

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Τίτλος πτυχιακής διατριβής:

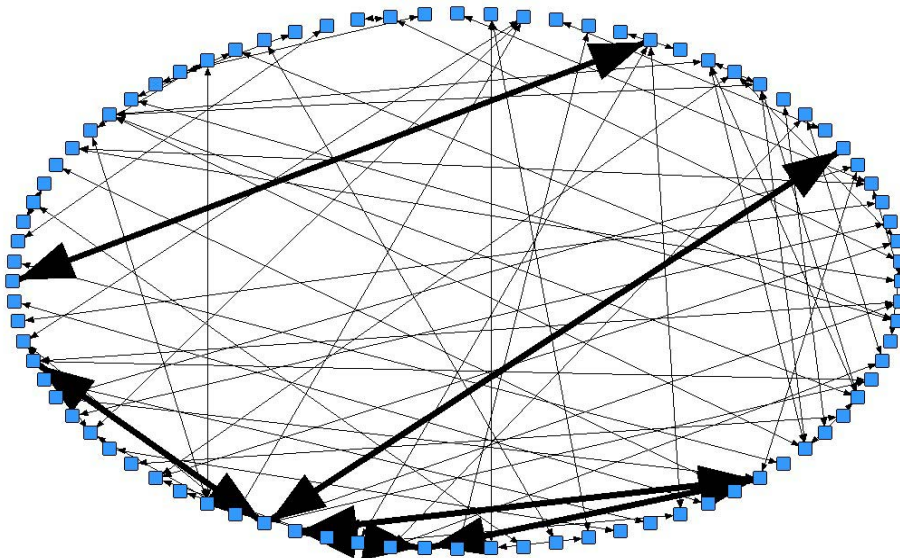
Συνεργατική Παραγωγή Επιστημονικής Γνώσης: Κοινωνικά

Δίκτυα στη Λογιστική Επιστήμη

Όνοματεπώνυμο φοιτητή: Κωσταρής Κωνσταντίνος

A.E.M.:21110112

Υπεύθυνος διδάσκων: Ανδρικόπουλος Ανδρέας

ΧΙΟΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	3
Κεφάλαιο 1: Βιβλιογραφική επισκόπηση.....	6
Ανάλυση.....	15
Κεφάλαιο 2: Δείγμα – Μεθοδολογία	20
Κεφάλαιο 3: Ανάλυση δεδομένων και εξαγωγή συμπερασμάτων.....	27
3.1: Περιγραφικά στατιστικά και συζήτηση.....	27
3.2: Δικτυακά στατιστικά και συζήτηση	35
3.3: Το φαινόμενο του μικρόκοσμου (Small World Phenomenon)	44
Τελικά συμπεράσματα	48
Βιβλιογραφία	49
Παράρτημα.....	53
Πίνακες	53
Διαγράμματα.....	62
Παλινδρομήσεις	67

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η δημοσίευση σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά είναι σημαντική, διότι συμβάλλει στην κατανομή των σπάνιων πόρων μεταξύ των πανεπιστημίων, στην εδραίωση και την κυκλοφορία της επιστημονικής γνώσης και αποτελεί έναν από τους παράγοντες διαμόρφωσης της στρατηγικής των κυβερνήσεων για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ακόμα καθορίζει την εξέλιξη της καριέρας του ερευνητή. Για τον λόγο αυτό παρατηρείται έντονη τάση των επιστημόνων – ερευνητών να δημοσιεύουν στα περιοδικά, τα οποία η επιστημονική κοινότητα θεωρεί ως υψηλού επιπέδου και κύρους.

Η πλειοψηφία των δημοσιευμένων άρθρων προέρχεται από συνεργασίες μεταξύ δύο και πάνω επιστημόνων. Οι συνεργασίες μεταξύ των επιστημόνων τείνουν να αυξάνονται τα τελευταία χρόνια, διότι παρατηρείται αύξηση του ανταγωνισμού στη δημοσίευση ερευνών και μείωση του συνολικού διαθέσιμου χώρου δημοσίευσης. Ως εκ τούτου κρίνονται αναγκαίες οι επιστημονικές συνεργασίες για την παραγωγή ποιοτικότερου επιστημονικού έργου. Επιπλέον, δεδομένου ότι οι επιστήμονες είναι επαγγελματικά πιεσμένοι στην αύξηση της ποσότητας και της ποιότητας του ερευνητικού τους έργου, αφιερώνουν χρόνο στην αποστολή παρατηρήσεων και σχολίων προς αδημοσίευτες εργασίες, τις οποίες συνυπογράφουν δύο και πάνω συγγραφείς. Δηλαδή η ιδιότητα ενός άρθρου ως «συνεργατικό» ανεβάζει αυτόματα την αξία του άρθρου. Επίσης οι επιστήμονες, λόγω του ότι είναι πιεσμένοι όπως προαναφέρθηκε, εξαρτώνται όλο και περισσότερο από τις υποκειμενικές απόψεις των συντακτών των επιστημονικών περιοδικών και από κανόνες σύνταξης, οι οποίοι θέτουν άλλες προτεραιότητες εκτός από την ποιότητα του υποβληθέντος κειμένου. Άρα οι συγγραφείς – ερευνητές θα πρέπει να παράγουν μεγάλο αριθμό άρθρων για να εκθέτουν με αυτό τον τρόπο τις επιστημονικές τους ικανότητες σε πολλούς συντάκτες περιοδικών (editors). Η παραγωγή όμως μεγάλης ποσότητας άρθρων διευκολύνεται μέσω της επέκτασης του δικτύου συνεργαζόμενων ερευνητών (Barnett κ.α. 1988). Η λογική των ερευνητικών συνεργασιών επιτρέπει τους συγγραφείς να διασπείρουν τον κίνδυνο που προκύπτει από την αβεβαιότητα για την έκβαση της δουλειάς τους. Γενικά η αβεβαιότητα αυτή, ή όπως αλλιώς ονομάζεται task uncertainty, εμφανίζεται όταν κάποιος ασχολείται με κάποιο νέο είδος της εργασίας που δεν είχε κάνει ποτέ ξανά πριν ή όταν πρέπει να αντιμετωπίσει μία εργασία που έχει την αφθονία παραγόντων στη δομή του (όπως στην περίπτωση μας). Με άλλα λόγια η συνεργατική παραγωγή επιστημονικής γνώσης περιορίζει την αβεβαιότητα αυτή (Whitley 2000).

Πρόσφατες έρευνες στην κοινωνιολογία της επιστήμης δείχνουν ότι το σύνολο των ιδεών που κατέχει κάποιος είναι συνάρτηση του συνόλου των ανθρώπων με τους οποίους αλληλεπιδρά και σχετίζεται με τις ηγετικές προσωπικότητες που αναγνωρίζονται από τους ανθρώπους αυτούς (Moody 2004). Σε μια επιστημονική κοινότητα, η οποία απαρτίζεται από επιστήμονες, ο κάθε ένας από αυτούς προσπαθεί να παράγει επιστημονικό λόγο με τέτοιο τρόπο, ώστε να απευθύνεται στο σύνολο της επιστημονικής κοινότητας που ανήκει και να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των

υψηλού επιπέδου περιοδικών. Δεν παύει όμως ο λόγος αυτός να είναι επηρεασμένος από τις κοινωνικές νόρμες και τους ρόλους της ομάδας, στην οποία είναι μέλος ή προέρχεται, εκτός από την επιστημονική (π.χ. οικογένεια). Επηρεάζεται όμως και από την αλληλεπίδραση που έχει ο επιστήμονας με τους υπόλοιπους, διότι μεταξύ τους γίνεται μεταφορά διαφορετικών ιδεών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων για την επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν. Καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι τα μέλη της επιστημονικής κοινότητας οργανώνονται σε ένα δίκτυο επιστημονικών συνεργασιών. Η κατανόηση της δομής του δικτύου συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ των επιστημόνων είναι σημαντική, διότι ο τύπος της επικοινωνιακής δομής έχει επιπτώσεις στο αποτέλεσμα της ερευνητικής διαδικασίας. Μπορεί δηλαδή ένα συγκεκριμένο πρότυπο δικτύωσης να ενισχύει την καινοτομία και την δημιουργικότητα ή να στέκεται εμπόδιο. Ακόμα ο τύπος της δομής μπορεί να έχει επιπτώσεις και σε ατομικό επίπεδο, όπως ποιότητα έρευνας και εργασιακή απόδοση (Bonner κ.α. 2012). Τέλος η κατανόηση της κοινωνικής δομής των επιστημονικών συνεργασιών αποτελεί την προϋπόθεση για την κατανόηση της θεωρητικής ποικιλομορφίας ενός επιστημονικού αντικειμένου (Moody 2004).

Στην παρούσα εργασία θα μελετήσουμε τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των επιστημόνων της λογιστικής επιστήμης. Για τον σκοπό αυτό κατασκευάστηκαν κοινωνικά δίκτυα με έμφαση στη λογιστική επιστήμη, χρησιμοποιώντας δεδομένα από τέσσερα κορυφαία επιστημονικά περιοδικά, και με τις κατάλληλες μετρήσεις θα προσπαθήσουμε να δώσουμε επαρκή στοιχεία για το ποια είναι η δομή της επιστημονικής κοινότητας, πόσο συνεκτική είναι και κατά πόσο επιτρέπεται η διασπορά της επιστημονικής γνώσης. Κύριοι στόχοι της εργασίας είναι να εντοπιστούν οι συγγραφείς και ιδρύματα που κατέχουν κεντρικό ρόλο στην παραγωγή της λογιστικής έρευνας, στη διαμόρφωση της συνεκτικότητας μεταξύ των συγγραφέων και στην εξέλιξη της συγγραφικής ενότητας στην πορεία του χρόνου και να εξεταστεί το ενδεχόμενο ύπαρξης φαινομένου του μικρόκοσμου (Small World Phenomenon) στο δίκτυο συνεργασιών των συγγραφέων και των ιδρυμάτων.

Το πρώτο κεφάλαιο αφορά την επισκόπηση της βιβλιογραφίας συνοδευόμενη από μια ανάλυση, της οποίας βασικό συμπέρασμα είναι η ισχυρή παρουσία μιας επιστημονικής ελίτ καθώς και η μη επαρκής κάλυψη της θεματολογίας των κοινωνικών δικτύων στη λογιστική, την οποία και εξετάζουμε εμείς. Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται πιο αναλυτικά στην μεθοδολογία που χρησιμοποιήσαμε, δηλαδή την ανάλυση των κοινωνικών δικτύων (Social Network Analysis). Η ανάλυση κοινωνικών δικτύων χρησιμοποιείται ευρέως στις κοινωνικές και συμπεριφορές επιστήμες καθώς επίσης και στα οικονομικά, στο μάρκετινγκ και στη βιομηχανική μηχανική. Η λογική των κοινωνικών δικτύων δίνει έμφαση σχέσεις μεταξύ κοινωνικών οντοτήτων, για παράδειγμα επικοινωνία μεταξύ μελών μιας ομάδας και οικονομικές συναλλαγές μεταξύ οργανισμών. Η εστίαση στις σχέσεις αποτελεί μια σημαντική προσθήκη στην τυποποιημένη κοινωνική και συμπεριφορική έρευνα, η οποία ασχολείται κυρίως με τα χαρακτηριστικά των κοινωνικών μονάδων (Wasserman and Faust 1994). Το τρίτο κεφάλαιο χωρίζεται σε τρία μέρη: στο πρώτο

μέρος παρουσιάζει τα περιγραφικά στατιστικά του συνόλου των δεδομένων που συλλέχθηκαν, το δεύτερο μέρος αναφέρεται στην στατιστική επεξεργασία των μετρήσεων που έγιναν στα δίκτυα και το τρίτο μέρος εξετάζει την εμφάνιση του φαινομένου του μικρόκοσμου. Τέλος η εργασία κλείνει με τα τελικά συμπεράσματα, την βιβλιογραφία και το παράρτημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η βιβλιογραφία της επιστημομετρίας στον τομέα της λογιστής είναι αρκετά εκτεταμένη. Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα γίνει μια εκτίμηση του πιο χαρακτηριστικού μέρους της βιβλιογραφίας, διότι μια πλήρης συζήτηση όλων των προηγούμενων ερευνών θα υπερβεί το πεδίο εφαρμογής και τους στόχους της παρούσας μελέτης. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η πλειοψηφία της έρευνας στην επιστημομετρία στον τομέα της λογιστικής μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις κύριες κατηγορίες: *έρευνες σχετικά με την αντίληψη που επικρατεί για την ποιότητα των επιστημονικών περιοδικών (perceived journal quality)*, *ανάλυση ετεροαναφορών (citation analysis)* και *ανάλυση των διαστρωματικών χαρακτηριστικών των δημοσιεύσεων (analysis of publishing patterns)*. Η τελευταία κατηγορία καταδεικνύει διαστρωματικές και χρονοσειριακές παραλλαγές των συγγραφέων που δημοσιεύουν, το πεδίο εξειδίκευσής τους, τις ιδιότητες τους, τα ιδρύματα, που τους χορήγησαν το διδακτορικό τους, ο αριθμός των συνεργατών και η εθνικότητα των δεδομένων που χρησιμοποιούσαν στις έρευνες τους.

Έρευνες σχετικά με την αντίληψη που επικρατεί για την ποιότητα των επιστημονικών περιοδικών (perceived journal quality)

Στο θέμα της αντίληψης για την ποιότητα των επιστημονικών περιοδικών, οι Benjamin και Brenner (1974) πραγματοποίησαν έρευνα ερωτηματολογίου με σκοπό να αποτυπώσουν την υποκειμενική άποψη των προέδρων και των μελών ΔΕΠ των σχολών για την ποιότητα των περιοδικών. Σε τυχαίο δείγμα 200 μελών ΔΕΠ και 163 προέδρων σχολών διοίκησης επιχειρήσεων, οι οποίοι ήταν πιστοποιημένοι από τον αμερικανικό σύνδεσμο σχολών διοίκησης επιχειρήσεων (American Association of Collegiate Schools of Business), μοιράστηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο κατασκευάστηκε με κλίμακα likert και ήταν χωρισμένο σε δύο ενότητες: η μια ζητούσε από τον ερωτώμενο να κατατάξει περιοδικά λογιστικής ανάλογα με τη ποιότητα τους και η άλλη ζητούσε διάφορα στοιχεία του ερωτώμενου, όπως ακαδημαϊκή κατάταξη, χρόνια εργασίας και πλήθος άρθρων και βιβλίων που εξέδωσαν τα τελευταία δύο χρόνια. Από 41% έγκυρες απαντήσεις των μελών ΔΕΠ και 36,8% των προέδρων, οι ερευνητές εξήγαγαν λίστα κατάταξης των περιοδικών της λογιστικής. Σύμφωνα με αυτήν τα περιοδικά “Journal of Accounting Research” και “The Accounting Review” είχαν τη υψηλότερη κατάταξη. Ακόμα συμπέραναν ότι οι αντιλήψεις περί ποιότητας των περιοδικών είναι όμοιες μεταξύ των διευθυντών και των μελών ΔΕΠ. Αυτό ισχύει γενικά, αλλά ειδικά μπορεί και να διαφέρει π.χ. με βάση τα χρόνια εργασίας των ερωτώμενων. Επίσης οι αντιλήψεις αυτές δεν επηρεάζονται από το πλήθος των συγγραφικών εκδόσεων του κάθε ερωτώμενου και υψηλές βαθμολογίες συλλέγουν τα περιοδικά ακαδημαϊκού παρά επαγγελματικού χαρακτήρα, πράγμα το οποίο είναι λογικό, διότι οι ερωτώμενοι ήταν ακαδημαϊκοί και όχι επαγγελματίες. Σε μια επόμενη έρευνα με ερωτηματολόγιο, οι Howard και Nikolai (1983) προσπαθούν να απαντήσουν στο ίδιο ερώτημα με αυτό που απασχολούσε τους Benjamin και Brenner (1974). Στα πλαίσια της έρευνας αυτής κατασκευάστηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο σε αντίθεση με παραπάνω περιέχει

προκαθορισμένη λίστα με 51 επιστημονικά περιοδικά λογιστικής και απευθυνόταν σε διδάκτορες λογιστικής ανά πεδίο εξειδίκευσης, δηλαδή φορολογική λογιστική, ελεγκτική λογιστική κ.α. Από την εξέταση ενός τυχαίου δείγματος 528 διδασκόντων λογιστικής των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής από το συνολικό πληθυσμό των 2204 διδασκόντων, επιβεβαιώθηκαν τα αποτελέσματα της προηγούμενης έρευνας όσον αφορά τα δύο καλύτερης ποιότητας περιοδικά. Επιπρόσθετα προκύπτουν τα εξής: υπάρχουν διαφορές στη αντίληψη της ποιότητας των περιοδικών μεταξύ διδασκόντων με διαφορετικά πεδία εξειδίκευσης, μεταξύ διδασκόντων που δουλεύουν για ιδρύματα απόδοσης διδακτορικών τίτλων σπουδών και διδασκόντων που δουλεύουν σε ιδρύματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών (οι μὲν θεωρούν καλύτερης ποιότητας περιοδικά με θεωρητικό-εμπειρικό περιεχόμενο, ενώ οι δε περιοδικά με περισσότερο πρακτικό περιεχόμενο). Επίσης διαφορές υπάρχουν και μεταξύ των επίκουρων και των καθηγητών πρώτης βαθμίδας, πράγμα το οποίο είναι λογικό, διότι οι τελευταίοι αποφασίζουν για τις προαγωγές των κατωτέρων τους με βάση το ερευνητικό έργο δηλαδή την ποιότητα του περιοδικού στο οποίο εκδίδει. Αλλάζοντας την χώρα του δείγματος των ερωτώμενων από Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής σε Ηνωμένο Βασίλειο, Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία, ο Nobes (1985) επιβεβαίωσε την λίστα κατάταξης των περιοδικών λογιστικής από τους Howard και Nikolai (1983). Το ερωτηματολόγιο του Nobes (1985) ήταν παρόμοιας λογικής με αυτό των Benjamin και Brenner (1974). Περιείχε 23 περιοδικά ίδια με αυτά των Howard και Nikolai (1983) και 14 νέα, τα οποία τυγχάνουν μεγάλης αποδοχής από αναγνώστες εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών. Σε τυχαίο δείγμα 528 διδασκόντων λογιστικής εκτός από την λίστα των περιοδικών, εξήχθησαν και τα εξής συμπεράσματα: το περιοδικό *Journal of Accounting and Economics* σε αντίθεση με τις προηγούμενες έρευνες συγκεντρώνει υψηλές βαθμολογίες από όλες τις εθνικότητες. Ακόμα οι αντιλήψεις για την ποιότητα των περιοδικών είναι όμοιες μεταξύ των Βρετανών και των Αυστραλών διδασκόντων και μεταξύ των Βρετανών διδασκόντων στο πεδίο της λογιστικής και στο πεδίο της χρηματοοικονομικής. Από αυτά προκύπτει ότι η έλλειψη ομοιογένειας των διδασκόντων δεν επηρεάζει τις διεθνείς συγκρίσεις των απόψεων για την ποιότητα των επιστημονικών περιοδικών. Τέλος υπάρχουν μερικές αποκλίσεις από την λίστα κατάταξης των Howard και Nikolai (1983): οι Αμερικανοί θεωρούν τα περιοδικά που αξιολογούν χαμηλότερης ποιότητας σε σχέση με τους μη Αμερικανούς και τείνουν να εστιάζουν σε περιοδικά που αφορούν τεχνικά-επαγγελματικά ζητήματα παρά ακαδημαϊκά. Σε μια επόμενη έρευνα οι Hull και Wright (1989) παράτησαν ότι από την εποχή που έγινε η έρευνα των Howard και Nikolai (1983) έχουν αλλάξει πολλά, δηλαδή έχουν εκδοθεί καινούρια επιστημονικά περιοδικά και οι πολιτικές εκδόσεων των περιοδικών έχουν αλλάξει αρκετά. Σε μια προσπάθεια να ανανεώσουν την έρευνα των προκατόχων τους, κατασκεύασαν και αυτοί ερωτηματολόγιο, στο οποίο υπήρχε ανανεωμένη λίστα με περιοδικά προς αξιολόγηση και ερωτήσεις σχετικά με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτώμενων όπως και παραπάνω. Σε δείγμα 278 απαντήσεων διαπιστώθηκε ότι η λίστα με τα καλύτερης ποιότητας περιοδικά άλλαξε ελαφρώς και περιέχει τα περιοδικά *Journal of Accounting Research*, *The Accounting Review* και *Journal of Finance*. Όμως η λίστα με τα καλύτερα 15 περιοδικά φαίνεται να είναι παρόμοια σε όλα τα πεδία εξειδίκευσης των ερωτώμενων.

Παρόλα αυτά υπάρχουν διαφορές στις απόψεις για την ποιότητα των επιστημονικών περιοδικών ανάλογα με την εξειδίκευση των ερωτώμενων (ελεγκτική, χρηματοοικονομική, διοικητική, φορολογική λογιστική), ανάλογα με το αν οι ερωτώμενοι εργάζονται σε ιδρύματα που αποδίδουν προπτυχιακούς-μεταπτυχιακούς ή ερευνητικούς τίτλους σπουδών {σε αντίθεση με Howard και Nikolai (1983) που έδειξαν ότι τέτοια διαφορά δεν υπάρχει} και ανάλογα με το αν ο ερωτώμενος είναι επίκουρος ή καθηγητής πρώτης βαθμίδας, ενώ διαφορές δεν υπάρχουν ανάλογα με το είδος πιστοποίησης των ιδρυμάτων στα οποία ανήκουν. Για την προτελευταία περίπτωση διαπιστώθηκε ότι τα επιστημονικά περιοδικά για τους επίκουρους καθηγητές είναι περισσότερο σημαντικά, παρά για τους καθηγητές πρώτης βαθμίδας, διότι από αυτά εξαρτάται η μονιμότητα τους. Τέλος από τη έρευνα αυτή προκύπτει ότι πολλά περιοδικά ανήλθαν σε ποιότητα σε σύντομο χρονικό διάστημα από την χρονιά που δημιουργήθηκαν, π.χ. Journal of Accounting and Economics, Journal of the American Taxation Association κ.α. και ότι γενικά υπάρχει τάση στα πιο θεωρητικού περιεχομένου περιοδικά (σε αντίθεση με τους Benjamin και Brenner (1974), οι οποίοι έδειξαν στροφή προς τεχνικού περιεχομένου περιοδικά από Αμερικανούς). Σε μια περαιτέρω επέκταση της έρευνας για την αποτύπωση της αντίληψης γύρω από την ποιότητα των επιστημονικών περιοδικών στη λογιστική στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι Lowensohn και Samelson (2006) σε δείγμα 2464 μελών της Ένωσης Λογιστικής της Αμερικής (AAA) και χρησιμοποιώντας ίδια μεθοδολογία με τις προηγούμενες έρευνες, δηλαδή ερωτηματολόγιο, αλλά αυτή τη φορά χωρίς προκαθορισμένη λίστα περιοδικών και με βαθμολόγηση της επίπτωσης που θα έχει στην επαγγελματική τους καριέρα η έκδοση σε κάθε περιοδικό, επιβεβαίωσαν τα αποτελέσματα προηγούμενων ερευνών και επιπρόσθετα συμπέραναν ότι η εξειδίκευση σε ορισμένα πεδία λογιστικής έρευνας είναι στενά συνδεδεμένη με την αυξημένη δυσκολία έκδοσης σε υψηλής ποιότητας επιστημονικά περιοδικά και ότι υπάρχει περιορισμένος χώρος για δημοσιεύσεις σε υψηλής ποιότητας περιοδικά, διότι πολλά άρθρα λογιστικής δημοσιεύονται και σε περιοδικά διαφορετικού επιστημονικού πεδίου. Οι Ballas και Theocharakis (2003) επέκτειναν αυτό το πεδίο της έρευνας εξερευνώντας ποικίλες διαστάσεις σχετικές με τις απόψεις που κυριαρχούν γύρω από την ποιότητα των επιστημονικών περιοδικών της λογιστικής. Πιο συγκεκριμένα εξετάζουν πως διάφοροι παράγοντες όπως ο τόπος καταγωγής του ερευνητή επηρεάζουν την αντίληψη του για την ποιότητα των περιοδικών. Με βάση διεθνές δείγμα 1230 ακαδημαϊκών λογιστικής, οι οποίοι απάντησαν σε ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις σχετικές με δημογραφικά και επαγγελματικά χαρακτηριστικά καθώς και με τη γνώμη τους για την ποιότητα των επιστημονικών περιοδικών, στα οποία έχουν ήδη ή πρόκειται να γράψουν, συμπέραναν ότι η διεθνής αντίληψη για την ποιότητα των επιστημονικών περιοδικών δεν είναι ομογενοποιημένη, αλλά διαφέρει ανάλογα με το περιοδικό με το οποίο συνδέονται {δηλαδή αν ο ερευνητής γράφει συχνά σε αυτό ή είναι μέλος συντακτικής επιτροπής (editorial board)}, με τον τόπο καταγωγής του ερευνητή και με τον γεωγραφικό του προσανατολισμό. Πιο συγκεκριμένα κάνουν τις εξής παρατηρήσεις: οι Αυστραλοί-Νεοζηλανδοί αξιολογούν με όμοιο τρόπο με τους Ευρωπαίους, οι Ασιάτες όμοια με τους βορειοαμερικανούς και οι Βρετανοί όμοια με τους Αυστραλούς-Νεοζηλανδούς.

Αξιοσημείωτα είναι επίσης και τα εξής: από τα 40, κατά τους βορειοαμερικανούς, πιο ποιοτικά περιοδικά, τα 10 περιοδικά έχουν την έδρα τους έξω από τις Ηνωμένες Πολιτείες και ότι το διασημότερο πεδίο έρευνας για τους Ευρωπαίους και τους Αυστραλούς-Νεοζηλανδούς είναι η διοικητική λογιστική, ενώ για τους βορειοαμερικανούς η χρηματοοικονομική λογιστική και οι κεφαλαιαγορές. Σε μια μεταγενέστερη έρευνα, η μεθοδολογία του ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου υιοθετήθηκε από τους Lock και Lowe (2005), οι οποίοι είχαν στόχο εφάμιλλο με τους Ballas και Theocharakis (2003), δηλαδή να εξάγουν τους παράγοντες που οδηγούν στο σχηματισμό άποψης για τα περιοδικά. Για τον σκοπό αυτό δημιούργησαν μια διαδραστική ιστοσελίδα, στην οποία οι ερωτώμενοι, οι οποίοι αποτελούσαν δείγμα 149 ακαδημαϊκών λογιστικής του Ηνωμένου Βασιλείου, μπορούσαν να κατηγοριοποιήσουν ήδη γνώριμα για αυτούς επιστημονικά περιοδικά λογιστικής. Η κατηγοριοποίηση γινόταν με βάση την φύση του κάθε περιοδικού (ακαδημαϊκή-θεωρητική ή πρακτική-επαγγελματική). Μετά από υπολογισμούς διάφορων αριθμοδεικτών, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι αντιλήψεις για την ποιότητα των επιστημονικών περιοδικών διαφέρουν ανάλογα με το πεδίο έρευνας {επιβεβαιώνοντας τους Howard και Nikolai (1983)} και εντονότερα μεταξύ χρηματοοικονομικής λογιστικής /κεφαλαιαγοράς και όλων των άλλων πεδίων, αλλά δεν διαφέρουν οι αντιλήψεις μεταξύ νέων και μεγαλύτερων σε ηλικία ακαδημαϊκών ούτε και μεταξύ αυτών που είναι μέλη σε συντακτικές επιτροπές και αυτών που δεν είναι. Οι Beattie και Goodacre (2006) χρησιμοποίησαν μια πρωτότυπη μεθοδολογία, με σκοπό να αναλύσουν την αντίληψη που υπάρχει για την ποιότητα των περιοδικών. Χρησιμοποίησαν τις υποβολές που έγιναν στην πύλη ερευνητικής αξιολόγησης 2001 του Ηνωμένου Βασιλείου (Research Assessment Exercise 2001), η οποία καταγράφει τα τμήματα των πανεπιστημίων, ταυτοποιεί το ενεργό ερευνητικό προσωπικό, υποχρεώνει κάθε έναν από αυτούς να υποβάλει πάνω από 4 ερευνητικά έργα, βάσει αυτών βγαίνει μια βαθμολογία για το κάθε τμήμα και αυτή η βαθμολογία επηρεάζει το ύψος των χρηματικών επιχορηγήσεων. Μετά την επεξεργασία δείγματος πενταετίας, από το 1996 έως το 2000, χωρισμένο σε δύο πάνελς (λογιστική-χρηματοοικονομική και διοίκηση-οργάνωση επιχειρήσεων), οι ερευνητές εξήγαγαν μια σειρά από αριθμοδείκτες και με βάση αυτούς επιβεβαιώθηκαν τα συμπεράσματα των προηγούμενων ερευνών της ίδιας κατεύθυνσης με αυτήν. Λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι οι προηγούμενες έρευνες, τις οποίες επιβεβαιώνει η παρούσα έρευνα, δεν συμπεριλαμβάνουν ερευνητικά έργα που τυγχάνουν ευρείας αποδοχής στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι συγγραφείς τεκμηριώνουν έτσι την εκλεκτικότητα των ερευνών σχετικά με την αντίληψη που επικρατεί για την ποιότητα των επιστημονικών περιοδικών. Εκτός από αυτή την εθνολογική μέθοδο προσέγγισης που χρησιμοποιούν οι παραπάνω έρευνες, οι Bonner κ.α. (2006) συλλέγουν τα συμπεράσματα από 16 έρευνες, οι οποίες χρονολογούνται από το 1984 έως το 2003 και παρατηρούν ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στην ποσότητα των άρθρων ανά επιστημονική κατηγορία. Το γεγονός αυτό καθιστά δύσκολη την σύγκριση της ποιότητας των περιοδικών.

Ανάλυση ετεροαναφορών (citation analysis)

Πέρα από την πολυποίκιλη αντίληψη που επικρατεί για την ποιότητα των επιστημονικών περιοδικών (perceived journal quality), μια ποσοτική μέθοδος που χρησιμοποιείται συχνά για την παραγωγή λιστών κατάταξης των επιστημονικών περιοδικών είναι η ανάλυση ετεροαναφορών. Η γενική ιδέα εδώ είναι ότι η ποιότητα του συγγραφικού έργου του κάθε ερευνητή μπορεί να φανεί μέσω της ποσότητας και της προέλευσης των ετεροαναφορών που έχουν οι δημοσιεύσεις του. Εάν κάποιο άρθρο ή συγγραφέας συγκεντρώνει αυτά τα δύο στοιχεία σε μεγάλο βαθμό, τότε επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την επιστημονική κοινότητα της λογιστικής. Οι Brown και Gardner (1985a,1985b) μελέτησαν τις αναφορές που έγιναν σε συγγραφείς λογιστικής τα έτη 1976-1982 από άρθρα που έχουν δημοσιευθεί σε τέσσερα επιστημονικά περιοδικά, τα οποία θεωρούνταν αντιπροσωπευτικά της τότε μοντέρνας ερευνητικής δραστηριότητας στην λογιστική. Πρόκειται για τα περιοδικά: The Accounting Review (TAR), Journal of Accounting Research (JAR), Journal of Accounting and Economics (JAE), Accounting, Organizations and Society (AOS). Εξήγαγαν τα άρθρα τα οποία έχουν τις περισσότερες ετεροαναφορές και υπολόγισαν σύμφωνα με αυτές και την επιρροή κάθε περιοδικού του δείγματός τους στην λογιστική βιβλιογραφία. Πιο συγκεκριμένα έδειξαν ότι JAR, TAR και JAE έχουν επηρεαστεί περισσότερο από JAR και TAR, το AOS έχει επηρεαστεί κυρίως από το ίδιο, λόγω των πάρα πολλών αυτοαναφορών που συγκεντρώνει και το JAE έχει ασκήσει επιρροή στα JAR, TAR και JAE. Επιπλέον βασιζόμενοι σε αυτά αξιολόγησαν και την ερευνητική συνεισφορά των διδακτορικών προγραμμάτων και των μελών ΔΕΠ και κατέληξαν στο ότι μέσω της συνεργασίας των παραπάνω δύο, μπορεί να μετρηθεί η επιρροή που έχουν τα αντίστοιχα ιδρύματα στην λογιστική έρευνα. Ενώ οι Brown και Gardner (1985a,1985b) είχαν ως σκοπό να μελετήσουν την συνολική επιρροή των περιοδικών, των διδακτορικών προγραμμάτων και των μελών ΔΕΠ, οι Beattie και Ryan (1989) επέκτειναν τον σκοπό και το δείγμα, προσπαθώντας να συνδέσουν την ποιότητα ενός περιοδικού με την ποιότητα της συντακτικής του επιτροπής. Μελετώντας τις ετεροαναφορές σε επτά κυρίαρχα επιστημονικά περιοδικά λογιστικής των ετών 1983, 1985 και 1987, βρέθηκε ότι τα μέλη συντακτικών επιτροπών συγκεντρώνουν πολύ υψηλό αριθμό ετεροαναφορών. Λαμβάνοντας υπ' όψιν και το γεγονός ότι οι συγγραφείς με τις περισσότερες ετεροαναφορές είναι αυτοί που εντέλλονται στις συντακτικές επιτροπές, οι συγγραφείς εν συνόλω μπορεί να αναφέρουν τα μέλη των συντακτικών επιτροπών σκόπιμα, ώστε να αυξήσουν τις πιθανότητες δημοσίευσης σε ηγετικά περιοδικά, όπως αυτά του δείγματος. Επίσης σε όρους δύναμης και επιρροής της συντακτικής επιτροπής, τα περιοδικά JAR και JAE αδιαμφισβήτητα κυριαρχούν τουλάχιστον μεταξύ των περιοδικών του δείγματος και ταυτόχρονα έχουν ξεπεράσει κάθε προσδοκία στην επιρροή που ασκούν μέσω των ετεροαναφορών. Τέλος επιβεβαιώνοντας και τους Brown και Gardner (1985a) φαίνεται ότι το AOS συλλέγει τις περισσότερες ετεροαναφορές από το ίδιο (το φαινόμενο αυτό ονομάζεται "clientele effect" στην επιστήμη της επιστημομετρίας). Η μεθοδολογία της ετεροαναφοράς χρησιμοποιήθηκε και από τον Brown (1996) με στόχο να εντοπίσει τα πιο ισχυρά σε επιρροή άρθρα, ιδρύματα διδακτορικών τίτλων σπουδών και μέλη ΔΕΠ. Συγκέντρωσε τις ετεροαναφορές άρθρων από επτά επιστημονικά περιοδικά

λογιστικής με ηγετικό χαρακτήρα στον κλάδο. Τα άρθρα αυτά δημοσιεύτηκαν την περίοδο 1963-1992 και αναφέρθηκαν από άλλα άρθρα την περίοδο 1976-1992. Δημιούργησε λίστα με τα 100 κορυφαία σε ετεροαναφορές άρθρα και μεταξύ αυτών συγκέντρωσε τα ονόματα των συγγραφέων των «κλασικών» άρθρων, δηλαδή αυτών που έχουν πάνω από τέσσερις ετεροαναφορές τον χρόνο και εισάγουν νέες μεθόδους στην επιστήμη της λογιστικής. Ακόμα αξιολόγησε την επιρροή και την δύναμη των ιδρυμάτων διδακτορικών τίτλων σπουδών και μελών ΔΕΠ, καταλήγοντας ότι τα ιδρύματα των Ηνωμένων Πολιτειών είναι αυτά με την μεγαλύτερη δύναμη-επιρροή. Σε αντίθεση με τις προηγούμενες έρευνες, που αντιμετώπιζαν την λογιστική μονοδιάστατα, οι van Campenhout, van Caneghem και van Uytbergen (2008) τόνισαν την πολυδιάστατη φύση της λογιστικής επιστήμης. Η άποψη αυτή πηγάζει από το γεγονός ότι υπάρχουν επιστημονικά περιοδικά, που δημοσιεύουν άρθρα από ένα μεγάλο εύρος επιστημονικών πεδίων και περιοδικά που δημοσιεύουν από μια συγκεκριμένη ειδική περιοχή έρευνας. Στόχος ήταν να εφαρμοστεί η ανάλυση ετεροαναφορών σε ένα λογικότερο πλαίσιο, λαμβάνοντας υπ' όψιν την ύπαρξη των ειδικών περιοχών της λογιστικής επιστήμης. Σε δείγμα 41 περιοδικών λογιστικής συγκεντρώθηκαν τα citations για τα άρθρα που εκδόθηκαν μετά το 2003 και εφήρμοσαν σε αυτό μια χαλαρή και μια αυστηρή διαδικασία ομαδοποίησης. Από αυτήν προέκυψαν επτά ειδικές περιοχές λογιστικής. Η όλη αξιολόγηση της επιρροής των επιστημονικών περιοδικών αλλάζει, αν λάβουμε υπ' όψιν μας τις περιοχές αυτές. Έπειτα από την εξαγωγή μιας συνολικής λίστας κατάταξης περιοδικών και λίστας για κάθε ένα από τις περιοχές εξειδίκευσης, οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι θα πρέπει κάθε περιοδικό να συνοδεύεται εκτός από την συνολική και από την κατάταξη της ειδικής περιοχής στην οποία ανήκει. Η έρευνα τέλος επιβεβαίωσε ότι υπάρχουν ειδικές περιοχές, που έχουν μεγαλύτερη επιρροή από τις υπόλοιπες, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι εάν τα περιοδικά δεν είναι σαφώς προσδιορισμένα ως προς την ειδική περιοχή της λογιστικής που εντάσσονται, μπορεί να υποεκτιμηθεί η ερευνητική δουλειά των συγγραφέων, που εκδίδουν σε αυτό. Σε επόμενη έρευνα ο Wakefield (2008) εκτός από την μέθοδο των ετεροαναφορών χρησιμοποίησε και τα κοινωνικά δίκτυα, διότι, όπως αναφέρει, η επιρροή των επιστημονικών περιοδικών δεν μετράται μόνο με το πλήθος των ετεροαναφορών, αλλά θα πρέπει να εντοπιστούν και οι ετεροαναφορές που λειτουργούν ως συνδετικοί κρίκοι μεταξύ των περιοδικών και λειτουργούν ως δίαυλοι μεταφοράς γνώσης και κοινωνικού κεφαλαίου (βλ. παρακάτω για ερμηνεία). Για αυτόν τον λόγο αυτό κατασκεύασε ένα δίκτυο ετεροαναφορών των άρθρων που δημοσιεύτηκαν τα έτη 2000-2006. Μέτρησε την δομική επιρροή κάθε περιοδικού με μέτρα που συνδυάζουν την ποσότητα των ετεροαναφορών και την ποιότητα τους (λέγοντας ποιότητα εννοούμε την επιρροή του περιοδικού που αναφέρει άλλα περιοδικά). Από αυτά συμπεραίνει, σε αντίθεση με τις προηγούμενες έρευνες, ότι εάν ένα περιοδικό δεν συγκεντρώνει πολλές ετεροαναφορές δεν έχει απαραίτητα με μικρή επιρροή, διότι η θέση του στο δίκτυο μπορεί να είναι σημαντική για την εξέλιξη της επιστημονικής γνώσης. Παρόλα αυτά, όπως και οι προηγούμενες έρευνες, αναδεικνύει ως περιοδικά μεγίστης επιρροής τα ακόλουθα: JAR, TAR, JAE και AOS. Όσον αφορά τις ετεροαναφορές των διδακτορικών διατριβών, οι Chan κ.α. (2009) σε δείγμα 274 διατριβών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν τα έτη 2003-2007,

εξήγαγαν λίστα κατάταξης περιοδικών, συνολική και ανά περιοχή εξειδίκευσης της λογιστικής. Να σημειωθεί ότι το AOS βρέθηκε να είναι στα περιοδικά με την πιο ισχυρή επιρροή, σε αντίθεση με τις προηγούμενες έρευνες.

Ανάλυση των διαστρωματικών χαρακτηριστικών των δημοσιεύσεων (analysis of publishing patterns)

Ως επί το πλείστον, η ανάλυση των διαστρωματικών χαρακτηριστικών των δημοσιεύσεων είναι το πιο εκτενές κομμάτι στην επιστήμη της επιστημομετρίας. Μελετά την ταξινόμηση των προτύπων δημοσίευσης δια μέσου χρόνου, περιοδικών, πανεπιστημίων, εθνών και ειδικών περιοχών της λογιστικής βιβλιογραφίας. Πρώιμες έρευνες στο πεδίο αυτό ασχολούνται με την ανάλυση ενός περιοδικού ή κάθε μια. Οι Heck και Bremser (1986) ανέλυσαν τα πρώτα 60 χρόνια (1926-1985) του περιοδικού TAR, παρέχοντας μια συνοπτική απεικόνιση των συγγραφέων, των ιδρυμάτων στα οποία εργάζονται και των ιδρυμάτων που πήραν το διδακτορικό τους. Παρατήρησαν ότι ο αυξανόμενος αριθμός άρθρων και συγγραφέων του ακαδημαϊκού και όχι του επαγγελματικού χώρου, αντανακλά στην ανάπτυξη του ακαδημαϊκού χώρου και στην αύξηση των συνεργασιών στη συγγραφή των άρθρων. Επίσης λίγοι είναι οι συγγραφείς που έχουν εκδώσει πολλές φορές στο TAR και μερικοί από αυτούς που εμφανίζονται τις περισσότερες φορές, εμφανίζονται και στη λίστα “who’s who”, δηλαδή στην “αφρόκρεμα” των ερευνητών της περιόδου εκείνης. Αν και αυτοί μειώνονται με το πέρασμα των ετών λόγω της δημιουργίας και άλλων επιστημονικών περιοδικών λογιστικής και την αύξηση του ανταγωνισμού μεταξύ των περιοδικών, αναμφίβολα έχουν συνεισφέρει με υψηλής ποιότητας άρθρα στο TAR. Ακόμα παρατίθενται στοιχεία για την υπεροχή μιας μικρής ποσότητας ιδρυμάτων, διότι μόλις έξι ιδρύματα βρίσκονταν σταθερά μεταξύ των είκοσι πρώτων σε κάθε κατηγοριοποίηση του δείγματος. Στο ίδιο σκηνικό οι Dyckman και Zeff (1986) και Brown, Gardner και Vasarhelyi (1987) εξέτασαν τις δύο πρώτες δεκαετίες του JAR (1963-1982) και τα πρώτα εννιά χρόνια του AOS (1976-1984) αντίστοιχα. Τα κυριότερα θέματα που θίχτηκαν σε αυτές τις δύο έρευνες είναι από τη μια η σύνδεση μεταξύ των εκδιδόμενων ερευνητικών έργων άρα και των αντίστοιχων εκδοτικών πολιτικών και από την άλλη η συγκριτική ανάλυση των διαστρωματικών χαρακτηριστικών των δημοσιεύσεων με άλλα κορυφαία περιοδικά του κλάδου όπως TAR και JAE. Για το πρώτο θέμα αξίζει να σημειωθεί ότι στην περίπτωση του JAR οι Dyckman και Zeff (1986) εξέτασαν εάν το ερευνητικό έργο που έχει εκδοθεί σε αυτό το περιοδικό απευθύνεται σε ολόκληρο το πεδίο της λογιστικής και στην περίπτωση του AOS, εάν τα διαστρωματικά χαρακτηριστικά των δημοσιεύσεων αντικατοπτρίζουν τον διεθνή ερευνητικό του προσανατολισμό όπως επίσης και κοινωνικά και συμπεριφορικά θέματα πάνω στη λογιστική. Οι αναλύσεις αυτές έγιναν απεικονίζοντας από τη μια την κατανομή των άρθρων κατά ερευνητικές περιοχές και κατά ερευνητική μέθοδο και από την άλλη τις ετεροαναφορές τους. Σε μια από τις πρώτες μελέτες μεγάλου δείγματος, οι Zivney, Bertin και Gavin (1995) διερευνούν τα διαστρωματικά χαρακτηριστικά 3997 διδακτορικών διατριβών λογιστικής σε 66 περιοδικά καλύπτοντας μια χρονική περίοδο από το 1960 έως το

1990. Τα ευρήματα τους επιβεβαίωσαν τους Heck και Bremser (1986) ως προς την ανάπτυξη του ακαδημαϊκού χώρου. Επίσης συμπεραίνουν ότι οι τρεις παράγοντες που διαδραματίζουν κύριο ρόλο στην απόκτηση επαγγελματικής μονιμότητας των διδασκόντων - ερευνητών (ποιότητα περιοδικών στα οποία δημοσιεύει, αριθμός εκδόσεων, χρονική διάρκεια δοκιμαστικής περιόδου) δεν μπορούν να προβλέψουν με επιτυχία την ποσότητα και την ποιότητα του ερευνητικού τους έργου. Για αυτόν το λόγο υποστηρίζεται η άποψη ότι σημασία δεν έχει για τον ερευνητή πόσες εκδόσεις έχει ολοκληρώσει πριν τη μονιμοποίηση, αλλά τι περατώνει κατά τη διάρκεια αυτής. Στον ίδιο τόμο του περιοδικού "Issues of Accounting Education", οι Hasselback και Reinsyein (1995) κατέγραψαν και συζήτησαν την ερευνητική παραγωγή των μελών ΔΕΠ σε 700 ιδρύματα, όπως αυτή ήταν αποτυπωμένη σε 40 επιστημονικά περιοδικά λογιστικής τα έτη 1967-1991. Στόχος ήταν η παρουσίαση μιας μεθόδου παραγωγής λιστών αξιολόγησης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που θα συνδύαζε την ποιότητα και την ποσότητα των περιοδικών στα οποία δημοσιεύουν. Για τον λόγο αυτό χρησιμοποίησαν για την ανάλυση του δείγματος σταθμισμένους δείκτες που συνδύαζαν τις συνεργασίες των συγγραφέων (στα αγγλικά ο όρος είναι co authorship) και την κατάταξη των περιοδικών από ήδη έτοιμες λίστες. Σύμφωνα με τα ευρήματα τους τα μεγάλα ιδρύματα που δίνουν διδακτορικούς τίτλους σπουδών έχουν και την μεγαλύτερη κατάταξη καθώς επίσης και τα ιδιωτικά ιδρύματα με μικρό αριθμό μελών ΔΕΠ. Συνεχίζοντας την αξιολόγηση των ερευνητικών προγραμμάτων από πιο πρόσφατες έρευνες συνεπάγεται ότι η αξιολόγηση των ερευνητικών προγραμμάτων θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει εκτός των άλλων και την πολυδιάστατη φύση της λογιστικής έρευνας σε όρους μεθοδολογίας, ερευνητικών υπόπεριοχών και επαγγελματικής αποκατάστασης αποφοίτων μεταπτυχιακών σπουδών. Τα συμπεράσματα αυτά ανέδειξαν οι Coyne κ.α. (2010) και Stephens κ.α. (2011), οι οποίοι χρησιμοποίησαν ως δείγμα τα άρθρα από 10 κορυφαία περιοδικά λογιστικής για τα έτη 1990-2009, μεταξύ αυτών TAR, JAR, JAE και AOS για να δημιουργήσουν λίστες κατάταξης για ερευνητικά προγράμματα λογιστικής: συνολική, ανά ερευνητική περιοχή της λογιστικής, ανά είδος μεθόδου έρευνας και συνδυαστική των δύο τελευταίων. Πέρα από τα όρια της ακαδημαϊκής κοινότητας των Ηνωμένων Πολιτειών, εντός των οποίων ασχολήθηκαν οι μέχρι τώρα έρευνες, οι Lukka και Kasanen (1996) επέκτειναν την έρευνα τους μελετώντας την διεθνοποίηση της λογιστικής έρευνας. Εκ των προτέρων, σε γενικές γραμμές φαίνεται η έρευνα της λογιστικής να έχει τοπικό χαρακτήρα και όχι διεθνοποιημένο, διότι πολλές χώρες έχουν την δική τους παράδοση στη λογιστική έρευνα. Εξετάζοντας δείγμα από έξι περιοδικά λογιστικής, τρία των Ηνωμένων Πολιτειών και τρία όχι, σε χρονική περίοδο ετών 1984-1993, οι ερευνητές επιβεβαίωσαν την υποψία τους, διότι στο 77% των άρθρων παρατηρείται σύμπτωση της χώρας του συγγραφέα, της εθνικότητας των εμπειρικών δεδομένων και της εθνικότητας του περιοδικού. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι, ενώ τα δεσμά τοπικότητας μπορεί να σπάνε, μιας και κάποια άρθρα εκδίδονται σε περιοδικά διαφορετικής εθνικότητας, παρόλα αυτά τα εμπειρικά δεδομένα κάθε έρευνας διατηρούν την εθνικότητα του συγγραφέα. Δηλαδή οι συγγραφείς τυπικά «ταξιδεύουν» μαζί με τα δεδομένα τους. Επίσης παρατηρείται ένας κλωνισμός της αμερικανικής ερευνητικής ελίτ από την στιγμή που

δημιουργήθηκε το AOS, διότι η θεματολογία της οργανωτικής και κοινωνικής λογιστικής που εισάγει το AOS, βρίσκει πολλούς οπαδούς ανά τον κόσμο. Αυτά τα ευρήματα σχετικά με την υπεροχή των Ηνωμένων Πολιτειών στις ερευνητικές εκδόσεις των Ηνωμένων Πολιτειών επαληθεύτηκαν από τους Jones και Roberts (2005). Σε δείγμα 1867 άρθρων από 12 επιστημονικά περιοδικά λογιστικής των Ηνωμένων Πολιτειών και του Ηνωμένου Βασιλείου μεταξύ 1996 και 2000 διαπιστώθηκε ότι το 90% της εκδομένης έρευνας σε ηγετικά περιοδικά των Ηνωμένων Πολιτειών προέρχεται από συγγραφείς των οποίων τα ιδρύματα απασχόλησης εδρεύουν στις Ηνωμένες Πολιτείες. Επίσης εντοπίστηκαν και τα εξής: όταν κάποιος συγγραφέας εκδίδει στο εξωτερικό παρά σε εγχώρια περιοδικά, ακολουθούνται διαφορετικές στρατηγικές. Πιο συγκεκριμένα τα άρθρα με περισσότερους από έναν συγγραφείς εμφανίζονται πιο συχνά, το υψηλότερο ποσοστό από άρθρα σε ξένα περιοδικά προέρχεται από συνεργασία μεταξύ συγγραφέων διαφορετικών εθνικοτήτων και οι περισσότεροι από τους λίγους μη Αμερικανούς που εκδίδουν σε αμερικανικά περιοδικά συνεργάζονται με τουλάχιστον ένα Αμερικανό. Τέλος τα περιοδικά του Ηνωμένου Βασιλείου έχουν περισσότερο διεθνή χαρακτήρα από αυτά των Ηνωμένων Πολιτειών με το AOS να έχει την μεγαλύτερη διεθνή εικόνα. Το θέμα της διεθνοποίησης της λογιστικής έρευνας απασχόλησε και τους Carmona, Gutiérrez και Cámara (1999), οι οποίοι είχαν ως στόχο να κατανοήσουν καλύτερα το ερευνητικό προφίλ της λογιστικής στην Ευρώπη. Εξέτασαν δείγμα δεκατριών διεθνών περιοδικών για τη χρονική περίοδο 1992-1997 και βρήκαν ότι η ευρωπαϊκή έρευνα στη λογιστική έχει καθοριστεί κυρίως από συγγραφείς, που εργάζονται σε βρετανικά ιδρύματα. Λόγος γίνεται και για το περιοδικό “European Accounting Review” (EAR), στο οποίο έχει δημοσιευτεί πάνω από το 50% της ευρωπαϊκής ερευνητικής βιβλιογραφίας στη λογιστική και συμπεριλαμβάνει έρευνες που παράγονται πάνω από 15 διαφορετικά έθνη. Για αυτό το λόγο το EAR αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για τη διασπορά της λογιστικής έρευνας. Ακόμα η έρευνα καταλήγει στο ότι οι μη αγγλόφωνες χώρες δυσκολεύονται να διεθνοποιήσουν την έρευνα τους. Γλωσσικοί και εθνολογικοί φραγμοί στην κινητικότητα της ευρωπαϊκής λογιστικής έρευνας επιβεβαιώθηκαν και από τους Raffournier και Schatt (2010). Σε δείγμα 18 αγγλόφωνων περιοδικών λογιστικής και για χρονικό διάστημα 2000-2004 βρέθηκε ότι οι Βρετανοί απολαμβάνουν καλύτερα προνόμια δημοσίευσης σε περιοδικά όλων των ερευνητικών κατηγοριών της λογιστικής. Μεταξύ άλλων αναφέρουν και ότι οι ευρωπαίοι γενικά δυσκολεύονται να εκδώσουν σε αμερικανικά περιοδικά, λόγω εστίασης σε διαφορετικά ερευνητικά πεδία: οι αμερικανοί ενδιαφέρονται κυρίως για θέματα κεφαλαιαγορών ενώ οι ευρωπαίοι για κοινωνική-περιβαλλοντική λογιστική, λογιστική δημόσιου τομέα, ιστορία λογιστικής, διοικητική λογιστική. Εκτός των στοιχείων που υποστηρίζουν ότι η ευρωπαϊκή λογιστική έρευνα καθορίστηκε από το Ηνωμένο Βασίλειο, οι Beattie και Goodacre (2003) σε δείγμα 1492 συγγραφέων των ετών 1998 έως 1999, για τους οποίους συλλέχθηκαν δεδομένα από την British Accounting Review Research Register διαπιστώθηκε ότι το 25% της ταχέως ερευνητικής πορείας του Ηνωμένου Βασιλείου είναι αποτέλεσμα της συνεργασίας των Βρετανών συγγραφέων με συγγραφείς και επαγγελματίες άλλων χωρών, πράγμα το οποίο δείχνει το άνοιγμα των επιστημονικών συνεργασιών προς αυτές τις

κατευθύνσεις. Παρόλα ταύτα ο αριθμός των Βρετανών ακαδημαϊκών που εμφανίζονται σε Αμερικανικά περιοδικά, ηγετικά στον κλάδο της λογιστικής, είναι περιορισμένος. Το γεγονός αυτό επαληθεύεται από τους Brown, Jones και Steele (2007), οι οποίοι χρησιμοποίησαν την ίδια πηγή δεδομένων με τους Beattie και Goodacre (2003) για τα έτη 1982-2004 και έδειξαν ότι ενώ ο αριθμός των βρετανικών ιδρυμάτων και κυρίως των σχολών διοίκησης, το πλήθος του προσωπικού, των μελών ΔΕΠ και το πλήθος των επιστημονικών εκδόσεων αυξάνονται, οι συγγραφείς που εκδίδουν σε υψηλού κύρους περιοδικά λογιστικής (όπως AOS, JAR, TAR και JAE) είναι αρκετά λίγοι.

Παραπάνω παρουσιάστηκε μια αντιπροσωπευτική εικόνα της βιβλιογραφίας της επιστημονομετρίας στο πεδίο της λογιστικής. Τα άρθρα που δεν αναφέρθηκαν έχουν περιεχόμενο και σκοπό εφάμιλλο με τα προαναφερόμενα. Η πλειοψηφία των άρθρων που επιλέξαμε για την επισκόπηση εστιάζεται στη μελέτη της λογιστικής επιστήμης στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Αυτό δεν είναι τυχαίο, διότι από εκεί τέθηκαν τα θεμέλια της δημιουργίας της ακαδημαϊκής ελίτ, η οποία στη συνέχεια εξαπλώθηκε και σε άλλες χώρες. Όμως με το πέρασμα του χρόνου η αμερικανική ελίτ εμφάνισε κάποια σημάδια παρακμής. Αλλά σε γενικές γραμμές η παγκόσμια ακαδημαϊκή ελίτ της λογιστικής είναι αυτή που ορίζει την πορεία και την εξέλιξη της λογιστικής επιστήμης.

Ανάλυση

Καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη της λογιστικής επιστήμης έπαιξαν οι επιστημονικοί σύνδεσμοι λογιστικής και κυρίως ο Αμερικανικός Σύνδεσμος Λογιστικής (American Accounting Association- AAA). Ο Αμερικάνικος Σύνδεσμος Λογιστικής δημιουργήθηκε το 1916 και η σύσταση του λειτούργησε ως το σημείο εκκίνησης της λογιστικής επιστήμης ως ξεχωριστός επιστημονικός κλάδος. Μέχρι τότε θεωρούταν ως παρακλάδι των κοινωνικώς επιστημών εντός του πανεπιστημιακού τομέα. Ο Σύνδεσμος αυτός προσέφερε αρκετά στην ισχυροποίηση της θέσης της λογιστικής επιστήμης έναντι των άλλων επιστημονικών κλάδων και στην καθιέρωση της επιστημονικής ελίτ, η οποία ορίζει ουσιαστικά αυτό που λέμε σήμερα λογιστική. Συνοπτικά εξισορρόπησε την παρουσία επαγγελματιών και διδασκάλων στα πανεπιστήμια, έστρεψε το ακαδημαϊκό επίκεντρο ενδιαφέροντος από την διδασκαλία στην έρευνα της λογιστικής, συνέβαλε στην ενίσχυση των εξειδικευμένων περιοχών της λογιστικής (ελεγκτική, διοικητική, κυβερνητική, μη κερδοσκοπική κ.α.) και κατασκεύασε ένα επάγγελμα από ακαδημαϊκούς εκπαιδευτές λογιστικής με αυστηρή εκπαίδευση και εξάσκηση στην ερευνητική διαδικασία.

Η ανάπτυξη ενός τέτοιου επαγγέλματος διέπεται από κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, που συνιστούν την ύπαρξη μιας επαγγελματικοποιημένης ελίτ, δηλαδή μιας ελίτ η οποία δημιουργεί τη αίσθηση της κατοχής γνώσης και δύναμης. Αυτή η ελίτ κατασκευάστηκε μέσω της εφαρμογής διαφόρων μηχανισμών, οι περισσότεροι από αυτούς δημιουργήθηκαν από τον Αμερικάνικο Σύνδεσμο Λογιστικής, και παρουσιάζονται παρακάτω (Lee 1995):

- Ερευνητικές κατατάξεις (Research Rankings): εξ' αιτίας της τεράστιας ανάπτυξης της ακαδημαϊκής κοινότητας της λογιστικής και της αυξημένης ερευνητικής παραγωγικότητας αυτής, τίθεται η ανάγκη για αναγνώριση των περισσότερο παραγωγικών προγραμμάτων εκπαίδευσης, τμημάτων, ακαδημαϊκών διδασκόντων και ιδρυμάτων απόκτησης διδακτορικού . Πολλές έρευνες λοιπόν ασχολούνται με την κατάταξη των προαναφερομένων ανάλογα με την ποιότητα τους και προκύπτει ότι ένα μικρό ποσοστό ιδρυμάτων κατέχει τις πρώτες θέσεις.
- Συντακτικές επιτροπές (Editorial Boards): και εδώ όπως και προηγουμένως ένα πολύ μεγάλο ποσοστό από τα μέλη των συντακτικών επιτροπών των επιστημονικών περιοδικών της λογιστικής εργάζονται ή έχουν πάει τον διδακτορικό τίτλο σπουδών τους από ένα μικρό πλήθος ιδρυμάτων.
- Ποιότητα Περιοδικού (Journal Quality): η ποιότητα των περιοδικών στα οποία δημοσιεύει ο κάθε ερευνητής έχει αντίκτυπο την εξέλιξη της καριέρας του. Πολλές μελέτες ασχολούνται με την δημιουργία λιστών κατάταξης των επιστημονικών περιοδικών με βάση την αντίληψη που υπάρχει για την ποιότητά τους. Από αυτές προκύπτει και πάλι πως ένας μικρός αριθμός περιοδικών κατέχουν συστηματικά τις πρώτες θέσεις.
- Προαγωγή και Μονιμότητα (Promotion and Tenure): δεδομένου ότι οι απόψεις που επικρατούν για την ποιότητα των επιστημονικών περιοδικών εμφανίζουν ιδιότητες ελίτ, το ίδιο θα κάνει και η προαγωγή και η μονιμότητα του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού, διότι η τελευταία στηρίζεται πολύ στην ποιότητα των περιοδικών που δημοσιεύει ο κάθε ερευνητής.
- Ερευνητικά Βραβεία (Research Awards): το μεγαλύτερο ποσοστό των βραβευμένων ερευνητών εργάζονται σε ιδρύματα, τα οποία αποτελούν ένα μικρό ποσοστό του συνόλου των αμερικανικών ιδρυμάτων.
- Αμερικάνικος Σύνδεσμος Λογιστικής και ελίτ (the AAA and Élitism): όμοια ισχύουν και για το μεγαλύτερο ποσοστό των προέδρων του Αμερικάνικου Συνδέσμου Λογιστικής.
- Ειδικά επιστημονικά πεδία (Specialisms): διάφορα μέλη του Αμερικάνικου Συνδέσμου Λογιστικής έχουν αποκτήσει εξειδίκευση σε διάφορα πεδία της λογιστικής, όπως διοικητική, ελεγκτική κ.α. Εξ' αιτίας της υψηλής παραγωγικότητας των πεδίων αυτών υπάρχει η τάση να εστιάζονται οι σχέσεις μεταξύ των ερευνητών εντός του κάθε πεδίου παρά μεταξύ ακαδημαϊκών και επαγγελματιών. Με αυτό τον τρόπο ενισχύεται η εσωστρέφεια της ερευνητικής αγοράς, δηλαδή οι παραγωγοί γίνονται οι ίδιοι και καταναλωτές της ερευνητικής τους παραγωγής. Η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα να ασχολούνται οι διδακτορικοί φοιτητές και τα καινούρια μέλη ΔΕΠ των πανεπιστημίων με το ερευνητικό πεδίο που προτιμάται από τους παλαιότερους ανωτέρους τους.
- Συγκρούσεις (Conflicts): μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας υπάρχουν συγκρούσεις λόγω των διαφορετικών πεδίων εξειδίκευσης της λογιστικής που υπηρετούν και των διαφορετικών μεθοδολογιών που

χρησιμοποιούν. Οι αντιδράσεις αυτές είναι αποτέλεσμα μιας απογοητευμένης αντίδρασης στην ομοιογένεια του φαινομένου της ελίτ παρά μιας επανάστασης ιδεών και σχολών σκέψης.

Βλέπουμε λοιπόν από όλα τα παραπάνω ότι ένα μικρό ποσοστό ατόμων και ιδρυμάτων παίζει καθοριστικό ρόλο σε κάθε προαναφερόμενη κατηγορία. Αυτό καταμαρτυρεί την ύπαρξη μιας ελίτ, η οποία ελέγχει και μπορεί να ορίσει το περιεχόμενο και την εξέλιξη της λογιστικής επιστήμης. Η ομοιογένεια που δημιουργεί δείχνει να ενοχλεί σε κάποιο βαθμό τα μέλη της επιστημονικής κοινότητας και αντιδρούν μέσω συγκρούσεων, όπως είδαμε και παραπάνω. Παρά τις συγκρούσεις και τον κατακερματισμό της λογιστικής επιστήμης σε ειδικά πεδία – πράγμα το οποίο στάθηκε ως αφορμή για τις συγκρούσεις – παρατηρούμε να μην επηρεάζεται η ύπαρξη μιας ελίτ που δημοσιεύει πολύ συχνά σε κορυφαία περιοδικά, κερδίζει τα περισσότερα βραβεία και ελέγχει αυτά τα περιοδικά και το κυριότερο μέρος του επαγγελματικού (ακαδημαϊκού) σώματος της λογιστικής (Lee 1995).

Η ύπαρξη όμως αυτής της ελίτ δεν περιορίζεται μόνο στα σύνορα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, αλλά παίρνει και διεθνείς διαστάσεις. Το φαινόμενο της ελίτ παρουσιάζεται και στα μέλη των συντακτικών επιτροπών κορυφαίων επιστημονικών περιοδικών της Ευρώπης και της Ωκεανίας, όπως έδειξε ο Lee (1997). Άρα τουλάχιστον για τις συντακτικές επιτροπές μπορούμε να μιλάμε για την ύπαρξη μιας παγκόσμιας ελίτ, η οποία έχει αντίστοιχο ρόλο με αυτόν που περιγράφηκε παραπάνω για την Αμερική. Φαίνεται λοιπόν να εξασθενεί η Αμερικανική ελίτ, διότι νέα επιστημονικά περιοδικά μπαίνουν στο προσκήνιο με διαφορετικό περιεχόμενο από αυτά των αμερικανών (όπως κοινωνική και συμπεριφορική λογιστική) και με αρκετά πολλούς αμερικανούς και μη αναγνώστες και συγγραφείς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το Accounting Organizations and Society (AOS). Το AOS, όπως αναφέρει ο Hopwood (1998, p. xxvi), «έχει παίξει μεγάλο ρόλο στο άνοιγμα νέων πεδίων έρευνας, στο να καταστήσει έγκυρες νέες ακαδημαϊκά παραδόσεις και να δημιουργήσει μια πιο διεθνή και ανοιχτή ερευνητική κοινότητα μεταξύ αυτών που ενδιαφέρονται να διερευνήσουν στην ανθρώπινη και κοινωνική φύση της λογιστικής σκέψης και πρακτικής».

Το γεγονός της εξασθένησης της αμερικανικής ελίτ δεν σημαίνει ότι το φαινόμενο της ελίτ γενικά είναι μια «μόδα» που θα περάσει. Όλο και περισσότερος ακαδημαϊκός κόσμος επιζητά να ενταχθεί σε αυτήν λόγω των πλεονεκτημάτων που αναφέρθηκαν παραπάνω. Με ποιόν τρόπο όμως επιτυγχάνεται αυτό; Η τυπική διαδικασία, όπως περιγράφεται από τους Everett, Neu και Green (2003) είναι αρχικά η επιλογή ενός προγράμματος σπουδών λογιστικής σε ένα από τα ιδρύματα ελίτ από την Αμερική ή τον Καναδά. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού, θα πρέπει να γίνει η επιλογή της διδακτορικής διατριβής προς εκπόνηση και πάλι σε ένα από τα ιδρύματα ελίτ που προαναφέραμε. Το αντικείμενο της διατριβής τις περισσότερες φορές έρχεται σε συμφωνία με το αντικείμενο ενασχόλησης του επιβλέποντα. Εάν για παράδειγμα ο επιβλέπωντας έχει εξειδίκευση στην διοικητική λογιστική, τότε και ο υποψήφιος διδάκτορας ίσως επί σκοπού επιλέγει να ασχοληθεί το συγκεκριμένο αντικείμενο.

Αυτό επιτρέπει στον νέο επιστήμονα τη δυνατότητα να καρπωθεί λίγη από την επιστημονική αίγλη του επιβλέποντα διδάσκοντα του και επίσης του δίνεται η ευκαιρία να ενταχθεί σε ένα δίκτυο γνωριμιών το οποίο θα του εξασφαλίσει το «εισιτήριο» για την ελίτ επιστημονική κοινότητα στην οποία ανήκει. Έτσι γίνεται αντιληπτό ότι το ενδιαφέρον του υποψήφιου και μελλοντικού επιστήμονα στρέφεται στους τρόπους και τα μέσα για την ανάπτυξη του κοινωνικού του κεφαλαίου με στόχο την ένταξη στην κοινωνία ελίτ των επιστημόνων, αδιαφορώντας πολλές φορές για την ποιότητα και το είδος της επιστημονικής δουλειάς. Έτσι η έρευνα γίνεται μέσο για επαγγελματική επιτυχία και ανέλιξη παρά μέσο για την εύρεση μεθόδων για την επίλυση προβλημάτων.

Η έννοια του κοινωνικού κεφαλαίου (Bourdieu 1986), στην οποία έχει γίνει αναφορά και παραπάνω, αποτελεί μια από τις κυρίαρχες θεωρίες στην θεωρία του Bourdieu. Σύμφωνα με αυτόν, το κοινωνικό κεφάλαιο είναι οι κοινωνικές σχέσεις που έχει ή/και αναπτύσσει ένα άτομο. Οι κοινωνικοί θεσμοί που αναπτύσσει το βοηθούν, είτε έμμεσα είτε άμεσα, να έχει πρόσβαση σε κοινωνικές θέσεις ισχύος. Εκτός από τον Bourdieu υπάρχουν και άλλοι κοινωνιολόγοι και πολιτικοί επιστήμονες που επεδίωξαν να ορίσουν κοινωνικό κεφάλαιο, δίνοντας διαφορετικές διαστάσεις. Η γενική ιδέα στην οποία καταλήγουν είναι ότι το κοινωνικό κεφάλαιο είναι ένας «πόρος» και τον αποκτά το άτομο εξ' αιτίας των ιδιοτήτων που του προσφέρει το σύνολο των κοινωνικών σχέσεων. Για παράδειγμα έστω ότι είναι δύο άτομα, ο Α και ο Β, σε μια πολυκατοικία. Τον Α δεν τον γνωρίζει κανείς, ενώ ο Β έχει αναπτύξει στενές σχέσεις με δύο γείτονες. Έχουν κάποια μέρα συνάντηση όλοι οι ένοικοι και συζητάνε για το αν θα προσλάβουν κηπουρό για να κλαδέψει το αίθριο. Ο Α δεν θέλει, ενώ ο Β θέλει να έρθει ο κηπουρός και τάσσετε υπέρ αυτού. Μιας και ο Β έχει αναπτύξει περισσότερες σχέσεις και τον συμπαθούν όλοι, είναι πιο εύκολο να κατευθύνει την συζήτηση προς τα εκεί που θέλει εκείνος. Αυτό είναι το άμεσο των κοινωνικών σχέσεων. Εάν ο Α ζητήσει από τον Β να μην προσληφθεί ο κηπουρός και δεχθεί, τότε θα είναι σίγουρο ότι και οι άλλοι δύο γείτονες θα αρνηθούν την πρόσληψη. Το γεγονός καταδεικνύει των έμμεση ισχύ των κοινωνικών σχέσεων¹.

Κοντά στην έννοια του κοινωνικού κεφαλαίου υπάρχει η έννοια του συμβολικού κεφαλαίου. Συμφωνά με τον Bourdieu (1984), το συμβολικό κεφάλαιο είναι οι διαθέσιμοι «πόροι» ενός ατόμου με βάση την τιμή, το κύρος ή την αναγνώριση και αποτελεί την αξία που κατέχει ένα άτομο στο πλαίσιο μιας κουλτούρας. Ένας ήρωας πολέμου, για παράδειγμα, μπορεί να έχει συμβολικό κεφάλαιο στο πλαίσιο της λειτουργίας για πολιτικά αξιώματα

Ο Bourdieu ισχυρίστηκε ότι η έννοια του κοινωνικού κεφαλαίου μπορεί να μετρηθεί. Αυτό καλούνται να κάνουν τα κοινωνικά δίκτυα. Ένα κοινωνικό δίκτυο είναι μια κοινωνική δομή που αποτελείται από ένα σύνολο κοινωνικών φορέων (όπως άτομα ή οργανισμοί) και ένα σύνολο από ζευγαρωτούς δεσμούς μεταξύ αυτών των φορέων. Η

¹ Ευχαριστίες στη Λαμπριάνα Οικονόμου για την αποσαφήνιση της έννοιας και το παράδειγμα.

διάσταση του κοινωνικού δικτύου παρέχει ένα σύνολο μεθόδων για την ανάλυση της δομής όλων κοινωνικών φορέων, καθώς και μια ποικιλία από θεωρίες που εξηγούν τα πρότυπα που παρατηρήθηκαν σε αυτές τις δομές. Η μελέτη αυτών των δομών χρησιμοποιεί την ανάλυση των κοινωνικών δικτύων για την αναγνώριση των τοπικών και παγκόσμιων προτύπων, τον εντοπισμό των σημανόντων φορέων, και την εξέταση της δυναμικής του δικτύου (Wasserman and Faust 1994).

Άρα, για να συνδέσουμε αυτό το σύντομο θεωρητικό πλαίσιο που αναπτύχθηκε με το φαινόμενο της ελίτ, μπορούμε να καταλάβουμε πως όντας μέλος μιας κοινότητας, δηλαδή ενός δικτύου και στην προκειμένη περίπτωση ενός επιστημονικού δικτύου λογιστικής, που αποτελείται από κορυφαία ιδρύματα και προσωπικότητες, τέτοιες ώστε να θεωρούνται ελίτ, σημαίνει για το άτομο που εντάσσεται σε αυτό ότι ανήκει στη «σωστή κλίκα» και εκτίθεται στις «σωστές» ή τελευταίες μεθοδολογίες, στα «σωστά» ή πιο ενδιαφέροντα προβλήματα και στους «σωστούς» ή πιο συμπαθητικούς εκδότες επιστημονικών περιοδικών. Εδώ η κατοχή αυτού του κοινωνικού κεφαλαίου μπορεί να θεωρηθεί και ως τροφοδοσία στη συσσώρευση συμβολικού κεφαλαίου. Όπως είπε και ο Bourdieu (1988, p. 85) «το κεφάλαιο φέρνει κεφάλαιο» (Everett, Neu και Green 2003).

Μέχρι τώρα η βιβλιογραφία της επιστημομετρίας στον τομέα της λογιστικής δεν έχει αναφερθεί εκτενώς στην κατασκευή και ανάλυση κοινωνικών δικτύων που αφορούν στην λογιστική επιστήμη. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τον αρκετά σημαντικό ρόλο που έχουν τα κοινωνικά δίκτυα στη μελέτη της επιστημονικής κοινότητας μας οδηγούν στην ανάγκη για περισσότερη διερεύνηση της επιστημονικής κοινότητας μέσω της ανάλυσης των κοινωνικών δικτύων (Social Network Analysis). Στη συνέχεια θα αναφερθούμε αναλυτικότερα στη μεθοδολογία αυτή.

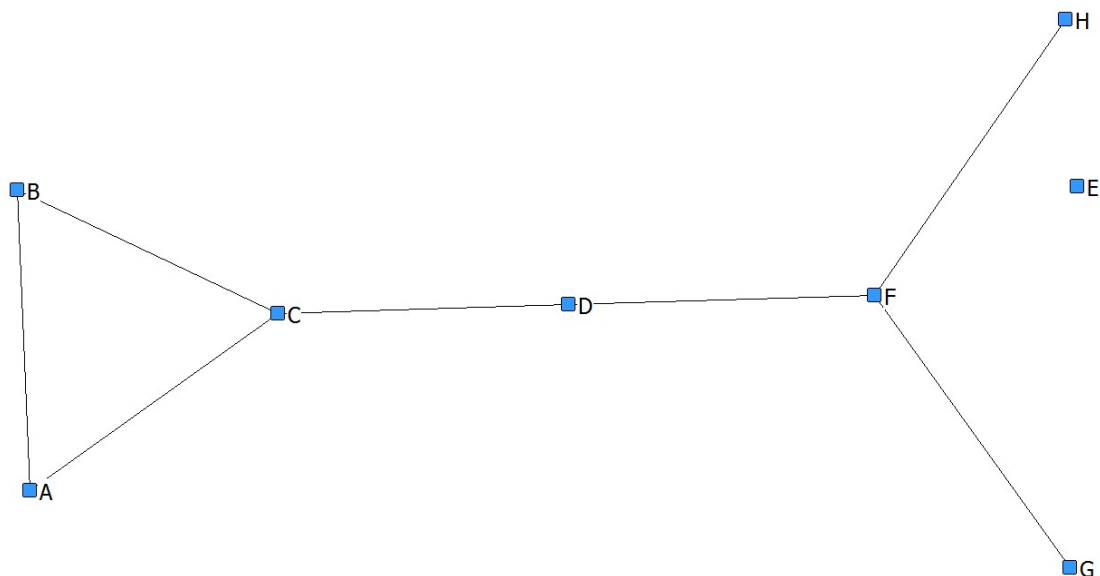
ΔΕΙΓΜΑ - ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Το δείγμα αποτελείται από όλα τα άρθρα που δημοσιεύτηκαν από το 1980 μέχρι το 2011 στα περιοδικά: “The Accounting Review”, “Accounting, Organizations and Society”, “Journal of Accounting Research”, και “Journal of Accounting and Economics”. Σε αυτό περιέχονται τα κυρίως άρθρα (main articles), ειδικές κατηγορίες άρθρων όπως notes, comments, capsules, notes and replies, βιβλιοκρισίες (book reviews) καθώς επίσης και άρθρα τύπου “financial reporting” και “education research”, τα οποία εμφανίζονται στο TAR κατά την διάρκεια της δεκαετίας του 80. Στο δείγμα δεν περιλαμβάνονται άρθρα που γράφτηκαν εις μνήμην σημαντικών ακαδημαϊκών προσωπικοτήτων (memorials), κείμενα από την συντακτική επιτροπή των περιοδικών (editorials) και διορθώσεις άρθρων (corrigenda). Για κάθε άρθρο συλλέχθηκαν πληροφορίες για τον τίτλο, τους συγγραφείς, τα ιδρύματα στα οποία εργάζονται, την χώρα των ιδρυμάτων αυτών και το πλήθος των σελίδων. Να σημειώσουμε ότι τα ιδρύματα που έχουν αλλάξει ονομασία κατά την χρονική διάρκεια που εξετάζει το δείγμα μας, έχουν καταχωρηθεί με την πιο πρόσφατη ονομασία και αυτά που υπήρχαν μέχρι κάποιο έτος και στην συνέχεια συγχωνευτήκαν ή εξαγοράστηκαν από άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα έχουν καταχωρηθεί ως ξεχωριστά ιδρύματα με την ονομασία που είχαν πριν την εξαγορά ή συγχώνευση. Ακόμα οι σχολές και τα ερευνητικά εργαστήρια, τα οποία υπάγονται σε συγκεκριμένα πανεπιστήμια αντικαταστήθηκαν από τα πανεπιστήμια στα οποία ανήκουν. Επίσης, ειδικά για τα πανεπιστήμια των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, τα ιδρύματα στα οποία κρίθηκε απαραίτητο δεν απεικονίζονται με την ονομασία του εκάστοτε πανεπιστημιακού συστήματος, αλλά έγινε εύρεση και καταγραφή της συγκεκριμένης πανεπιστημιούπολης που εργάζεται ο συγγραφέας. Για παράδειγμα το πανεπιστήμιο του Τέξας δεν έχει καταχωρηθεί ως “University of Texas”, αλλά μαζί με την αντίστοιχη πανεπιστημιούπολη του συγγραφέα, δηλαδή ως αναφέρουμε το πιο σύνηθες “University of Texas, Austin”.

Η μεθοδολογία η οποία χρησιμοποιήθηκε για την ανάλυση των δεδομένων και την εξαγωγή των αποτελεσμάτων ονομάζεται Ανάλυση Κοινωνικών Δικτύων (Social Network Analysis-SNA). Η Ανάλυση Κοινωνικών Δικτύων μας επιτρέπει να αναλύσουμε την κοινωνική δομή της επιστημονικής κοινότητας της λογιστικής. Περιγράφει την διαδικασία με την οποία διεξάγονται οι επιστημονικές συνεργασίες, συμπεριλαμβανομένων των διαρθρωτικών χαρακτηριστικών των σχέσεων μεταξύ των επιστημόνων κατά το χρόνο της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων των ερευνών τους. Επίσης εξετάζει την επιστημονική κοινότητα της λογιστικής ως ένα κοινωνικό δίκτυο από συγγραφείς και ιδρύματα, στο οποίο κάθε οντότητα καταλαμβάνει μια ξεχωριστή θέση που του επιτρέπει να επωφεληθεί από διάφορες ευκαιρίες. Με άλλα λόγια μοντελοποιεί τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των συγγραφέων ή των ιδρυμάτων και στοχεύει στο να αποκαλύψει τα διαστρωματικά χαρακτηριστικά και τις επιπτώσεις αυτών των αλληλεπιδράσεων (Adeco κ.α. 2006).

Για την καλύτερη κατανόηση της έννοιας του κοινωνικού δικτύου και των χαρακτηριστικών του θα ξεκινήσουμε θέτοντας κάποιο βασικό συμβολισμό και ένα παράδειγμα (Wasserman και Faust 1994).

Σχήμα 2.1

Οι συμμετέχοντες σε ένα δίκτυο ονομάζονται δράστες (actors) και απεικονίζονται ως κόμβοι (nodes) σε ένα δίκτυο. Το σύνολο των κόμβων συμβολίζεται με $N = \{n_1, n_2, \dots, n_g\}$, όπου g το πλήθος των δραστών. Έστω ότι το παραπάνω σχήμα αποτελεί την διαγραμματική απεικόνιση ενός δικτύου συγγραφέων. Έχουμε $N = \{A, B, C, D, E, F, G, H, \}$ ένα σύνολο από 8 συγγραφείς-δράστες. Οι συνδέσεις μεταξύ αυτών των δραστών ονομάζονται δεσμοί (ties) και απεικονίζονται ως γραμμές μεταξύ αυτών. Οι δεσμοί μπορεί να είναι κατευθυνόμενοι (directed) ή μη κατευθυνόμενοι (undirected). Εμείς στην παρούσα εργασία εξετάζουμε τους μη κατευθυνόμενους δεσμούς. Για δύο δράστες $n_i, n_j \in N$, θα ορίσουμε ως $l_{i,j} \in \{0,1\}$ τον δεσμό μεταξύ τους με $l_{i,j} = 1$ την παρουσία δεσμού και με $l_{i,j} = 0$ την απουσία. Εάν δύο συγγραφείς έχουν εκδώσει από κοινού ένα άρθρο, τότε υπάρχει δεσμός μεταξύ αυτών των δύο, όπως συμβαίνει για παράδειγμα με τους A και B και αντίθετα αν δεν ισχύει αυτό, τότε δεν υπάρχει δεσμός, όπως οι A και E. Τα δεδομένα αυτά μπορούν να αποθηκευτούν σε έναν πίνακα δύο διαστάσεων με ίσο αριθμό γραμμών και στηλών. Εάν συμβολίσουμε με X_{ij} , όπου $i, j \in N$ τα στοιχεία του πίνακα τότε το στοιχείο i της γραμμής ($X_{i1}, X_{i2}, \dots, X_{ig}$) θα είναι το ίδιο με το στοιχείο j της στήλης ($X_{1j}, X_{2j}, \dots, X_{gj}$). Αυτό ισχύει, διότι οι δεσμοί είναι μη κατευθυνόμενοι. Παράδειγμα τέτοιου πίνακα εικονίζεται παρακάτω στην γενική του μορφή (Πίνακας 2.1) και με βάση το δίκτυο των συγγραφέων (Πίνακας 2.2) :

Πίνακας 2.1

	n_1	n_2	n_g
n_1	X_{11}	X_{12}		X_{1g}
n_2	X_{21}			
⋮				
n_g	X_{g1}			

Πίνακας 2.2

	A	B	C	D	E	F	G	H
A	-	1	1	0	0	0	0	0
B	1	-	1	0	0	0	0	0
C	1	1	-	1	0	0	0	0
D	0	0	1	-	0	1	0	0
E	0	0	0	0	-	0	0	0
F	0	0	0	1	0	-	1	1
G	0	0	0	0	0	1	-	0
H	0	0	0	0	0	1	0	-

Έτσι οι πληροφορίες για τους συγγραφείς και τα άρθρα μας επιτρέπουν να κατασκευάσουμε ένα δίκτυο συνεργασιών. Παρατηρούμε μεταξύ άλλων ότι ο συγγραφέας A έχει συνεργαστεί με τους συγγραφείς B και C, ο συγγραφέας E δεν έχει συνεργαστεί με κανέναν και ότι ο συγγραφέας D είναι μεταξύ των συγγραφέων {A, B, C} και {F, G, H}. Εάν υπάρχει ένα μονοπάτι (path) που συνδέει ένα ζευγάρι από κόμβους, τότε λέμε ότι είναι συνδεδεμένοι (Connected) και ένα σετ από κόμβους που είναι συνδεδεμένοι συνιστούν ένα συστατικό (Component). Για παράδειγμα το σύνολο $N_1 = \{A, B, C\}$ συνίσταται από συνδεδεμένους κόμβους, διότι ο A συνεργάζεται με τον B και τον C και ταυτόχρονα ο B συνεργάζεται με τον C. Γιγαντιαίο συστατικό (Giant Component) ονομάζεται το συστατικό, το οποίο περιέχει το μεγαλύτερο πλήθος κόμβων και στην περίπτωση μας είναι το {A, B, C, D, F, G, H}. Το μήκος του μονοπατιού που συνδέει δύο κόμβους, n_i και n_j , ονομάζεται απόσταση (Distance) και συμβολίζεται με $d(n_i, n_j)$. Το μικρότερο μονοπάτι ονομάζεται γεωδесικό (Geodesic) και το μήκος αυτού ονομάζεται γεωδесική

απόσταση (Geodesic Distance). Για παράδειγμα το μικρότερο μονοπάτι μεταξύ του A και του G είναι το ACDFG και η απόσταση είναι η $d(A, G)=4$. Να σημειώσουμε ότι από εδώ και πέρα θα χρησιμοποιούμε τον όρο απόσταση για το μήκος του μικρότερου μονοπατιού μεταξύ δύο κόμβων.

Οι διάφορες δικτυακές – θεωρητικές ιδιότητες των συγγραφέων και του δικτύου συνεργασίας τους μπορούν να αποκαλύψουν τις διαρθρωτικές ιδιότητες των δικτύων και τους ποικίλους ρόλους που οι συγγραφείς μπορεί να έχουν αναλάβει σε μια κοινότητα από συνεργατική παραγωγή επιστημονικής γνώσης. Αντίστοιχα συμπεράσματα μπορούν να εξαχθούν και για το δίκτυο συνεργασίας μεταξύ των ιδρυμάτων απασχόλησης τους. Εδώ θα γίνει λόγος σε δύο έννοιες: στην εξέχουσα θέση ενός κόμβου (Prominence) και στην συνεκτικότητα του δικτύου (Cohesion).

Εξέχουσα θέση ενός κόμβου (Prominence): θεωρούμε ότι ένας δράστης έχει επικρατούσα θέση σε ένα δίκτυο εάν οι δεσμοί του τον κάνουν ιδιαίτερα ορατό στους υπόλοιπους δράστες του δικτύου. Οι περισσότερο επικρατούντες κόμβοι μπορούν να ανιχνευτούν στο δίκτυο από την ποσότητα των δεσμών και την ποσότητα των δεσμών που έχουν αυτοί οι δεσμοί. Γενικά είναι αρκετά δύσκολη η ποσοτική προσέγγιση της έννοιας αυτής. Χρησιμοποιούνται κυρίως τρεις αριθμοδείκτες: η κεντρικότητα με βάση τον βαθμό (Degree Centrality), η κεντρικότητα με βάση την ενδιαμεσότητα (Betweenness Centrality) και η κεντρικότητα με βάση το ιδιοδιάνυσμα (Eigenvector Centrality)

- *Κεντρικότητα με βάση τον βαθμό (Degree Centrality)*: ονομάζεται το πλήθος των γραμμών που πηγάζουν από ένα συγκεκριμένο κόμβο και συμβολίζεται με $d(n_i)$. Ο δείκτης της κεντρικότητας με βάση τον βαθμό είναι :

$$C_D(n_i) = d(n_i) = \sum_j x_{ij}$$

Με την λογική αυτή οι πιο κεντρικοί συγγραφείς με βάση τον βαθμό είναι οι C και F, οι οποίοι έχουν κεντρικότητα ίση με 3. Αυτό προκύπτει είτε αν παρατηρήσουμε στο σχήμα το πλήθος των δεσμών τους είτε αν αντικαταστήσουμε τα δεδομένα του πίνακα στον παραπάνω τύπο.

- *Κεντρικότητα με βάση την ενδιαμεσότητα (Betweenness Centrality)*: αξιολογεί την επικρατούσα θέση ενός δράστη λαμβάνοντας υπ' όψιν τον αριθμό των μικρότερων μονοπατιών μεταξύ διαφορετικών κόμβων που διέρχονται από τον δράστη αυτό. Με άλλα λόγια μας δείχνει ποιος είναι ο ρόλος ενός συγκεκριμένου δράστη ως σύνδεσμος μεταξύ διαφορετικών συνόλων από συνδεδεμένους κόμβους. Για παράδειγμα ο δράστης A έχει κεντρικότητα με βάση την ενδιαμεσότητα ίση με μηδέν, διότι δεν διέρχεται κανένα μικρότερο μονοπάτι από αυτόν, για παράδειγμα το μικρότερο μονοπάτι για να πάμε από τον B στον D είναι να πάμε μέσω του C και όχι μέσω του A. Ομοίως για τον δράστη D, η κεντρικότητα είναι ίση με 9, διότι ο D βρίσκεται στο μοναδικό μικρότερο μονοπάτι, το οποίο συνδέει 9 ζευγάρια από κόμβους: H και C, H

και Β, Η και Α, Γ και C, Γ και Α, Γ και Β, F και C, F και Α, F και Β. Εάν υπάρχουν περισσότερα από 1 μικρότερα μονοπάτια που συνδέουν δύο κόμβους, τότε η κεντρικότητα με βάση την ενδιαμεσότητα ενός δράστη που συνδέει αυτούς τους κόμβους ισούται με τον λόγο των μικρότερων μονοπατιών που διέρχονται από αυτόν τον δράστη $[g_{jk}(n_i)]$ προς τον συνολικό αριθμό των μικρότερων μονοπατιών μεταξύ των δύο κόμβων (g_{jk}). Ο δείκτης της κεντρικότητας με βάση την ενδιαμεσότητα σε αυτή την περίπτωση είναι:

$$C_B(n_i) = \sum_{j < k} g_{jk}(n_i) / g_{jk}, \text{ όπου } i, j, k \in N$$

- *Κεντρικότητα με βάση το ιδιοδιάνυσμα (Eigenvector Centrality):* εκφράζει πόσο συνδεδεμένοι είναι οι συγγραφείς με τους οποίους είναι συνδεδεμένος ένας συγγραφέας. Η ιδέα είναι ότι, ακόμη και αν ένας κόμβος επηρεάζει μόνο ένα άλλο κόμβο, ο οποίος στη συνέχεια επηρεάζει πολλούς άλλους κόμβους (οι οποίοι επηρεάζουν με τη σειρά τους και άλλους), τότε ο πρώτος κόμβος της εν λόγω αλυσίδας ασκεί τη μεγάλη επιρροή. Λόγω της αρκετά πολύπλοκης μαθηματικής διατύπωσης, δεν θα αναφερθούμε σε αυτόν και θα αρκεστούμε στον παραπάνω ορισμό. Στο παράδειγμά μας ο κόμβος D έχει την μεγαλύτερη τιμή κεντρικότητας με βάση το ιδιοδιάνυσμα, διότι επηρεάζει άμεσα δύο κόμβους, τον C και τον F, και αυτοί με την σειρά τους επηρεάζουν άμεσα άλλους κόμβους (ο C τους A και B, ενώ ο F τους H και G). Αντίθετα ο κόμβος E έχει την μικρότερη κεντρικότητα, διότι δεν συνδέεται και δεν επηρεάζει κανένα κόμβο.

Συνεκτικότητα του δικτύου (Cohesion): ονομάζεται η πληθώρα των συνδέσεων μεταξύ των μελών ενός δικτύου. Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να μετρηθεί η συνεκτικότητα σε ένα δίκτυο. Οι κυριότεροι από αυτούς τους τρόπους παρουσιάζονται παρακάτω:

- *Πυκνότητα του δικτύου (Network Density):* ορίζεται ως ο συνολικός αριθμός των δεσμών (συμβολίζεται με L) ως ποσοστό όλων των πιθανών δεσμών του δικτύου. Δίνεται από τον τύπο:

$$\Delta = \frac{L}{g(g-1)/2} = \frac{2L}{g(g-1)}$$

Για παράδειγμα η πυκνότητα του δικτύου των 8 συγγραφέων είναι $\Delta = 2 \cdot 7 / (8 \cdot 7) = 0,25 = 25\%$

- *Το μέγεθος του γιγαντιαίου συστατικού ως ποσοστό του αριθμού των κόμβων του δικτύου:* ο δείκτης αυτός μας δείχνει ουσιαστικά πόσοι από τους κόμβους του δικτύου είναι συνδεδεμένοι. Στο παράδειγμά μας ισχύει: $7/8 = 0,875 = 87,5\%$.

- *Συντελεστής συσταδοποίησης (Clustering Coefficient)*: βασίζεται στις τριάδες (συνεργασία τριών συγγραφέων που είναι συχνή στην έρευνα της λογιστικής). Ο συντελεστής συσταδοποίησης ενός συγγραφέα είναι το ποσοστό των συνεργατών συγγραφέων του, οι οποίοι είναι και μεταξύ τους συνεργάτες. Αυτό σημαίνει ότι για να εντάσσεται ένας δράστης στην έννοια του συντελεστή συσταδοποίησης θα πρέπει να έχει τουλάχιστον δύο δεσμούς. Μπορεί να υπολογιστεί ως το πλήθος των δεσμών που έχουν οι συνεργάτες του συγκεκριμένου δράστη ως ποσοστό όλων των πιθανών δεσμών. Στο παράδειγμα μας ο συντελεστής συσταδοποίησης του συγγραφέα B είναι 1, διότι οι συνεργάτες του, A και C, είναι συνδεδεμένοι μεταξύ τους, ενώ του C είναι 0,333, διότι υπάρχει μόνο ένας δεσμός στους συνεργάτες του C (ο A είναι συνδεδεμένος με τον B) από τους τρεις πιθανούς δεσμούς (A με τον D, B με τον D και A με τον B). Οι συγγραφείς F και D έχουν μηδενικό συντελεστή, μιας και οι συνεργάτες του κάθε ένα δεν είναι συνδεδεμένοι μεταξύ τους. Στην περίπτωση των E, G και H δεν ορίζεται η έννοια του συντελεστή, γιατί δεν έχουν τουλάχιστον δύο δεσμούς. Η ιδιότητα της συσταδοποίησης για ένα δίκτυο, ή αλλιώς και δικτυακή συσταδοποίηση (Network Clustering) μπορεί να μετρηθεί με πολλούς τρόπους. Εδώ θα χρησιμοποιήσουμε τον τρόπο που προτείνουν οι Watts και Strogatz (1998) σύμφωνα με τον οποίο η δικτυακή συσταδοποίηση ισούται με τον μέσο όρο των συντελεστών συσταδοποίησης κάθε δράστη (συμβολίζεται με C_i). Δηλαδή:

$$\bar{C} = \frac{1}{g-m} \sum_{i=1}^{g-m} C_i,$$

όπου $i \in \mathbb{N}$ και m το πλήθος των κόμβων που δεν έχουν συντελεστή συσταδοποίησης.

Όσον αφορά το εισαγωγικό μας παράδειγμα η δικτυακή συσταδοποίηση

$$\text{ισούται με } \bar{C} = \frac{1}{g-m} \sum_{i=1}^{g-m} C_i = \frac{(1+1+0,333+0+0)}{5} = 0.467.$$

- *Συνεκτικές υποομάδες (Cohesive subgroups)*: οι συνεκτικές υποομάδες ενός δικτύου είναι υποομάδες κόμβων μεταξύ των οποίων υπάρχουν σχετικά δυνατοί, άμεσοι και εντατικοί δεσμοί, τέτοιοι ώστε να μπορούν να θεωρηθούν αυτοί οι κόμβοι ως ξεχωριστές οντότητες. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι με τους οποίους μπορεί να προσεγγιστεί με διάφορους τρόπους. Εμείς θα αναφερθούμε σε έναν από αυτούς και συγκεκριμένα στην έννοια της κλίκας. Κλίκα (Clique) ονομάζουμε το μέγιστο ολοκληρωμένο υποδίκτυο με τουλάχιστον τρεις κόμβους, οι οποίοι είναι γειτονικοί και δεν υπάρχουν άλλοι κόμβοι που είναι επίσης γειτονικοί στα μέλη της κλίκας. Όπως αναφέρθηκε, οι δεσμοί μεταξύ των κόμβων πρέπει να είναι εντατικοί. Με βάση την θεωρία νοείται κλίκα με κόμβους, οι οποίοι συνδέονται μόνο μια φορά μεταξύ τους, αλλά εμάς αυτό δεν μας εξυπηρετεί για τις ανάγκες της κοινωνιολογικής μας

ανάλυσης. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει κάθε φορά, ανάλογα με την περίπτωση, να ορίζουμε την συχνότητα με την οποία θα πρέπει να συνδέονται οι κόμβοι ώστε να εντάσσονται στην έννοια της κλίκας. Θα πρέπει δηλαδή στην αρχή να διχοτομήσουμε τους δεσμούς μεταξύ των κόμβων ως εξής:

$$x_{ij}^c = \begin{cases} 1, & \text{αν } x_{ij} \geq c \\ 0, & \text{αν } x_{ij} < c \end{cases}$$

, όπου x_{ij} η συχνότητα με την οποία συνδέονται οι κόμβοι n_i και n_j , x_{ij}^c η νέα διχοτομική σχέση και c η τιμή της συχνότητας με την οποία θέλουμε να διχοτομήσουμε τους δεσμούς. Μετά από τη διαδικασία αυτή, προχωράμε στον προσδιορισμό των κλικών σύμφωνα με τον ορισμό. Οι κλίκες που παράγονται είναι επιπέδου αντίστοιχου με την τιμή του c (πχ επιπέδου 1, επιπέδου 2 κ.ο.κ.). Να σημειώσουμε ότι από εδώ και πέρα με τον όρο κλίκες θα εννοούμε με επίπεδο 2.

Το δείγμα χωρίστηκε σε οκτώ τετραετίες τόσο για το σύνολο όσο και ανά περιодικό. Κατασκευάστηκαν συνολικά 135 δίκτυα για συγγραφείς ιδρύματα και χώρες πάνω στα οποία υπολογίστηκαν όλα όσα προαναφέρθηκαν. Οι υπολογισμοί των αριθμοδεικτών αυτών έγιναν με την βοήθεια του λογισμικού UCINET Version 6 και η στατιστική επεξεργασία τους έγινε με την χρήση των λογισμικών IBM SPSS 21 και Microsoft Excel 2010. Τέλος τα εικονιζόμενα δίκτυα δημιουργήθηκαν με το λογισμικό Netdraw.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

3.1: Περιγραφικά Στατιστικά και Συζήτηση

Το δείγμα μας αποτελείται από 5970 άρθρα. Στον πίνακα 3.1 παρουσιάζονται οι διάφοροι τύποι των άρθρων που εντοπίστηκαν στη διάρκεια των 32 ετών.

Πίνακας 3.1.1: τύποι άρθρων

Έτη	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
Συνολικός αριθμός άρθρων	1171	1009	686	636	523	566	563	816
Κυρίως άρθρα	35.53 %	38.26 %	59.62 %	72.80 %	81.84 %	90.99 %	98.05 %	89.09 %
notes	3.25%	4.36%	6.56%	1.26%	1.15%	0.53%	0.71%	0.49%
Βιβλιοκρισίες	45.43 %	24.18 %	22.89 %	17.61 %	7.07%	6.18%	1.24%	10.42 %
replies	0.77%	0.10%	0.29%	0.16%	0.38%	0.35%	0.00%	0.00%
Capsule Commentaries	3.16%	18.93 %	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Capsules and Comments	3.76%	4.66%	3.35%	2.52%	2.68%	0.53%	0.00%	0.00%
Comments	2.13%	0.89%	0.15%	2.04%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Education Research	3.42%	2.68%	0.44%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Financial reporting	1.02%	1.49%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Research Reports	1.45%	2.68%	4.08%	3.62%	6.88%	1.41%	0.00%	0.00%
Software Summaries	0.00%	1.78%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
A Special Feature	0.00%	0.00%	0.15%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Notes and Comments	0.00%	0.00%	1.02%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Small Sample Studies	0.00%	0.00%	1.46%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Short Article	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%

Ο πίνακας 3.2 παρουσιάζει τον αριθμό των άρθρων από κάθε περιοδικό και την αλλαγή στην παραγωγή των δημοσιεύσεων στην πάροδο του χρόνου.

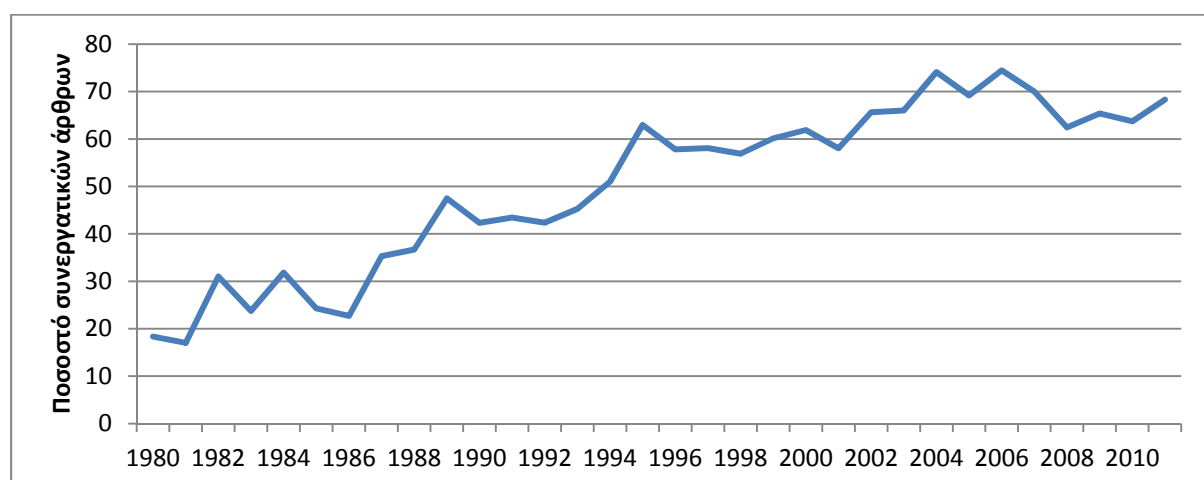
Πίνακας 3.1.2: αριθμός άρθρων

Περιοδικό	1980-2011	1980-1983	2008-2011
TAR	2864	787	343
AOS	1128	122	176
JAΕ	740	39	141
JAR	1238	223	156
Σύνολο	5970	1171	816

Παρατηρούμε ότι ο αριθμός των άρθρων έχει μειωθεί με την πάροδο του χρόνου και ότι η πλειοψηφία των άρθρων έχει εκδοθεί στο TAR και στο JAR. Η μείωση του αριθμού των δημοσιευμένων άρθρων μπορεί να οφείλεται στην μείωση των βιβλιοκρισιών, τα οποία αποτελούν ουσιώδες μέρος του έργου που έχει εκδοθεί κατά τη διάρκεια του πρώτου μισού του δείγματος στα περιοδικά TAR και JAR.

Τα δημοσιευμένα άρθρα του δείγματος μας δημιουργήθηκαν από 4861 συγγραφείς, οι οποίοι εργάζονται σε 854 ιδρύματα σε 47 διαφορετικές χώρες. Η πλειοψηφία των άρθρων γράφτηκαν από ένα συγγραφέα (54,10%), το 27% γράφτηκε με την συνεργασία 2 συγγραφέων και το υπόλοιπο 18,9% δημιουργήθηκε με την συνεργασία τριών και πάνω συγγραφέων. Κάθε άρθρο γράφτηκε από 1,673 συγγραφείς και έχει έκταση 16,3 σελίδες κατά μέσο όρο. Στο διάγραμμα 3.1 φαίνεται η ετήσια εξέλιξη του ποσοστού των συνεργατικών άρθρων, δηλαδή αυτών που έχουν γραφτεί από περισσότερους από 1 συγγραφείς, κατά την χρονική διάρκεια που εξετάζει το δείγμα μας.

Διάγραμμα 3.1.1: ετήσια εξέλιξη του ποσοστού των συνεργατικών άρθρων

Από το διάγραμμα αυτό μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι η συνεργατική παραγωγή γνώσης στην λογιστική επιστήμη έχει αυξηθεί κατά την διάρκεια των 32 ετών. Πιο

συγκεκριμένα το ποσοστό των συνεργατικών άρθρων ήταν 18,36% το 1980 ενώ το 2011 ήταν 68,31% (αναλυτικότερη καταγραφή του πλήθους των συνεργατικών άρθρων απεικονίζεται στους πίνακες Π1 και Π2 του παραρτήματος). Ο μέσος αριθμός συγγραφέων των συνεργατικών άρθρων αυξήθηκε από 1,6 που ήταν τη χρονική περίοδο 1980-1983 σε 1,89 την περίοδο 2008-2011 (αναλυτικότερη απεικόνιση της εξέλιξης στον πίνακα Π3 του παραρτήματος).

Το γεγονός ότι αυξάνονται οι συνεργασίες μεταξύ των ερευνητών στην παραγωγή επιστημονικής γνώσης μπορεί να επιβεβαιωθεί και με μια παλινδρόμηση, όπου εξαρτημένη μεταβλητή είναι το ποσοστό των συνεργατικών άρθρων (Y_{Coll}) και ανεξάρτητη ο χρόνος (t). Για το σύνολο των περιοδικών το μοντέλο παλινδρόμησης που προκύπτει είναι το $Y_{Coll} = 21,56 + 1,74t$ (με στατιστικά σημαντικές παραμέτρους). Άρα με το πέρασμα των ετών τα συνεργατικά άρθρα αυξάνονται {οι αντίστοιχες παλινδρομήσεις για κάθε περιοδικό καθώς και πίνακες με τα ετήσια δεδομένα απεικονίζονται στο παράρτημα (Παλινδρόμηση 1)}.

Όμως η αύξηση των συνεργατικών άρθρων μπορεί να μην είναι η ίδια καθ' όλη τη διάρκεια της 32ετίας. Μην ξεχνάμε ότι μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου μισού του δείγματος έχουν λάβει χώρα πολύ σημαντικές αλλαγές στον τρόπο επικοινωνίας των ερευνητών και πιο συγκεκριμένα η εφεύρεση του διαδικτύου έχει παίξει καθοριστικό ρόλο. Για την επιβεβαίωση αυτής της υποψίας, τρέχουμε παλινδρομήσεις για κάθε περιοδικό με εξαρτημένη μεταβλητή τον αριθμό των συγγραφέων (Y) και ανεξάρτητες τον αριθμό των σελίδων (X) ανά άρθρο και μια διχοτομική μεταβλητή, η οποία παίρνει την τιμή μηδέν για το πρώτο μισό του δείγματος και την τιμή ένα για το δεύτερο. Τα μοντέλα που προέκυψαν είναι σχεδόν όλα στατιστικά σημαντικούς παραμέτρους, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι όντως υπάρχει διαφορά στην επιστημονική παραγωγή μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου μισού του δείγματος {οι αντίστοιχες παλινδρομήσεις για κάθε περιοδικό καθώς και πίνακες με τα ετήσια δεδομένα απεικονίζονται στο παράρτημα (Παλινδρόμηση 2)}.

Το γεγονός αυτό οφείλεται σε δύο λόγους: στην παγίωση του διαδικτύου ως μέσω επικοινωνίας μεταξύ των επιστημόνων, πράγμα το οποίο σημαίνει την διευκόλυνση και την υποστήριξη της επιστημονικής συνεργασίας και στην πτώση που αριθμού των βιβλιοκρισιών, τα οποία γραφόταν από έναν συγγραφέα. Το τελευταίο επιβεβαιώνεται και με τον υπολογισμό του συντελεστή συσχέτισης ρ του Pearson μεταξύ του πλήθους των συνεργατικών άρθρων και του πλήθους των βιβλιοκρισιών.

Πίνακας 3.1.3: συντελεστής ρ του Pearson

Συσχετίσεις			
		Πλήθος συνεργατικών άρθρων	Πλήθος βιβλιοκρισιών
Πλήθος συνεργατικών άρθρων	Pearson Correlation	1	-,931**
	Sig. (2-tailed)		,001
	N	8	8
Πλήθος βιβλιοκρισιών	Pearson Correlation	-,931**	1
	Sig. (2-tailed)	,001	
	N	8	8
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).			

Ο συντελεστής ρ του Pearson (πίνακας 3.1.3) παίρνει την τιμή $\rho = -0,931$ και είναι στατιστικά σημαντικός ($\text{Sig.} = 0,001 < 0,05$). Άρα τα συνεργατικά άρθρα και οι βιβλιοκρισίες συνδέονται με αρνητική σχέση.

Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζουν οι συγγραφείς, τα ιδρύματα και οι χώρες που έχουν την μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης. Ο πίνακας 3.1.4 δίνει μια εικόνα της κατάστασης αυτής, εμφανίζοντας τους 20 κορυφαίους συγγραφείς, ιδρύματα και χώρες.

Πίνακας 3.1.4: κορυφαίοι συγγραφείς, ιδρύματα και χώρες

20 πιο συχνά εμφανιζόμενοι συγγραφείς	20 πιο συχνά εμφανιζόμενα ιδρύματα	20 πιο συχνά εμφανιζόμενες χώρες
Harvey Hendrickson	University of Chicago	ΗΠΑ
David Larcker	University of Pennsylvania	Ηνωμένο Βασίλειο
Robert Verrecchia	Stanford University	Καναδάς
Robert Libby	University of Texas, Austin	Αυστραλία
Mary Barth	University of Michigan	Χόνγκ Κόνγκ
William Beaver	University of Washington	Ολανδία
Jennifer Francis	University of Illinois, Urbana-Champaign	Σιγκαπούρη
Joel Demski	University of Southern California	Σουηδία
S.P. Kothari	Northwestern University	Ισραήλ
John Hughes	Cornell University	Δανία
Douglas Skinner	New York University	Γαλλία
Richard Sloan	University of Iowa	Νέα Ζηλανδία
Stephen Zeff	Michigan State University	Γερμανία
Stanley Baiman	Harvard University	Ισπανία
Dan Dhaliwal	Pennsylvania State University	Φιλανδία
Ronald Dye	University of London	Νότια Κορέα
Richard Lambert	University of Arizona	Κίνα
Wayne Landsman	Ohio State University	Βέλγιο
Maureen McNichols	University of North Carolina, Chapel Hill	Ταϊβάν
Terry Shevlin	Duke University	Ιταλία

Στον πίνακα Π4 του παραρτήματος φαίνεται η διαχρονική εξέλιξη 20 μεγαλύτερων σε συχνότητα εμφάνισης ιδρυμάτων κατά την πάροδο των 32 ετών που εξετάζουμε.

Από εκεί φαίνεται ξεκάθαρα ότι 7 ιδρύματα είναι σταθερά στα 20 πρώτα: University of Illinois at Urbana-Champaign, University of Chicago, Stanford University, University of Texas at Austin, University of Michigan, Northwestern University and University of Pennsylvania.

Η πλειοψηφία των άρθρων γράφτηκαν από συγγραφείς, των οποίων τα ιδρύματα απασχόλησης έχουν έδρα τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Συγκεκριμένα οι ΗΠΑ εμφανίζονται στο 83,685% των άρθρων του δείγματος, το Ηνωμένο Βασίλειο στο 6,382%, ο Καναδάς στο 4,891% και η Αυστραλία στο 3,40%. Στον πίνακα 3.1.5 φαίνεται αναλυτικότερα η παρουσία κάθε χώρας.

Πίνακας 3.1.5: εθνική διασπορά των ιδρυμάτων απασχόλησης των συγγραφέων

Χώρες	Όλα	TAR	AOS	JAЕ	JAR
Αυστραλία	3.400	1.851	9.752	1.622	2.262
Αυστρία	0.084	0.070	-	0.405	-
Βέλγιο	0.218	0.105	0.798	-	0.081
Βραζιλία	0.034	0.035	-	-	0.081
Καναδάς	4.891	3.771	9.929	3.108	3.958
Κίνα	0.302	0.209	0.621	0.405	0.162
Κόστα Ρίκα	0.017	-	0.089	-	-
Κύπρος	0.017	-	-	-	0.081
Δανία	0.486	0.140	1.596	0.270	0.404
Έγυπτος	0.034	0.035	0.089	-	-
Φιλανδία	0.302	0.035	1.241	0.270	0.081
Γαλλία	0.586	0.314	1.152	0.811	0.565
Γερμανία	0.452	0.175	1.418	0.270	0.323
Ελλάδα	0.067	-	0.266	0.135	-
Χόνγκ Κόνγκ	1.441	0.978	1.241	3.784	1.292
Ινδία	0.084	0.070	-	0.270	0.081
Ινδονησία	0.034	-	0.177	-	-
Ιρλανδία	0.201	0.035	0.975	-	-
Ισραήλ	0.586	0.768	0.177	0.405	0.646
Ιταλία	0.201	0.175	0.621	-	-

Πίνακας 3.1.5 (συνέχεια)

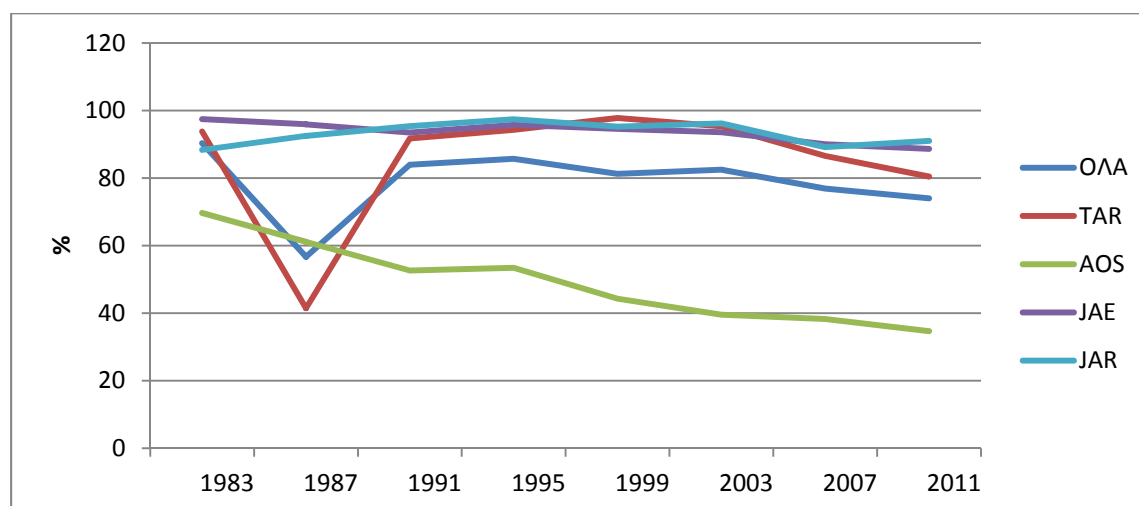
Ιαπωνία	0.218	0.279	0.443	-	-
Κορέα	0.017	0.035	-	-	-
Λίβανος	0.017	-	-	0.135	-
Μαλαισία	0.034	0.035	-	0.135	-
Μεξικό	0.017	0.035	-	-	-
Ολλανδία	1.122	0.628	3.635	0.405	0.404
Νέα Ζηλανδία	0.452	0.349	0.887	0.270	0.404
Νιγηρία	0.034	-	0.177	-	-
Νορβηγία	0.101	0.035	0.177	-	0.242
Πορτογαλία	0.034	-	0.177	-	-
Σαουδική Αραβία	0.050	0.035	0.089	-	0.081
Σαγκάη	0.017	-	-	0.135	-
Σιγκαπούρη	0.720	0.628	0.798	0.676	0.889
Σλοβενία	0.034	-	0.177	-	-
Σουδάν	0.017	-	-	-	0.081
Νότια Κορέα	0.385	0.419	0.089	0.676	0.404
Ισπανία	0.352	0.105	1.418	0.135	0.081
Σρι Λάνκα	0.017	-	0.089	-	-
Σουηδία	0.519	0.105	2.305	0.270	-
Ελβετία	0.067	0.035	0.177	0.135	-
Ταϊβάν	0.285	0.279	0.443	0.270	0.162
Ταϊλάνδη	0.017	-	-	0.135	-
Τουρκία	0.034	0.070	-	-	-
Ηνωμένο Βασίλειο	6.382	1.955	25.000	1.757	2.423
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	0.034	-	0.089	-	0.081
ΗΠΑ	83.685	91.271	48.493	92.838	92.730

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι αγγλόφωνες χώρες καταλαμβάνουν στις πρώτες θέσεις και των δύο προηγούμενων πινάκων, ενώ οι μη αγγλόφωνες τις τελευταίες.

Αυτό έρχεται σε συμφωνία με τα ευρήματα προηγούμενων ερευνών, όπως Jones και Roberts (2005) και Raffournier και Schatt (2010), οι οποίες δείχνουν οι ΗΠΑ και το ΗΒ είναι οι πιο παραγωγικές ερευνητικά χώρες στο πεδίο της λογιστικής. Επίσης οι τελευταίες θέσεις των μη αγγλόφωνων χωρών σηματοδοτούν τα γλωσσικά εμπόδια που υπάρχουν στην διάδοση της επιστημονικής γνώσης (Carmona, Gutiérrez και Cámara 1999). Ακόμα τα ευρήματά μας σχετικά με την επιβλητική παρουσία των Αμερικανών ερευνητών της λογιστικής, την λεπτή αντιπροσώπευση του Ηνωμένου Βασιλείου και του Καναδά σε κορυφαία περιοδικά της λογιστικής, καθώς και για τη σχετικά μεγαλύτερη διεθνοποίηση της έρευνας που δημοσιεύθηκε στο AOS επιβεβαιώνουν προηγούμενα ευρήματα του Mathieu και McConomy (2003) και Brown, Jones και Steele (2007).

Εξαιτίας της έντονης εμφάνισης των ΗΠΑ, θα ασχοληθούμε λίγο παραπάνω με την χώρα αυτή. Στο διάγραμμα 3.1.2 απεικονίζεται η διαχρονική εξέλιξη της παρουσίας των ΗΠΑ ως ποσοστό του συνολικού αριθμού των δημοσιευμένων άρθρων.

Διάγραμμα 3.1.2: διαχρονική εξέλιξη της παρουσίας των ΗΠΑ ως ποσοστό του συνολικού αριθμού των δημοσιευμένων άρθρων.

Μεταξύ των υπό εξέταση περιοδικών βλέπουμε ότι το AOS είναι εκείνο με την μικρότερη αμερικανική παρουσία, με τα αμερικάνικα ιδρύματα να εμφανίζονται σε λιγότερο από το 40% των δημοσιευμένων άρθρων στο τέλος της 32-ετίας. (τα αντίστοιχα ποσοστά ανά περιοδικό και ανά τετραετία απεικονίζονται στον πίνακα Π5 του παραρτήματος). Η πτώση του ποσοστού παρουσίας των ΗΠΑ στην δεύτερη τετραετία του δείγματος ευθύνεται στη μείωση των βιβλιοκρισιών, των οποίων οι συγγραφείς υπάγονται σε αμερικανικά ιδρύματα. Ειδικά στην περίπτωση του TAR οι βιβλιοκρισίες γράφονταν από τον ίδιο τον συντάκτη του περιοδικού.

3.2: Δικτυακά Στατιστικά και Συζήτηση

Τα δίκτυα της συνεργατικής παραγωγής γνώσης βασίστηκαν στα συνεργατικά άρθρα μόνο, δηλαδή μιλάμε για 2740 άρθρα και 2882 συγγραφείς, οι οποίοι απασχολούνται σε 609 ιδρύματα. Οι πίνακες 3.2.1 και 3.2.2 απεικονίζουν τα κύρια χαρακτηριστικά των δικτύων συνεργασίας σε όρους συγγραφέων και ιδρυμάτων.

Πίνακας 3.2.1: δικτυακά στατιστικά για τα δίκτυα των συγγραφέων

	TAR	JAR	JAΕ	AOS	ΟΛΑ
Αριθμός συνεργατικών άρθρων	957	697	493	593	2740
Αριθμός κόμβων	1463	986	669	895	2882
Αριθμός δεσμών	3504	2464	1810	1922	8816
Μέση κεντρικότητα βαθμού	2.395	2.499	2.706	2.147	3.059
Μέγεθος γιγαντιαίου συστατικού	620	464	434	277	2044
Μέγεθος γιγαντιαίου συστατικού (% του μεγέθους του δικτύου)	42.4	47.1	64.9	30.9	70.9
Συντελεστής συσταδοποίησης	0.682	0.679	0.667	0.739	0.612
Μέση απόσταση	8.955	7.252	6.575	7.737	6.966
Μέση απόσταση εντός του γιγαντιαίου συστατικού	9.037	7.312	6.591	7.916	6.969

Πίνακας 3.2.2: δικτυακά στατιστικά για τα δίκτυα των ιδρυμάτων

	TAR	JAR	JAΕ	AOS	ΟΛΑ
Αριθμός συνεργατικών άρθρων	957	697	493	593	2740
Αριθμός κόμβων	314	237	186	375	609
Αριθμός δεσμών	1892	1234	932	1214	4422
Μέση κεντρικότητα βαθμού	6.025	5.207	5.011	3.237	7.261
Μέγεθος γιγαντιαίου συστατικού	297	218	172	336	581
Μέγεθος γιγαντιαίου συστατικού (% του μεγέθους του δικτύου)	94.6	92	92.5	89.6	95.4
Συντελεστής συσταδοποίησης	0.405	0.446	0.422	0.394	0.435
Μέση απόσταση	3.300	3.373	3.391	4.686	3.490
Μέση απόσταση εντός του γιγαντιαίου συστατικού	3.300	3.374	3.392	4.688	4.490

Παρατηρούμε ότι το TAR κατέχει κυρίαρχη θέση έναντι των άλλων περιοδικών στο δίκτυο των συγγραφέων, διότι συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο αριθμό συνεργατικών άρθρων. Πιο συγκεκριμένα συγκεντρώνει 50,8% των συγγραφέων, το 34,9% των άρθρων και το 39,7% των συνεργασιών μεταξύ των συγγραφέων. Αντίστοιχη εικόνα παρατηρείται και στο δίκτυο των ιδρυμάτων, όπου το TAR συγκεντρώνει το 51,6% των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων και τα 42,8% των συνεργασιών μεταξύ των συγγραφέων από διαφορετικά ιδρύματα. Η αντίθετη εικόνα παρατηρείται στο περιοδικό JAΕ, το οποίο συγκεντρώνει το 18% των συνεργατικών άρθρων, το 23,2% των συγγραφέων, το 20,53% των συνεργασιών των συγγραφέων και το 21,8% των συνεργασιών μεταξύ των ιδρυμάτων.

Η κεντρικότητα με βάση τον βαθμό είναι αρκετά σημαντική, διότι μας δείχνει ποιούς συγγραφείς, ιδρύματα και χώρες κατέχουν το μεγαλύτερο κοινωνικό κεφάλαιο, άρα επηρεάζουν περισσότερο τους υπόλοιπους συμμετέχοντες στο δίκτυο και έχουν αμεσότερη πρόσβαση στους πιο απομακρυσμένους κόμβους του δικτύου (Bourdieu 1984, Faust και Wasserman 1994 και Acedo κ.α. 2006). Η κατά μέσο όρο κεντρικότητα με βάση τον βαθμό στους συγγραφείς είναι χαμηλότερη σε σχέση με αυτή των ιδρυμάτων. Έχουμε 3,059 για τους συγγραφείς και 7,261 για τα ιδρύματα. Η τιμή της κεντρικότητας με βάση τον βαθμό ισούται με 1 για το 1/3 περίπου των συγγραφέων και μόνο το 26% έχει κεντρικότητα περισσότερη από 3 (αναλυτικότερη καταγραφή της διασποράς της κεντρικότητας με βάση τον βαθμό απεικονίζεται στον πίνακα Π6 και στα διαγράμματα Δ1 έως Δ5 του παραρτήματος). Επίσης τα ιδρύματα έχουν μεγαλύτερη κατά μέσο όρο κεντρικότητα σε σχέση με τα ιδρύματα, διότι διαφορετικοί συγγραφείς με το ίδιο ίδρυμα απασχόλησης έχουν διαφορετικούς συνεργάτες και έτσι αυξάνεται η κεντρικότητα του ιδρύματος. Οι μέσοι όροι αυτοί είναι μεγαλύτεροι για το συνολικό δίκτυο σε σχέση με το δίκτυο κάθε περιοδικού χωριστά, διότι οι συνεργασίες μεταξύ των συγγραφέων αναπτύσσονται με την πάροδο της 32ετίας αυξάνοντας έτσι τη μέση κεντρικότητα στο συνολικό δίκτυο, όπως ήταν αναμενόμενο. Για τον ίδιο λόγο το μέγεθος του γιγαντιαίου συστατικού ως ποσοστό του μεγέθους του δικτύου (δηλαδή το πλήθος των κόμβων του) είναι πολύ μεγαλύτερο για το συνολικό δίκτυο παρά για κάθε περιοδικό.

Στον πίνακα 3.2.3 εμφανίζονται οι 20 κορυφαίοι συγγραφείς σε όρους κεντρικότητας με βάση το βαθμό, το ιδιοδιάνυσμα και την ενδιαμεσότητα.

Πίνακας 3.2.3: 20 πιο κεντρικοί συγγραφείς σε όρους κεντρικότητας με βάση τον βαθμό, το ιδιοδιάνυσμα και την ενδιαμεσότητα

degree centrality		eigenvector centrality		betweenness centrality	
Kothari_S.	27	Kothari_S.	0.277	Cooper_David	177521.016
Larcker_David	26	Verrecchia_Robert	0.191	Jamal_Karim	156133.531
Cooper_David	25	Larcker_David	0.186	Sunder_Shymam	133989.297
Dhaliwal_Dan	25	Barth_Mary	0.181	Libby_Robert	131437.469
Shevlin_Terry	25	Guay_Wayne	0.171	Collins_Daniel	112459.75
Banker_Rajiv	24	Collins_Daniel	0.166	Baiman_Stanley	108706.063
Hughes_John	23	Sloan_Richard	0.157	Shevlin_Terry	106777.367
Collins_Daniel	23	Core_John	0.155	Hughes_John	106692.922
Barth_Mary	22	Beaver_William	0.154	Larcker_David	105840.742
Verrecchia_Robert	21	Armstrong_Christopher	0.152	Kothari_S.	102113.195
Bowen_Robert	20	Weber_Joseph	0.144	Lewis_Barry	100417.906
Koonce_Lisa	20	Frankel_Richard	0.142	Kinney Jr._William	98456.844
Lys_Thomas	19	Nelson_Karen	0.142	Koonce_Lisa	84807.719
Skinner_Douglas	19	Landsman_Wayne	0.135	Simunic_Dan	83003
Shields_Michael	19	Skinner_Douglas	0.13	Verrecchia_Robert	82309.359
Francis_Jennifer	19	Watts_Ross	0.127	Francis_Jere	78418.922
Libby_Robert	19	Dechow_Patricia	0.123	Lys_Thomas	77955.102

Πίνακας 3.2.3 (συνέχεια)

Bonner_Sarah	18	Lambert_Richard	0.116	Bonner_Sarah	76347.695
Landsman_Wayne	18	Taylor_Daniel	0.116	Zarowin_Paul	72934.203
Beaver_William	17	Shevlin_Terry	0.111	Dhaliwal_Dan	72047.469

Ομοίως στους πίνακες 3.2.4 και 3.2.5 εμφανίζονται τα 20 κορυφαία ιδρύματα και χώρες σε όρους κεντρικότητας με βάση το βαθμό, το ιδιοδιάνυσμα και την ενδιαμεσότητα.

Πίνακας 3.2.4: 20 πιο κεντρικά ιδρύματα σε όρους κεντρικότητας με βάση τον βαθμό, το ιδιοδιάνυσμα και την ενδιαμεσότητα

degree centrality		eigenvector centrality		betweenness centrality	
Michigan State University	61	University of Texas, Austin	0.196	University of London	14966.546
University of Texas, Austin	61	University of Michigan	0.188	University of Manchester	13809.702
University of Chicago	61	Michigan State University	0.187	University of Alberta	12237.931
New York University	60	University of Chicago	0.183	University of Chicago	12129.373
University of Michigan	57	University of Iowa	0.176	New York University	8570.445
Pennsylvania State University	57	Stanford University	0.173	Pennsylvania State University	8450.584
University of Iowa	56	New York University	0.165	University of Texas, Austin	8142.727
Indiana University	55	Indiana University	0.163	University of Southern California	7683.016
Stanford University	55	University of Washington	0.161	Michigan State University	7210.38
University of Washington	52	Cornell University	0.159	University of Illinois, Urbana-Champaign	6927.92
University of Southern California	52	University of Southern California	0.158	Arizona State University	6855.575
University of Arizona	49	University of Pennsylvania	0.157	University of Iowa	6751.762
University of Illinois, Urbana-Champaign	48	University of Arizona	0.156	University of Washington	6356.351
Cornell University	47	University of Illinois, Urbana-Champaign	0.152	University of New South Wales	6280.568
University of Pennsylvania	45	Pennsylvania State University	0.152	Stanford University	6161.933
Arizona State University	45	Duke University	0.144	Indiana University	5900.604
Duke University	44	University of North Carolina, Chapel Hill	0.144	University of Michigan	5836.063

Πίνακας 3.2.4 (συνέχεια)

Ohio State University	43	Northwestern University	0.137	University of Pittsburgh	5656.953
University of London	42	Massachusetts Institute of Technology	0.13	University of Melbourne	4845.629
University of Pittsburgh	42	Ohio State University	0.127	Texas A&M University	4749.17

Πίνακας 3.2.5: 20 πιο κεντρικές χώρες σε όρους κεντρικότητας με βάση τον βαθμό, το ιδιοδιάνυσμα και την ενδιαμεσότητα

degree centrality		eigenvector centrality		betweenness centrality	
USA	30	USA	0.422	ΗΠΑ	464.597
UK	18	Canada	0.338	Ηνωμένο Βασίλειο	158.538
Canada	17	UK	0.328	Αυστραλία	101.075
Australia	15	Australia	0.307	Χόνγκ Κόνγκ	98.161
Hong Kong	12	France	0.266	Καναδάς	69.856
France	10	Hong Kong	0.233	Γερμανία	29.164
Netherlands	9	Singapore	0.23	Ολλανδία	26.951
Singapore	8	Netherlands	0.192	Ελβετία	13.319
Denmark	6	China	0.19	Γαλλία	10.37
New Zealand	6	Denmark	0.185	Σιγκαπούρη	5.624
China	6	New Zealand	0.178	Ισπανία	4.933
Sweden	5	Taiwan	0.17	Σουηδία	4.45
Taiwan	5	Spain	0.137	Δανία	2.96
Spain	5	Sweden	0.136	Νέα Ζηλανδία	2.223
Germany	5	Norway	0.121	Ταϊβάν	1.714
Finland	4	Italy	0.119	Κίνα	1.714
Italy	4	Germany	0.109	Φιλανδία	1.033
Norway	4	Israel	0.104	Αυστρία	0.7
South Korea	3	South Korea	0.104	Νορβηγία	0.25
Belgium	3	Finland	0.095	Ιταλία	0.2

Συγκρίνοντας τους πίνακες αυτούς μεταξύ τους θα διαπιστώσουμε ότι 5 συγγραφείς είναι μέσα στους 20 πρώτους ως προς κάθε μέτρο κεντρικότητας. Το ίδιο ισχύει και με 12 από τα 20 ιδρύματα και με 18 από τις 20 χώρες. Κάνοντας σύγκριση και με τον πίνακα 3.1.4, που περιέχει τους παραγωγικότερους συγγραφείς, ιδρύματα και χώρες βλέπουμε ότι περισσότεροι είναι και οι πιο παραγωγικοί. Πιο συγκεκριμένα στους πιο παραγωγικούς συγγραφείς ανήκουν 4 από τους 5 που προαναφέραμε, 11 από τα 12 ιδρύματα και 17 από τις 18 χώρες. Χοντρικά λοιπόν θα λέγαμε ότι οι πιο παραγωγικοί κόμβοι (είτε είναι αυτοί συγγραφείς είτε ιδρύματα είτε χώρες) των δικτύων επιστημονικών συνεργασιών είναι ταυτόχρονα και κύριοι παράγοντες

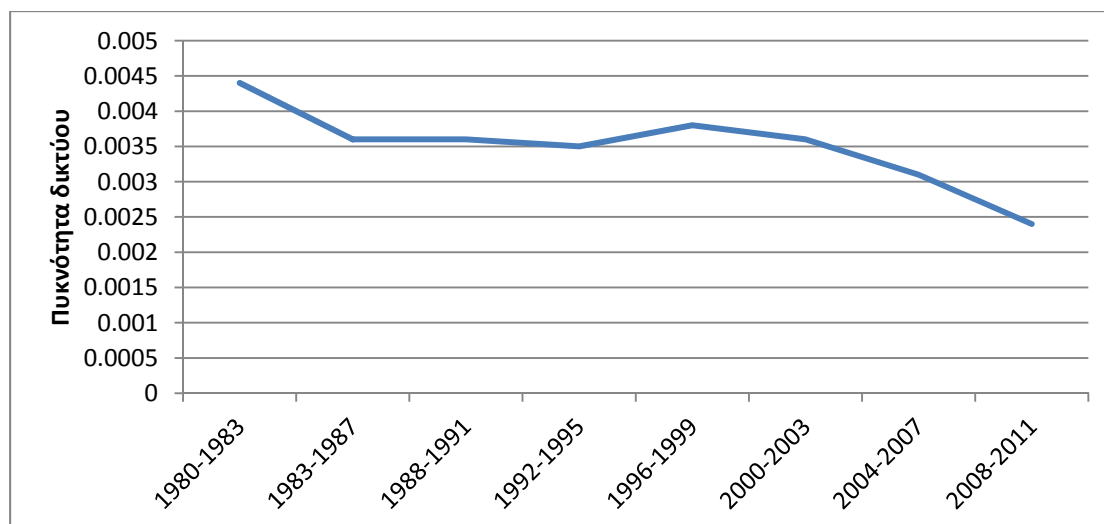
άσκησης επιρροής, μετάδοσης πληροφοριών και σύνδεσης κόμβων εντός των δικτύων. Με άλλα λόγια αυτά είναι τα στοιχεία που απαρτίζουν την ελίτ της λογιστικής επιστήμης στα πλαίσια πάντα του υπό εξέταση δείγματος.

Επιπρόσθετα ενδιαφέρων παρουσιάζει η πορεία, με την οποία εξελίσσεται διαχρονικά η πυκνότητα του δικτύου των συγγραφέων και των ιδρυμάτων και το πλήθος των κλικών. Στους πίνακες 3.2.6 έως 3.2.9 και τα διαγράμματα 3.2.1 έως 3.2.4 απεικονίζεται η εν λόγω πορεία κατά την διάρκεια των 32 ετών που εξετάζουμε (στους πίνακες Π7 έως Π10 και διαγράμματα Δ6 έως Δ9 του παραρτήματος απεικονίζονται οι αντίστοιχες μεταβολές ανά περιοδικό).

Πίνακας 3.2.6: διαχρονική εξέλιξη της πυκνότητας του δικτύου των συγγραφέων για όλα τα περιοδικά.

Έτη	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
Πυκνότητα δικτύου	0.0044	0.0036	0.0036	0.0035	0.0038	0.0036	0.0031	0.0024

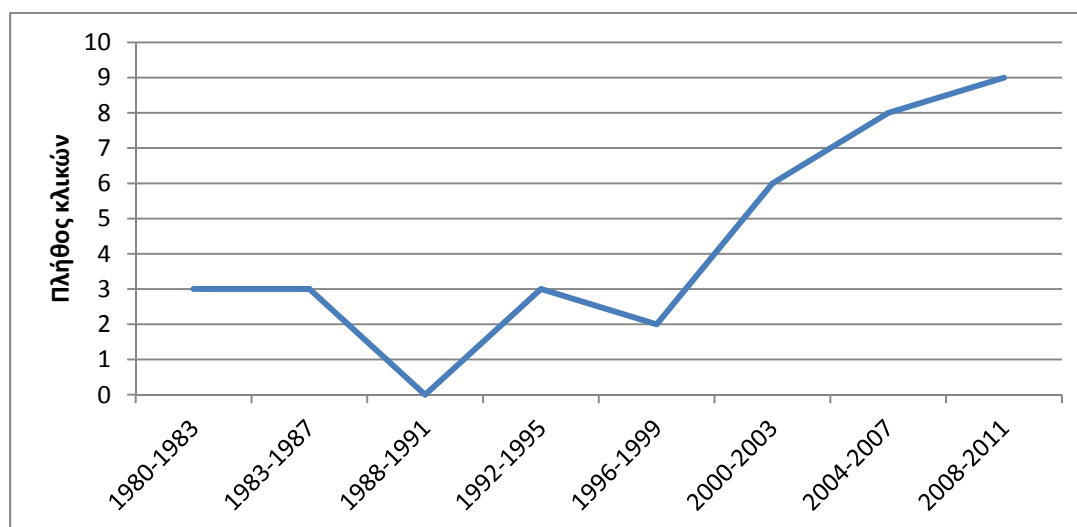
Διάγραμμα 3.2.1: διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης της πυκνότητας του δικτύου των συγγραφέων για όλα τα περιοδικά.

Πίνακας 3.2.7: διαχρονική εξέλιξη του πλήθους των κλικών του δικτύου των συγγραφέων για όλα τα περιοδικά.

Έτη	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
Πλήθος κλικών	3	3	0	3	2	6	8	9

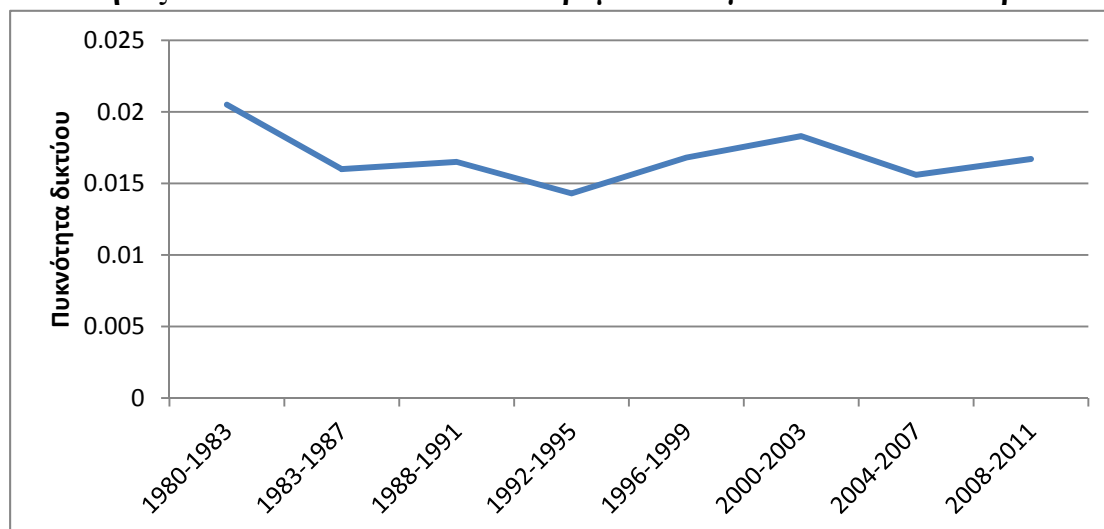
Διάγραμμα 3.2.2: διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης του πλήθους των κλικών του δικτύου των συγγραφέων για όλα τα περιοδικά.

Πίνακας 3.2.8: διαχρονική εξέλιξη της πυκνότητας του δικτύου των ιδρυμάτων για όλα τα περιοδικά.

Έτη	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
Πυκνότητα δικτύου	0.0205	0.016	0.0165	0.0143	0.0168	0.0183	0.0156	0.0167

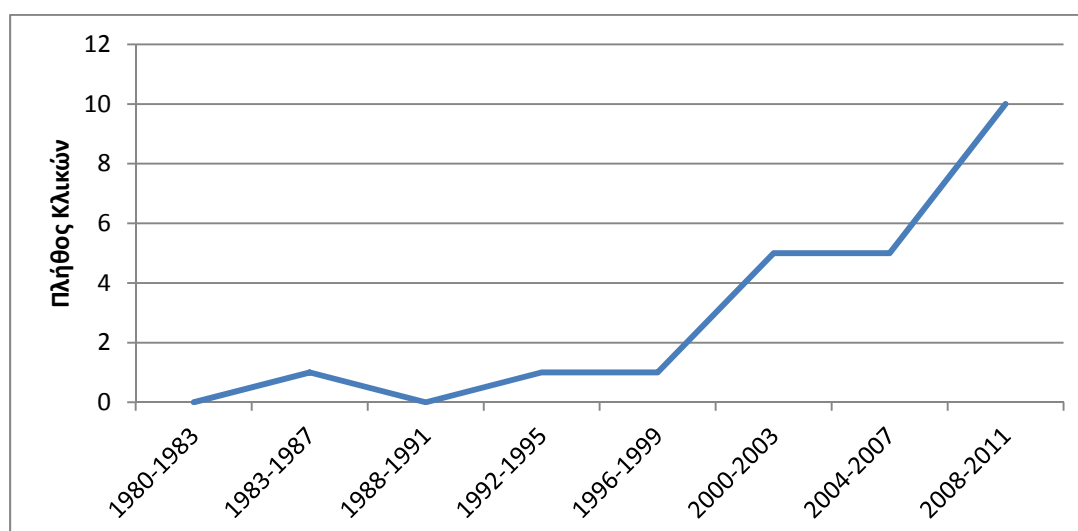
Διάγραμμα 3.2.3: διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης της πυκνότητας του δικτύου των ιδρυμάτων για όλα τα περιοδικά.

Πίνακας 3.2.9: διαχρονική εξέλιξη του πλήθους των κλικών του δικτύου των ιδρυμάτων για όλα τα περιοδικά.

Έτη	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
Πλήθος κλικών	0	1	0	1	1	5	5	10

Διάγραμμα 3.2.4: διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης του πλήθους των κλικών του δικτύου των ιδρυμάτων για όλα τα περιοδικά.

Παρατηρούμε στην περίπτωση των συγγραφέων και των ιδρυμάτων ότι η δικτυακή πυκνότητα μειώνεται και ταυτόχρονα το πλήθος των κλικών αυξάνεται, κάτι το οποίο δεν ήταν αναμενόμενο. Ουσιαστικά το ένα χαρακτηριστικό (μείωση της πυκνότητας) δείχνει ένα λιγότερο συνδεδεμένο, «αραιό» δίκτυο, ενώ το άλλο (αύξηση των κλικών) δείχνει ένα πιο συνδεδεμένο δίκτυο. Ας μελετήσουμε όμως την έκταση που καταλαμβάνουν οι κλίκες στα δίκτυα. Γενικά δεν είναι μεγάλη η ποσότητα των κόμβων που εντάσσονται στις κλίκες σε σχέση με το σύνολο των κόμβων και στα δύο δίκτυα. Στον πίνακα 3.2.10 εμφανίζεται το πλήθος των κόμβων που εντάσσονται στις κλίκες ως ποσοστό των κόμβων του κάθε δικτύου για τις δύο τελευταίες τετραετίες, όπου εκεί οι κλίκες παίρνουν πιο σοβαρό μέγεθος.

Πίνακας 3.2.10: ποσοστό των κόμβων που εντάσσονται στις κλίκες

Δίκτυα συγγραφέων										
	TAR		AOS		JAE		JAR		ΟΛΑ	
	2004-2007	2008-2011	2004-2007	2008-2011	2004-2007	2008-2011	2004-2007	2008-2011	2004-2007	2008-2011
Πλήθος κόμβων	293	477	182	251	189	218	195	252	714	999
Πλήθος κόμβων (εντός κλίκων)	3	9	0	6	0	3	3	0	26	27
%	1.023891	1.886792	0	2.390438	0	1.376147	1.538462	0	3.641457	2.702703
Δίκτυα ιδρυμάτων										
	TAR		AOS		JAE		JAR		ΟΛΑ	
	2004-2007	2008-2011	2004-2007	2008-2011	2004-2007	2008-2011	2004-2007	2008-2011	2004-2007	2008-2011
Πλήθος κόμβων	128	166	114	149	80	99	80	111	241	296
Πλήθος κόμβων (εντός κλίκων)	0	3	0	6	3	3	3	0	14	26
%	0	1.807229	0	4.026846	3.75	3.030303	3.75	0	5.809129	8.783784

Απ' ότι βλέπουμε τα ποσοστά είναι πολύ χαμηλά, πράγμα που σημαίνει ότι στην παρούσα περίπτωση η αυξητική πορεία των κλικών δεν έχει σοβαρό αντίκτυπο στην πτωτική πορεία της δικτυακής πυκνότητας.

3.3: Το Φαινόμενο του Μικρόκοσμου (Small World Phenomenon)

Μερικά δίκτυα παρουσιάζουν κάποιες ιδιότητες, οι οποίες συνιστούν την παρουσία του φαινομένου του μικρόκοσμου. Το φαινόμενο του μικρόκοσμου σημαίνει ότι το δίκτυο γίνεται πιο ολοκληρωμένο, δηλαδή πιο συνεκτικό και πιο δεμένο. Οι ιδιότητες για να ισχύει το φαινόμενο του μικρόκοσμου σύμφωνα με τους Goyal, van der Leij and Moraga Gonzales (2006) είναι:

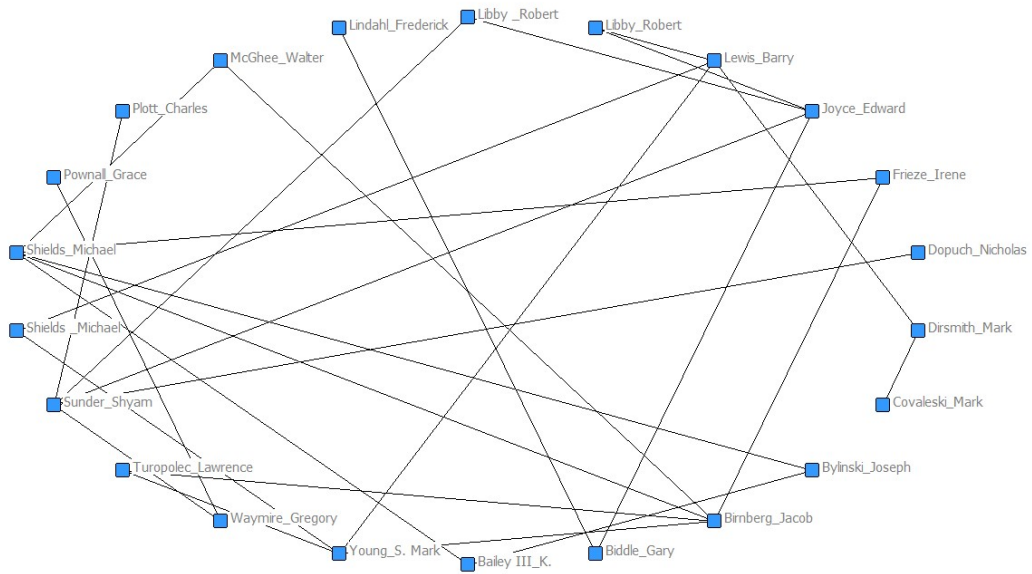
- Υψηλή τιμή του συντελεστή συσταδοποίησης
- Μεγάλος αριθμός δεσμών σε σχέση με τους κόμβους του δικτύου
- Το γιγαντιαίο συστατικό να καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος του δικτύου συνεργασιών
- Μικρή κατά μέσο όρο απόσταση εντός του γιγαντιαίου συστατικού

Θα εξετάσουμε την ισχύ του φαινομένου του μικρόκοσμου στο συνολικό δίκτυο των συγγραφέων και των ιδρυμάτων. Ας εξετάσουμε το κάθε ένα κριτήριο ξεχωριστά.

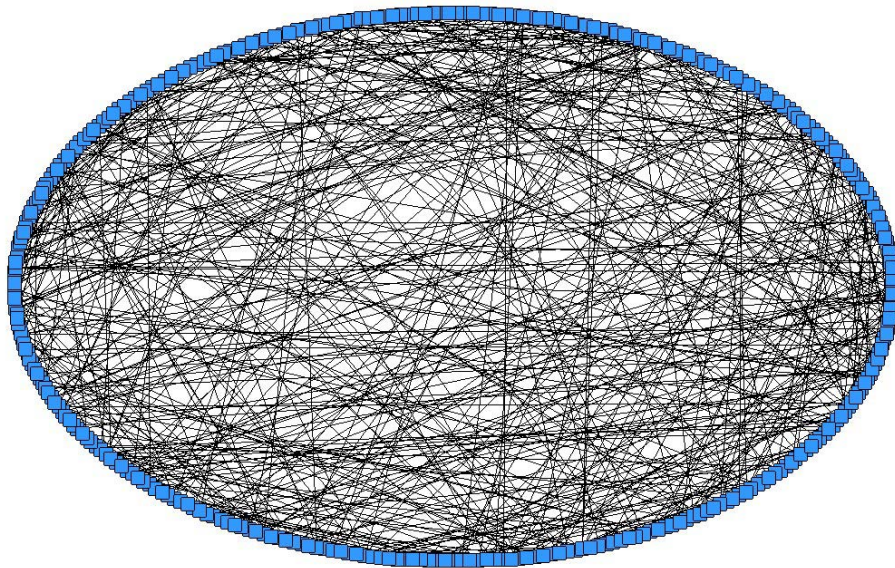
Κατ' αρχάς από τους πίνακες 3.2.1 και 3.2.2 μπορούμε εύκολα να παρατηρήσουμε ότι ο αριθμός των δεσμών είναι αρκετά μεγαλύτερος σε σχέση με το πλήθος των κόμβων τόσο για το δίκτυο των συγγραφέων (8816 δεσμοί και 2882 κόμβοι) όσο και των ιδρυμάτων (4422 δεσμοί και 609 κόμβοι). Επίσης από τους ίδιους πίνακες φαίνεται ότι το μέγεθος του γιγαντιαίου συστατικού ως ποσοστό των κόμβων των εν λόγω δικτύων είναι αρκετά υψηλό (70,9% για τους συγγραφείς και 95,4% για τα ιδρύματα).

Όσον αφορά την μέση απόσταση εντός του γιγαντιαίου συστατικού θέλουμε, για να ισχύει το φαινόμενο του μικρόκοσμου, να έχει μικρή τιμή. Με άλλα λόγια θα πρέπει ο λόγος της μέσης απόστασης προς το $\ln(n)$ όπου n το πλήθος των κόμβων εντός του γιγαντιαίου συστατικού, να τείνει στο 1 όταν το n τείνει στο άπειρο. Αυτό ισχύει για την περίπτωση των συγγραφέων και των ιδρυμάτων, με τον λόγο να ισούται με 0,875 (εύρος: 0,673 έως 1,286) και 0,7 (εύρος: 0,634 έως 0,924) αντίστοιχα. Στα γραφήματα 3.3.1 έως 3.3.4 απεικονίζεται η εξέλιξη του γιγαντιαίου συστατικού (ενδεικτικά η πρώτη και η τελευταία τετραετία) για το δίκτυο των συγγραφέων και των ιδρυμάτων.

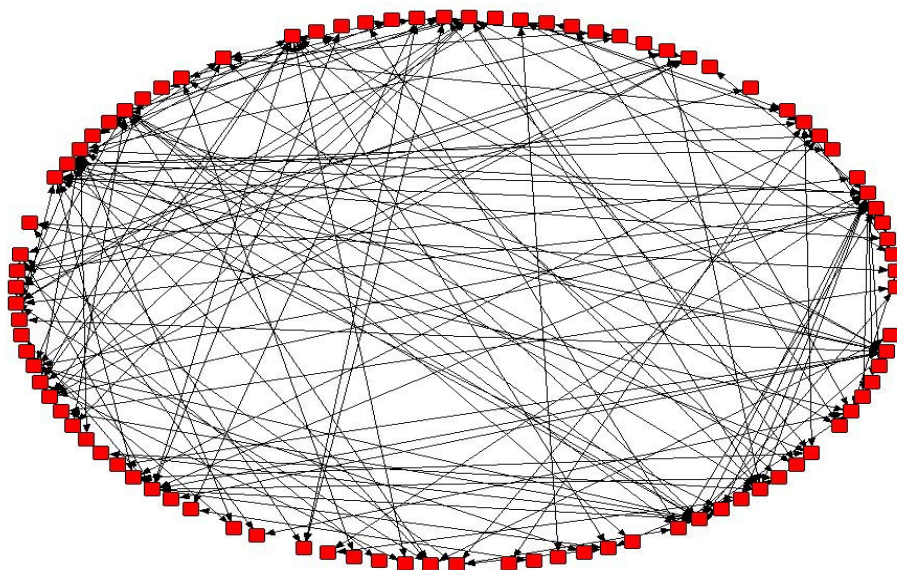
Γράφημα 3.3.1: γιγαντιαίο συστατικό του δικτύου των συγγραφέων, 1980-1983

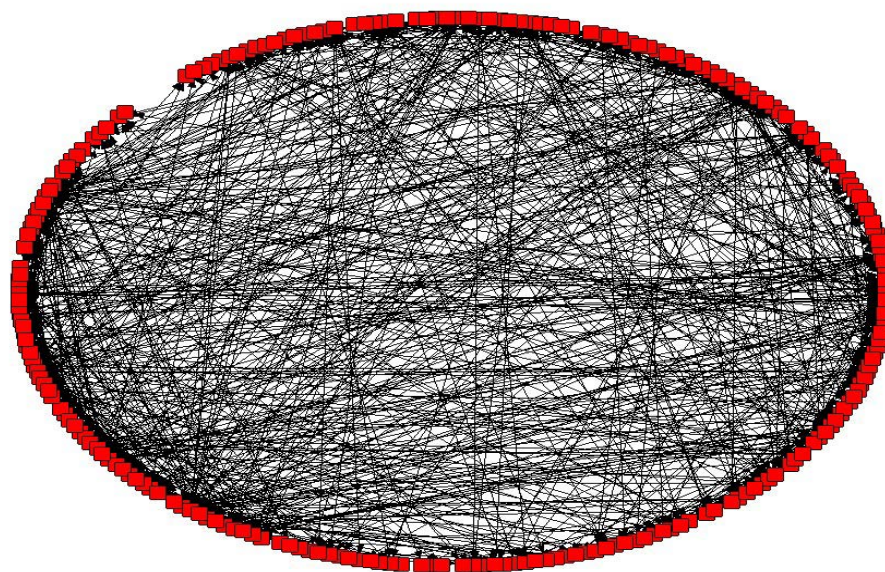
Γράφημα 3.3.2: γιγαντιαίο συστατικό του δικτύου των συγγραφέων, 2008-2011

Γράφημα 3.3.3: γιγαντιαίο συστατικό του δικτύου των ιδρυμάτων, 1980-1983

Γράφημα 3.3.4: γιγαντιαίο συστατικό του δικτύου των ιδρυμάτων, 2008-2011

Τέλος θα εξετάσουμε και την περίπτωση του συντελεστή συσταδοποίησης. Εάν το δίκτυο δεν είναι συσταδοποιημένο, τότε η πιθανότητα δυο συγγραφείς να είναι συνεργάτες θα ισούται με τον λόγο του μέσου αριθμού συγγραφέων των συνεργατικών άρθρων προς τον συνολικό αριθμό των συγγραφέων, συνεργατικών και μη άρθρων, και αυτή θα είναι η τιμή του συντελεστή συσταδοποίησης. Όμως η τιμή αυτή είναι πολύ μικρότερη από την παρατηρούμενη τιμή του συντελεστή: 0,00037 έναντι 0,612 για τους συγγραφείς και 0,00036 έναντι 0,435 για τα ιδρύματα.

Άρα από την στιγμή που ισχύουν και οι τέσσερις προϋποθέσεις, μπορούμε να πούμε ότι όντως παρατηρείται το φαινόμενο του μικρόκοσμου στα δίκτυα συνεργασιών των συγγραφέων και των ιδρυμάτων. Το γεγονός αυτό μπορεί να συνδυαστεί και με την

διαχρονική αύξηση της κατά μέσο όρο κεντρικότητας με βάση τον βαθμό (από 1,772 σε 2,424 για τους συγγραφείς και από 2,609 σε 4,932 για τα ιδρύματα) και με την αυξανόμενη πορεία των κλικών όπως την είδαμε και στα δύο δίκτυα στην προηγούμενη ενότητα. Όλα αυτά δείχνουν, όπως προαναφέρθηκε, ένα πιο ολοκληρωμένο και συνεκτικό δίκτυο. Η συγκεκριμένη κατάσταση έχει θετικές και αρνητικές επιπτώσεις. Πιο συγκεκριμένα ενισχύεται η ανταλλαγή ιδεών και η υποστήριξη καινοτομικών ιδεών μεταξύ διαφορετικών πεδίων της λογιστικής έρευνας, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη βελτίωση της επιστημονικής παραγωγικότητας και στην ερευνητική καινοτομία (Bonner κ.α. 2012). Επίσης το φαινόμενο αυτό συμβάλλει στην διαμόρφωση ουσιαστικών ορίων μεταξύ διαφορετικών περιοχών εξειδίκευσης και διαφορετικών επιστημολογικών απόψεων για τον σκοπό και το πεδίο εφαρμογής της λογιστικής (επιστημολογικές απόψεις εννοούμε ουσιαστικά τις μονοδιάστατες μεθόδους προσέγγισης της αλήθειας κοινωνιολογικού χαρακτήρα). Όμως η αυξημένη ολοκλήρωση της επιστημονικής κοινότητας ενός πεδίου μπορεί να ενισχύσει την ομοφωνία και να περιορίσει την πολυφωνία των απόψεων στη λογιστική (Moody 2004). Ενδείξεις της τελευταίας κατάστασης αποτελούν: η πλειοψηφία των πιο παραγωγικών και κεντρικών συγγραφέων, οι οποίοι εργάζονται σε ιδρύματα με έδρα τις ΗΠΑ και η δεσπόζουσα θέση των χρηματοοικονομικών ως πεδίο εξειδίκευσης της λογιστικής έρευνας (Lee και Williams 1999). Έτσι, η αυξημένη ολοκλήρωση της λογιστικής κοινότητας μπορεί να οδηγήσει σε ενίσχυση των εξεχόντων μόνο θεωρητικών προσεγγίσεων αντί να εμπλουτίζει το φάσμα των διαφορετικών απόψεων.

ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σε μια προσπάθεια σκιαγράφησης της επιστημονικής δραστηριότητας και της σημαντικότητας των κοινωνικών δικτύων στην επικράτηση των επιστημονικών ιδεών, η παραπάνω εργασία αποτυπώνει τις συνεργατικές σχέσεις των ερευνητών της λογιστικής που δημοσιεύουν τις εργασίες τους σε τέσσερα κορυφαία λογιστικά περιοδικά. Τα ευρήματά μας δείχνουν ότι η συνεργατική παραγωγή επιστημονικής γνώσης έχει αυξηθεί κατά τα τελευταία 30 χρόνια και ότι τα ιδρύματα απασχόλησης των συγγραφέων που βασίζονται στις ΗΠΑ συνέβαλαν κατά 83,7 % στη δημοσιευμένη έρευνα του TAR, JAR, JAE και AOS. Χρησιμοποιήσαμε την ανάλυση των κοινωνικών δικτύων και προσδιορίσαμε τους πιο κεντρικούς ερευνητές και ιδρύματα, τα οποία συνιστούν την ελίτ της λογιστικής επιστήμης στα πλαίσια πάντα του υπό εξέταση δείγματος. Βρήκαμε επίσης ότι το δίκτυο συνεργασιών των ερευνητών και των ιδρυμάτων έχει αυξηθεί σε μέγεθος με την πάροδο του χρόνου και παρουσιάζει ιδιότητες μικρόκοσμου, δηλαδή ένα υψηλό επίπεδο συσταδοποίησης, μεγάλος αριθμός δεσμών σε σχέση με τους κόμβους του δικτύου, μια γιγαντιαία συνιστώσα που καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος του δικτύου συνεργασιών και μια μικρή κατά μέσο όρο απόσταση εντός της γιγαντιαίας συνιστώσας.

Ενώ τα ευρήματά μας έδωσαν μια νέα οπτική σχετικά με την κοινότητα της επιστήμης της λογιστικής, εξακολουθούν να υπάρχουν πολλά σημαντικά ζητήματα προς μελλοντική διερεύνηση. Ένα από αυτά θα μπορούσε να είναι η επέκταση του δείγματος, προκειμένου να συμπεριλάβει μεγαλύτερο αριθμό περιοδικών. Αυτό θα μας επιτρέψει να εξετάσουμε ευρύτερα τα δίκτυα των συνεργασιών, που θα μπορούσαν πιθανότατα να αντανakλούν περισσότερο τη διεθνοποίηση στο λογιστικό επάγγελμα και την ακαδημαϊκή κοινότητα. Μια άλλη σκέψη για μελλοντική διερεύνηση είναι η αξιολόγηση των δικτύων συνεργασιών εντός των εξειδικευμένων πεδίων λογιστικής, όπως διοικητική, ελεγκτική κ.α. και εντός διαφόρων μεθοδολογικών προσεγγίσεων της λογιστικής. Επιπλέον, δεδομένου ότι η παραγωγή και η διάδοση της λογιστικής επιστήμης εκτείνεται και πέρα από τον χώρο των επιστημονικών περιοδικών, οι μελλοντικές μελέτες θα μπορούσαν να συμπεριλάβουν στα δίκτυα των επιστημονικών συνεργασιών και άλλες μορφές δημοσιεύσεων, όπως βιβλία και άρθρα που δημοσιεύονται σε επαγγελματικά περιοδικά. Επίσης, για να γίνει πλουσιότερη και ευρύτερη η ανάλυση των δικτύων συνεργασίας, οι μελλοντικές έρευνες θα μπορούσαν να επεκταθούν και στην κατασκευή και μελέτη δικτύων ετεροαναφορών και εκδοτών. Τέλος η μελέτη μας μπορεί να επεκταθεί στο δίκτυο επαφών μεταξύ συγγραφέων και εκδοτών, για εκείνα τα περιοδικά για τα οποία δίνεται στο άρθρο η ταυτότητα του εκδότη που τα δέχθηκε προς δημοσίευση.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Acedo, F. J., Barroso, C., Casanueva, C., Galán, J. L.** (2006). Co-authorship in management and organizational studies: an empirical and network analysis. *Journal of Management Studies*, 43(5), 957-983.
- Ballas, A., Theocharakis, V.** (2003). Exploring diversity in accounting through faculty journal perceptions. *Contemporary Accounting Research*, 20(4), 619-644.
- Barnett, A.H., Ault, R.W., Kaserman D.L.**, (1988). The Rising Incidence of Co-authorship in Economics: Further Evidence. *The Review of Economics and Statistics*, 70(3), 539-543
- Beattie, V., Goodacre, A.** (2003). Publishing patterns within the UK accounting and finance community. *British Accounting Review*, 36(1), 7-44.
- Beattie, V., Goodacre, A.** (2006). A new method for ranking academic journals in accounting and finance. *Accounting and Business Research*, 36(2), 65-91.
- Beatty, V., Ryan, R.J.** (1989). Performance indices and related measures of journal reputation in accounting. *British Accounting Review*, 21(3), 267-278.
- Benjamin, J.J., Brenner, V.C.** (1974). Perceptions of journal quality. *Accounting Review*, 49(2), 360-362.
- Bonner, S.E., Hesford, J.W., Van der Sted, W.A., Young, S.M.** (2006). The most influential journals in academic accounting. *Accounting, Organizations and Society*, 31(7), 663-685.
- Bonner, S.E., Hesford, J.W., Van der Sted, W.A., Young, S.M.** (2012). The social structure of communications in major accounting research journals. *Contemporary Accounting Research*, 29(3), 869-909.
- Bourdieu, P.** 1984. *Distinction: A social critique of the judgement of taste*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Bourdieu, P.** 1986. *The Forms of Capital*. <http://www.marxists.org/reference/subject/philosophy/works/fr/bourdieu-forms-capital.htm>
- Bourdieu, P.** 1988. *Homo academicus*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Brown, L.D.** (1996). Influential accounting articles, individuals, Ph.D. granting institutions and faculties: a citational analysis. *Accounting, Organizations and Society*, 21(7/8), 723-754.
- Brown, L. D., Gardner, J. C.** (1985). Using citation analysis to assess the impact of journals and articles on contemporary accounting research (CAR). *Journal of Accounting Research*, 23(1), 84-109.

- Brown, L.D., Gardner, J.C.** (1985). Applying citation analysis to evaluate the research contributions of accounting faculty and doctoral programs. *Accounting Review*, 60(2), 262-277.
- Brown, L.D., Gardner, J.C., Vasarhelyi, M.A.** (1987). An analysis of the research contributions of Accounting, Organizations and Society, 1976-1984. *Accounting, Organizations and Society*, 12(2), 193-204
- Brown, R., Jones, M., Steele, T.** (2007). Still flickering at the margins of existence? Publishing patterns and themes in accounting and finance research over the last two decades. *British Accounting Review*, 39(2), 125-151.
- Carmona, S., Gutiérrez, I., Camara, M.** (1999). A profile of European accounting research: evidence from leading research journals. *European Accounting Review*, 8(3), 463-480.
- Chan, K.C, Chan K.C., Seow, G.S., Tam, K.** (2009). Ranking accounting journals using dissertation citation analysis: A research note. *Accounting, Organizations and Society*, 34(6-7), 875-885.
- Coyne, J.G., Summers, G.L., Williams, B., Wood, D.A.** (2010). Accounting program research rankings by topical area and methodology. *Issues in Accounting Education*, 25(4), 631-654.
- Dyckman, T. R., Zeff, S.A.** (1986). Two decades of the Journal of Accounting Research. *Journal of Accounting Research*, 22(1), 225-297.
- Everett, J., Neu, D., Green, D.** (2003). Commentary: Research Productivity Measurement and the Field of Academic Accounting. *Canadian Accounting Perspectives*, 2(2), 153-175.
- Goyal, S., van der Leij, M.J., Moraga-González, J.L.** (2006). Economics: An emerging small world. *Journal of Political Economy*, 114(2), 403-412.
- Hasselback, J.R., Reinstein, A.** (1995). A proposal for measuring scholarly productivity of accounting faculty. *Issues in Accounting Education*, 10(2), 269-306.
- Heck, J.L, Bremser, W.G.** (1986). Six decades of the Accounting Review: An analysis of author and institutional contributions. *Accounting Review*, 61(4), 735-744.
- Hopwood, A. G.** 1988. *Accounting from the Outside*. New York: Garland Publishing, Inc.
- Howard, T.R., Nikolai, L.A.** (1983). Attitude measurement and perceptions of accounting faculty publication outlets. *Accounting Review*, 58(4), 765-776.
- Hull, R.P., Wright, G.B.** (1989). Faculty perceptions of journal quality: an update. *Accounting Horizons*, 4(1), 77-98.

- Jones, M.J., Roberts, R.** (2005). International publishing patterns: An investigation of the leading UK and US journals in accounting and finance. *Journal of Business Finance and Accounting*, 32(5), 1107-1140.
- Lee, T.** (1995). Shaping the US academic accounting research profession: the American Accounting Association and the social construction of a professional elite. *Critical Perspectives of Accounting*, 6(3), 241-261.
- Lee, T.** (1997). The editorial gatekeepers of the accounting academy. *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, 10(1), 11-30.
- Lee, T.A., Williams, P.F.** (1999). Accounting from the inside: Legitimizing the Accounting Academic Elite. *Critical Perspectives on Accounting*, 10(6), 867-95.
- Lowe, A., Locke, J.** (2005). Perceptions of journal quality and research paradigm: results of a web-based survey of British accounting academics. *Accounting, Organizations and Society*, 30(1), 81-98.
- Lowensohn, S., Samelson, D. P.** (2006). An examination of faculty perceptions of academic journal quality within five specialized areas of accounting research. *Issues in Accounting Education*, 21(3), 219-239.
- Lukka, K., Kasanen, E.** (1996). Is accounting a global or local discipline? Evidence from major research journals. *Accounting, Organizations and Society*, 21(7/8), 755-773.
- Mathieu, R., McConomy, B.J.** (2003). Productivity at “top ten” accounting journals by researchers at Canadian universities. *Canadian Accounting Perspectives*, 2(1), 43-76.
- McRaE, T.** (1974). A citational analysis of the accounting research. *Journal of Accounting Research*, 12(1), 80-92.
- Moody, J.** (2004). The structure of a social science collaboration network: Disciplinary cohesion from 1963 to 1999. *American Sociological Review*, 69(2), 213-238.
- Nobes, C.W.** (1985). International variations in perceptions of accounting journals. *Accounting Review*, 60(4), 702-705.
- Raffournier B., Schatt A.** (2010). Is European Accounting Research Fairly Reflected in Academic Journals? An Investigation of Possible Nonmainstream and Language Barrier Biases. *European Accounting Review*, 19(1), 161-190
- Stephens, N.M., Summers, S.L., Williams, B., Wood, D.A.** (2011). Accounting doctoral program rankings based on research productivity of program graduates. *Accounting Horizons*, 25(1), 149-181.

van Campenhout, G., van Caneghem, T., van Uytbergen, S. (2008). A comparison of overall and sub-area journal influence: the case of the accounting literature. *Scientometrics*, 77(1), 61-90.

Wakefield, R. (2008). Networks of accounting research: A citation-based structural and network analysis, *British Accounting Review*, 40(3), 228-244.

Wasserman, S., Faust, K. 1994. *Social Network Analysis*. Cambridge University Press, Cambridge.

Watts, D.J., Strogatz, S.H. (1998). Collective dynamics of small-world networks. *Nature*, 393, 440-442.

Whitley, R. 2000. *The Intellectual and Social Organization of the Sciences*. Oxford University Press, Oxford.

Zivney, T.L., Berting, W.J., Gavin, T.A. (1995). A comprehensive examination of accounting faculty publishing. *Issues in Accounting Education*, 10(1), 1-25.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακες

Πίνακας Π1: Πλήθος συνεργατικών άρθρων ανά περιοδικό και ανά τετραετία.

Έτη Περιοδικό	1980- 1983	1983- 1987	1988- 1991	1992- 1995	1996- 1999	2000- 2003	2004- 2007	2008- 2011	SUM
	The Accounting Review	105	118	111	110	67	104	136	206
Accounting Organizations and Society	42	57	67	76	80	73	84	114	593
Journal of Accounting and Economics	19	24	43	62	80	73	90	102	493
Journal of Accounting Research	93	79	70	66	78	108	95	108	697
SUM	259	728	291	314	305	358	405	530	2740

Πίνακας Π2: Πλήθος συνεργατικών άρθρων ανά έτος ως ποσοστό του συνόλου.

Έτη	Ποσοστό άρθρων
1980	18.36066
1981	17.01493
1982	31.0219
1983	23.73541
1984	31.81818
1985	24.26901
1986	22.69231
1987	35.29412
1988	36.68639
1989	47.5
1990	42.32804
1991	43.45238

Πίνακας Π2 (συνέχεια)

1992	42.37288
1993	45.2514
1994	50.98039
1995	62.99213
1996	57.8125
1997	58.08824
1998	56.89655
1999	60.13986
2000	61.90476
2001	58.06452
2002	65.64417
2003	66.01307
2004	74.10072
2005	69.17293
2006	74.46809
2007	70
2008	62.43902
2009	65.36585
2010	63.72549
2011	68.31683

Πίνακας Π3: Εξέλιξη του μέσου αριθμού συγγραφέων των συνεργατικών άρθρων

Έτη	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
Πλήθος συγγραφέων στα συνεργατικά άρθρα	404	503	496	546	523	620	714	999
Πλήθος συνεργατικών άρθρων	259	728	291	314	305	358	405	530
Μέσος όρος	1.559846	0.690934	1.704467	1.738854	1.714754	1.731844	1.762963	1.884906

Πίνακας Π4: Διαχρονική εξέλιξη των 20 κορυφαίων ιδρυμάτων σε συχνότητα εμφάνισης

1980-1983	1984-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011	32 χρόνια
University of Illinois, Urbana-Champaign	TAR	University of Pennsylvania	University of Pennsylvania	University of Chicago	University of Pennsylvania	University of Pennsylvania	University of Chicago	University of Chicago
University of Chicago	University of Washington	Stanford University	University of Chicago	University of Michigan	Stanford University	University of Chicago	University of Texas, Austin	University of Pennsylvania
Cornell University	University of Illinois, Urbana-Champaign	University of Chicago	Stanford University	University of Pennsylvania	University of Chicago	University of Southern California	University of Pennsylvania	Stanford University
University of Washington	University of Texas, Austin	University of Texas, Austin	University of Texas, Austin	Cornell University	Cornell University	Stanford University	Stanford University	University of Texas, Austin
Stanford University	Florida State University	University of Washington	University of Rochester	University of North Carolina, Chapel Hill	University of Michigan	Duke University	University of London	University of Michigan
University of Iowa	University of Chicago	New York University	Arizona State University	Northwestern University	University of Southern California	University of Washington	Massachusetts Institute of Technology	University of Washington
University of Pittsburgh	Michigan State University	City University of New York	University of Alberta	Stanford University	Indiana University	Indiana University	University of Michigan	University of Illinois, Urbana-Champaign
University of Texas, Austin	University of Florida	University of Iowa	University of Southern California	University of Washington	University of North Carolina, Chapel Hill	Pennsylvania State University	Harvard University	University of Southern California
New York University	University of Iowa	University of Illinois, Urbana-Champaign	University of Michigan	University of Texas, Austin	University of Washington	Emory University	University of Illinois, Urbana-Champaign	Northwestern University

Πίνακας Π4 (συνέχεια)

Ohio State University	University of Michigan	University of Michigan	New York University	University of Southern California	Pennsylvania State University	Massachusetts Institute of Technology	Michigan State University	Cornell University
University of Florida	Stanford University	Arizona State University	University of Georgia	Columbia University	Northwestern University	University of Texas, Austin	Rice University	New York University
University of Michigan	University of Arizona	Northwestern University	University of Wisconsin, Madison	University of London	Harvard University	New York University	University of Pittsburgh	University of Iowa
Northwestern University	University of Minnesota, Twin Cities	Ohio State University	Northwestern University	Pennsylvania State University	Michigan State University	University of London	University of Southern California	Michigan State University
University of Georgia	University of Pennsylvania	Carnegie Mellon University	University of California, Berkeley	University of Illinois, Urbana-Champaign	University of Illinois, Urbana-Champaign	Cornell University	University of Texas, Dallas	Harvard University
University of Minnesota, Twin Cities	State University of New York, Buffalo	Columbia University	University of Washington	University of Iowa	University of Texas, Austin	Harvard University	University of Arizona	Pennsylvania State University
Carnegie Mellon University	Florida International University	University of Arizona	Columbia University	University of Notre Dame	Duke University	Northwestern University	Indiana University	University of London
University of Pennsylvania	Duke University	University of Florida	Harvard University	New York University	University of Arizona	University of Michigan	Northwestern University	University of Arizona
University of British Columbia	Ohio State University	Washington University, St. Louis	Pennsylvania State University	Indiana University	University of Wisconsin, Madison	Columbia University	Ohio State University	Ohio State University

Πίνακας Π4 (συνέχεια)

University of California, Berkeley	Texas A&M University	Duke University	University of Iowa	Michigan State University	New York University	Ohio State University	University of North Carolina, Chapel Hill	University of North Carolina, Chapel Hill
TAR ²	University of Pittsburgh	Harvard University	Washington University, St. Louis	University of Arizona	Massachusetts Institute of Technology	University of Alberta	University of Toronto	Duke University

² Οι βιβλιοκρισίες γραφόταν συχνά από τον συντάκτη του TAR, ο οποίος παρέθεσε το TAR ως το μοναδικό ίδρυμα απασχόλησης του (σε αυτά τα άρθρα).

Πίνακας Π5: παρουσία των ΗΠΑ ως ποσοστό του συνολικού αριθμού των δημοσιευμένων άρθρων

Όλα τα περιοδικά								
Years	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
%	90.350128	56.689792	83.965015	85.691824	81.26195	82.508834	76.909414	74.019608
TAR								
Years	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
%	93.773825	41.48265	91.743119	94.265233	97.810219	95.321637	86.55914	80.466472
AOS								
Years	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
%	69.672131	61.111111	52.631579	53.424658	44.295302	39.534884	38.28125	34.659091
JAE								
Years	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
%	97.435897	95.918367	93.506494	95.744681	94.594595	93.577982	90	88.652482
JAR								
Years	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
%	88.340807	92.5	95.384615	97.435897	95.238095	96.178344	89.147287	91.025641

Πίνακας Π6: διασποράς της κεντρικότητας με βάση τον βαθμό (Degree)

TAR		AOS		JAE		JAR		Όλα τα περιοδικά	
Degree	%	Degree	%	Degree	%	Degree	%	Degree	%
1	34,9	1	42,1	1	29,7	1	30,8	1	32,20
2	33,3	2	36,1	2	35	2	35,9	2	30,30
3	14,4	3	9,8	3	13,5	3	14	3	12,50
4	7,4	4	5,3	4	7,6	4	8,7	4	7,80
5	4	5	2,3	5	5,5	5	4,3	5	4,10
6	2,7	6	0,9	6	3	6	2	6	2,90
7	1,2	7	1	7	1,8	7	1,7	7	1,90

Πίνακας Π6 (συνέχεια)

8	0,7	8	1	8	1,5	8	0,5	8	2,20
9	0,5	9	0,2	9	0,4	9	0,9	9	1,70
10	0,3	10	0,2	10	0,1	10	0,4	10	1,10
11	0,4	11	0,4	11	0,6	11	0,3	11	0,70
12	0,2	12	0,2	12	0,3	12	0,3	12	0,60
14	0,1	13	0,1	13	0,1	15	0,1	13	0,30
		15	0,1	14	0,1			14	0,50
		25	0,1	15	0,1			15	0,30
				17	0,3			16	0,20
				19	0,1			17	0,00
								18	0,10
								19	0,20
								20	0,10
								21	0,00
								22	0,00
								23	0,10
								24	0,00
								25	0,10
								26	0,00
								27	0,00

Πίνακας Π7: διαχρονική εξέλιξη της δικτυακής πυκνότητας των συγγραφέων ανά περιοδικό

Έτη	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
The accounting Review	0.0072	0.0066	0.0069	0.007	0.0119	0.008	0.0069	0.0047
Accounting, Organizations and Society	0.0212	0.0148	0.0127	0.0127	0.0105	0.0104	0.0105	0.0072
Journal of Accounting and Economics	0.0413	0.0384	0.0176	0.0126	0.0112	0.0139	0.0111	0.0094
Journal of Accounting Research	0.01	0.0102	0.0107	0.0131	0.0114	0.0084	0.0097	0.0086

Πίνακας Π8: διαχρονική εξέλιξη του αριθμού των κλικών των συγγραφέων ανά περιοδικό

Έτη	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
The accounting Review	0	1	0	1	0	0	1	3
Accounting, Organizations and Society	1	0	0	0	0	1	0	2
Journal of Accounting and Economics	0	2	0	1	0	0	0	1
Journal of Accounting Research	0	0	0	0	0	1	1	0

Πίνακας Π9: διαχρονική εξέλιξη της δικτυακής πυκνότητας των ιδρυμάτων ανά περιοδικό

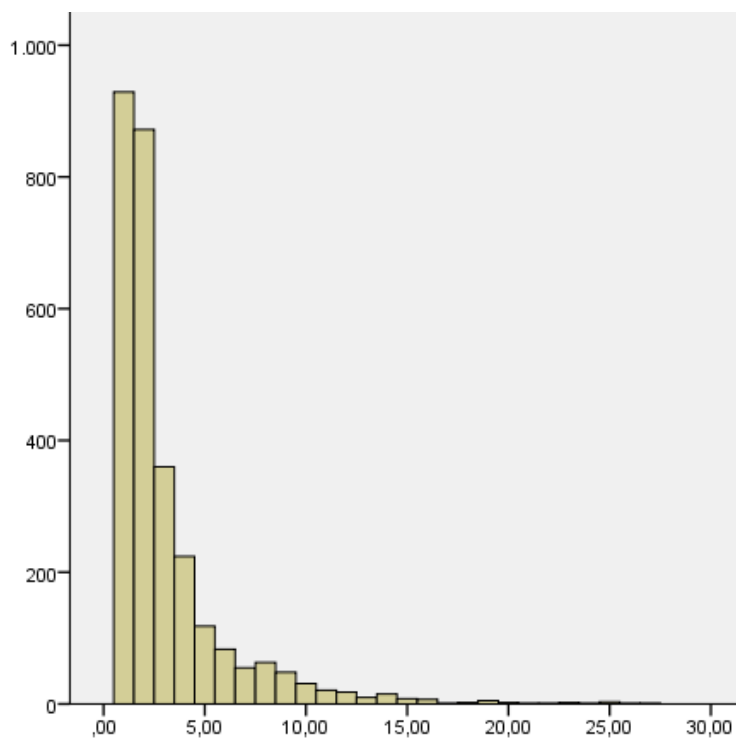
Έτη	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
The accounting Review	0.0223	0.0214	0.0202	0.0227	0.03	0.031	0.0218	0.0242
Accounting, Organizations and Society	0.0361	0.0256	0.0232	0.0189	0.018	0.0159	0.0161	0.0141
Journal of Accounting and Economics	0.0684	0.0738	0.0381	0.0293	0.0313	0.0519	0.0326	0.0282
Journal of Accounting Research	0.0333	0.0333	0.0281	0.0339	0.0307	0.0296	0.0332	0.027

Πίνακας Π10: διαχρονική εξέλιξη του αριθμού των κλικών των ιδρυμάτων ανά περιοδικό

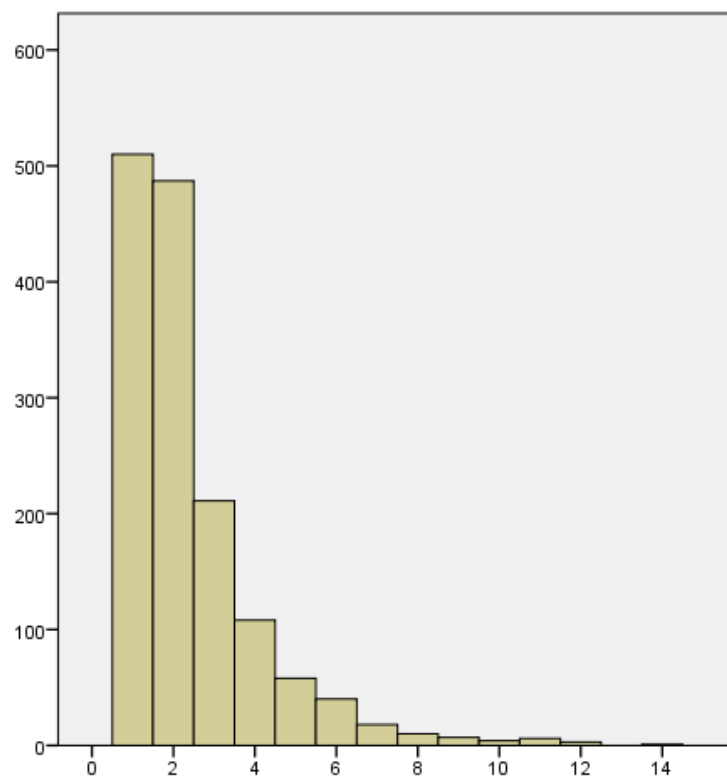
Έτη	1980-1983	1983-1987	1988-1991	1992-1995	1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011
The accounting Review	0	0	0	0	0	0	0	1
Accounting, Organizations and Society	0	0	0	0	0	1	0	2
Journal of Accounting and Economics	0	1	0	0	0	0	1	1
Journal of Accounting Research	0	0	0	0	0	0	1	0

Διαγράμματα

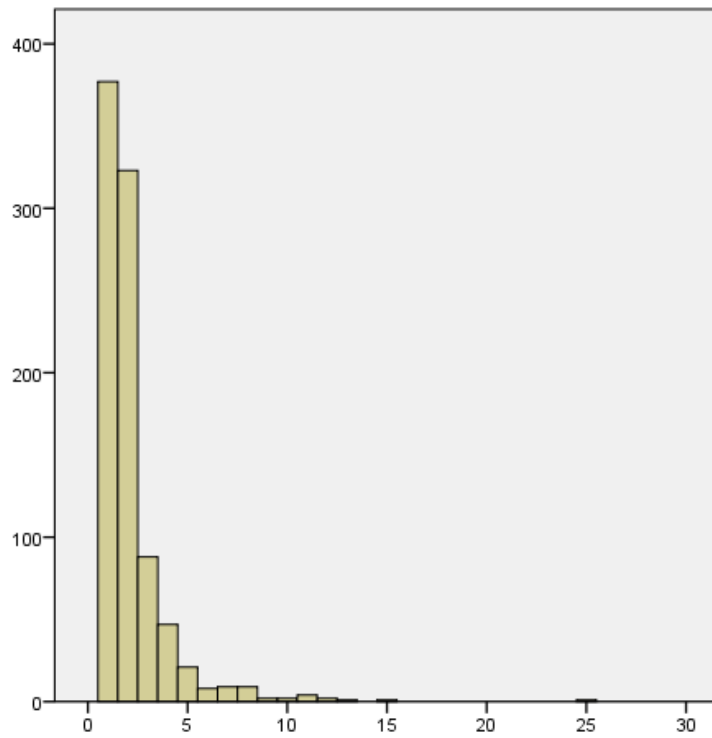
Διάγραμμα Δ1: διαχρονική εξέλιξη της διασποράς της κεντρικότητας με βάση τον βαθμό για όλα τα περιοδικά (δίκτυο συγγραφέων)

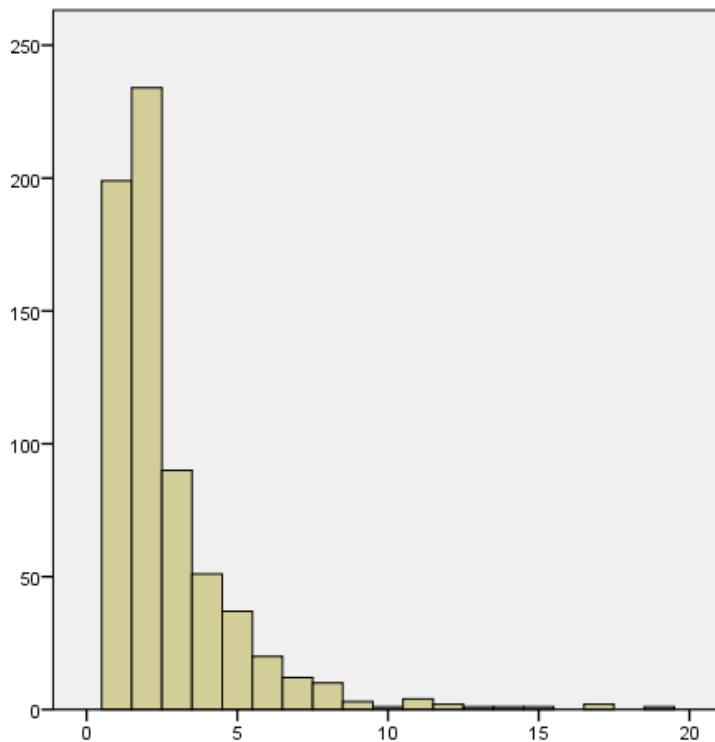
Διάγραμμα Δ2: διαχρονική εξέλιξη της διασποράς της κεντρικότητας με βάση τον βαθμό για το TAR (δίκτυο συγγραφέων)

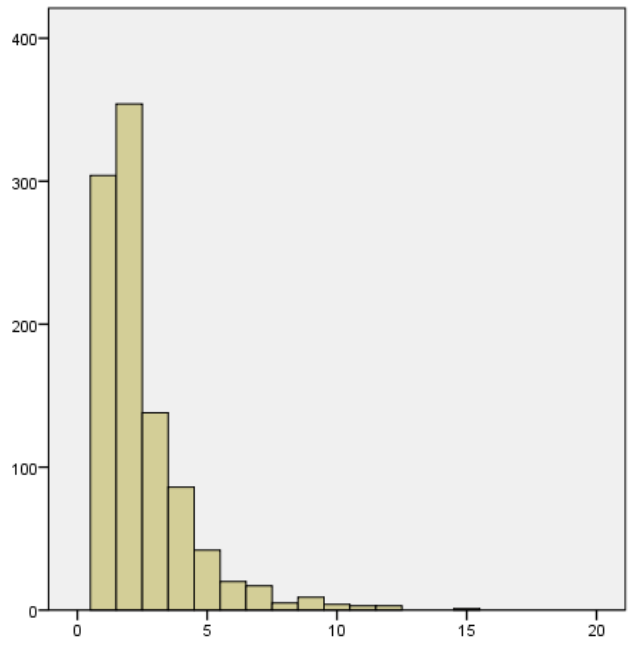
Διάγραμμα Δ3: διαχρονική εξέλιξη της διασποράς της κεντρικότητας με βάση τον βαθμό για το AOS (δίκτυο συγγραφέων)

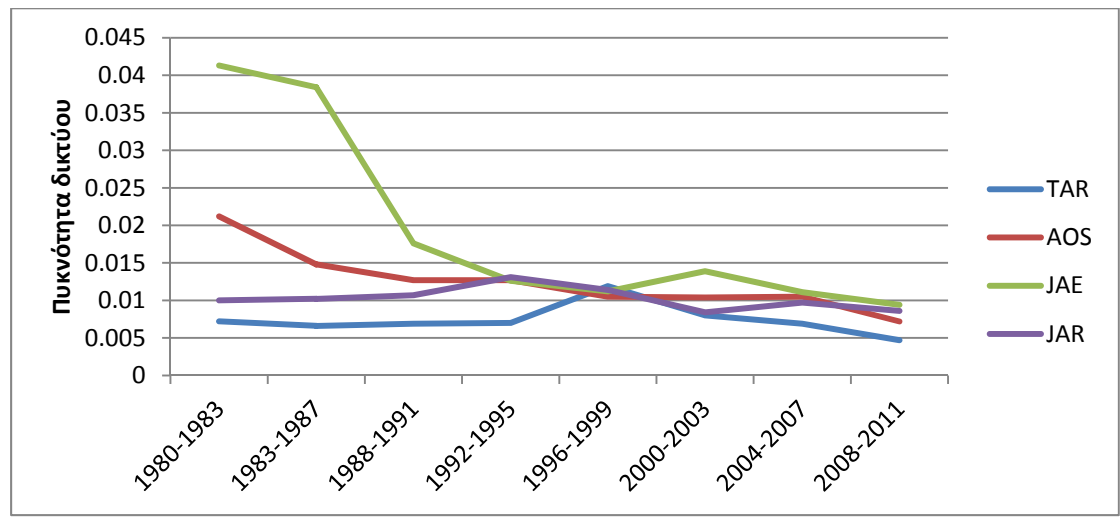
Διάγραμμα Δ4: διαχρονική εξέλιξη της διασποράς της κεντρικότητας με βάση τον βαθμό για το JAE (δίκτυο συγγραφέων)

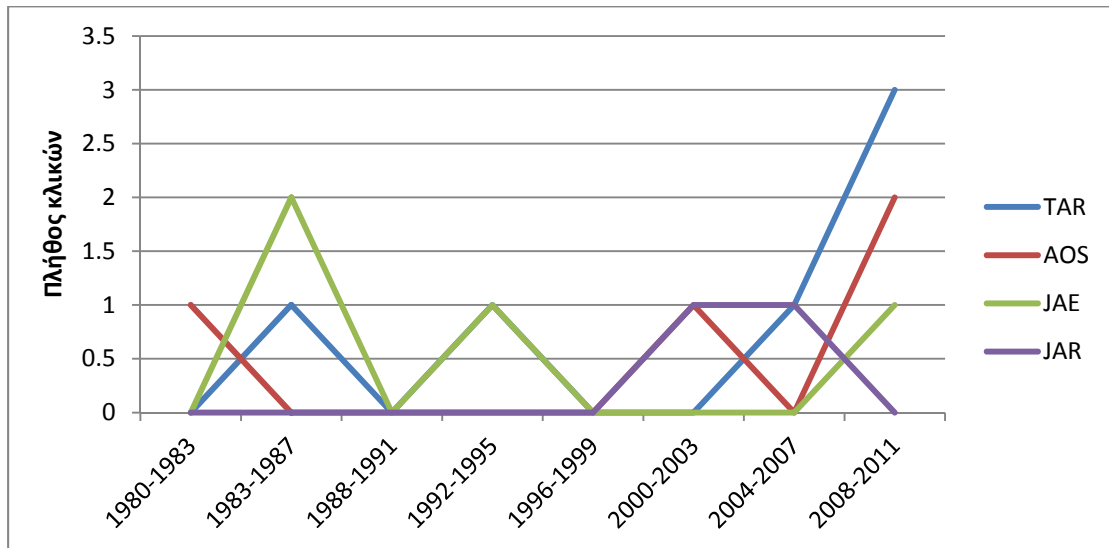
Διάγραμμα Δ5: διαχρονική εξέλιξη της διασποράς της κεντρικότητας με βάση τον βαθμό για το JAR (δίκτυο συγγραφέων)

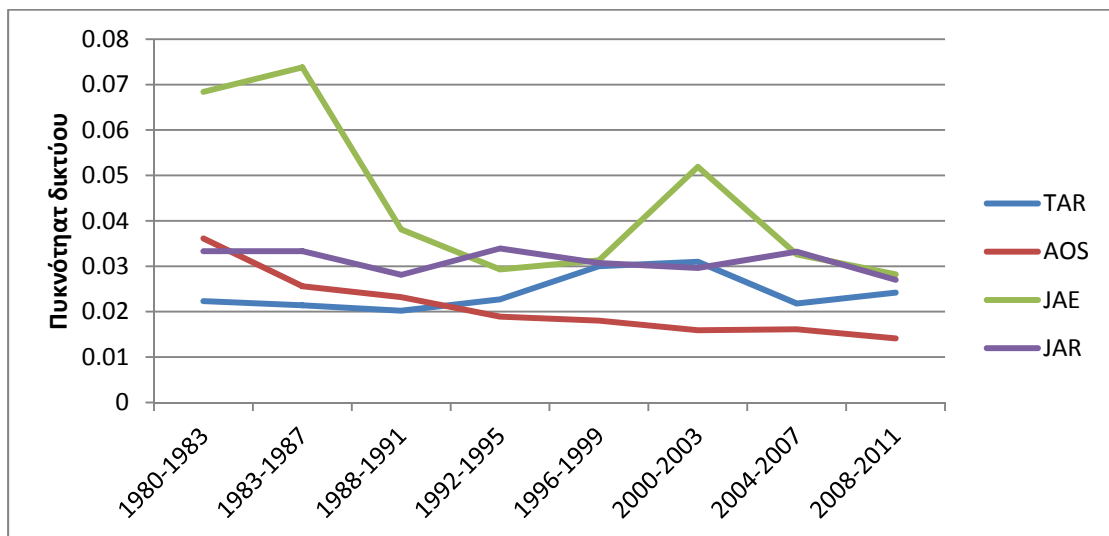
Διάγραμμα Δ6: διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης της δικτυακής πυκνότητας των συγγραφέων ανά περιόδικο

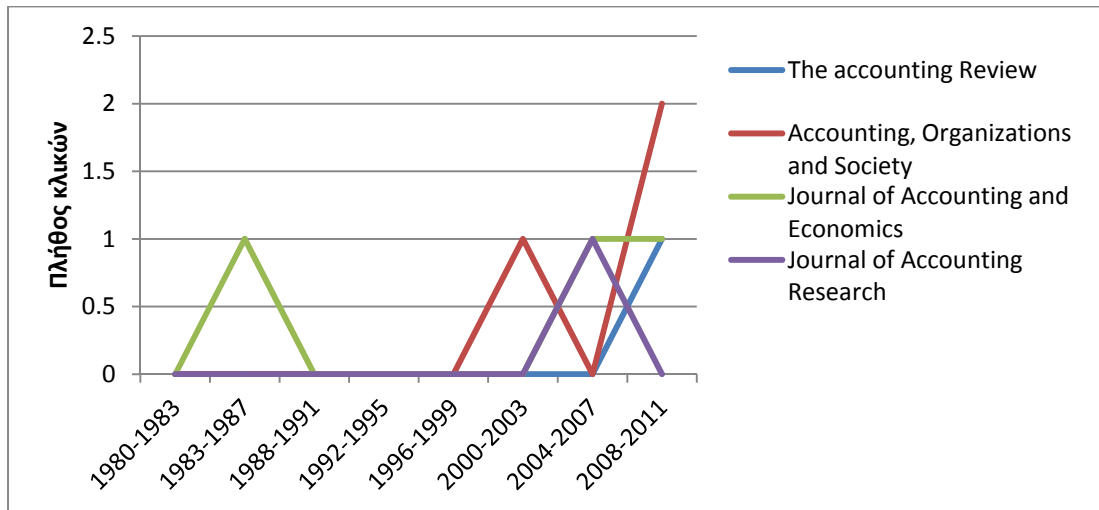
Διάγραμμα Δ7: διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης του αριθμού των κλικών των συγγραφέων ανά περιοδικό

Διάγραμμα Δ8: διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης της δικτυακής πυκνότητας των ιδρυμάτων ανά περιοδικό

Διάγραμμα Δ9: διαγραμματική απεικόνιση της διαχρονικής εξέλιξης του αριθμού των κλικών των ιδρυμάτων ανά περιοδικό

Παλινδρομήσεις

✓ Παλινδρομηση 1 μεταξύ του ποσοστού των συνεργατικών άρθρων (Y_{Coll} -εξαρτημένη μεταβλητή) και του χρόνου (t-ανεξάρτητη).

Πίνακας ΠΔ1: αριθμητικά στοιχεία της παλινδρόμησης 1

The Accounting Review			Accounting Organization and society			Journal of Accounting and Economics			Journal of Accounting Research			All Journals		
Έτη	t(Ανεξάρτητη Μεταβλητή)	Συνεργατικά άρθρα ως ποσοστό του συνόλου	Έτη	t(Ανεξάρτητη Μεταβλητή)	Συνεργατικά άρθρα ως ποσοστό του συνόλου	Έτη	t(Ανεξάρτητη Μεταβλητή)	Συνεργατικά άρθρα ως ποσοστό του συνόλου	Έτη	t(Ανεξάρτητη Μεταβλητή)	Συνεργατικά άρθρα ως ποσοστό του συνόλου	Έτη	t(Ανεξάρτητη Μεταβλητή)	Συνεργατικά άρθρα ως ποσοστό του συνόλου
1980	1	11.9403	1980	1	27.02703	1980	1	44.44444	1980	1	31.03448	1980	1	18.36066
1981	2	11.38211	1981	2	22.22222	1981	2	40	1981	2	36.53846	1981	2	17.01493
1982	3	17.15976	1982	3	46.15385	1982	3	63.63636	1982	3	54.41176	1982	3	31.0219
1983	4	14.03509	1983	4	43.75	1983	4	44.44444	1983	4	42.22222	1983	4	23.73541
1984	5	20.4918	1984	5	51.6129	1984	5	50	1984	5	42.10526	1984	5	31.81818
1985	6	15.48673	1985	6	46.42857	1985	6	47.05882	1985	6	38.02817	1985	6	24.26901
1986	7	16.76301	1986	7	38.23529	1986	7	27.27273	1986	7	33.33333	1986	7	22.69231
1987	8	25.66372	1987	8	45.45455	1987	8	72.72727	1987	8	46.66667	1987	8	35.29412
1988	9	32.55814	1988	9	39.02439	1988	9	38.46154	1988	9	44.82759	1988	9	36.68639
1989	10	35.06494	1989	10	56.75676	1989	10	56.25	1989	10	63.33333	1989	10	47.5
1990	11	34.88372	1990	11	38.23529	1990	11	58.82353	1990	11	48.57143	1990	11	42.32804
1991	12	33.33333	1991	12	42.5	1991	12	64.28571	1991	12	58.33333	1991	12	43.45238
1992	13	32.95455	1992	13	42.5	1992	13	68.42105	1992	13	53.33333	1992	13	42.37288
1993	14	39.58333	1993	14	59.45946	1993	14	42.10526	1993	14	48.14815	1993	14	45.2514
1994	15	41.37931	1994	15	51.35135	1994	15	66.66667	1994	15	53.57143	1994	15	50.98039

Πίνακας ΠΔ1 (συνέχεια)

1995	16	51.35135	1995	16	56.25	1995	16	80.76923	1995	16	68.75	1995	16	62.99213
1996	17	50	1996	17	50	1996	17	71.42857	1996	17	64.28571	1996	17	57.8125
1997	18	47.36842	1997	18	53.65854	1997	18	74.07407	1997	18	63.33333	1997	18	58.08824
1998	19	53.125	1998	19	51.28205	1998	19	84.61538	1998	19	56.25	1998	19	56.89655
1999	20	45.16129	1999	20	60.60606	1999	20	67.44186	1999	20	63.88889	1999	20	60.13986
2000	21	51.72414	2000	21	59.45946	2000	21	72.41379	2000	21	64.51613	2000	21	61.90476
2001	22	47.5	2001	22	58.06452	2001	22	38.88889	2001	22	80	2001	22	58.06452
2002	23	58.33333	2002	23	64.51613	2002	23	86.66667	2002	23	68.42105	2002	23	65.64417
2003	24	83.33333	2003	24	43.33333	2003	24	68.08511	2003	24	61.76471	2003	24	66.01307
2004	25	76.08696	2004	25	64.70588	2004	25	81.48148	2004	25	75	2004	25	74.10072
2005	26	70.21277	2005	26	54.54545	2005	26	76.92308	2005	26	77.77778	2005	26	69.17293
2006	27	83.72093	2006	27	67.74194	2006	27	75.75758	2006	27	67.64706	2006	27	74.46809
2007	28	64	2007	28	76.66667	2007	28	67.64706	2007	28	75	2007	28	70
2008	29	55.12821	2008	29	66.66667	2008	29	64.28571	2008	29	69.76744	2008	29	62.43902
2009	30	62.96296	2009	30	54.54545	2009	30	82.75862	2009	30	72.5	2009	30	65.36585
2010	31	58.24176	2010	31	67.44186	2010	31	75	2010	31	61.76471	2010	31	63.72549
2011	32	63.44086	2011	32	75	2011	32	70.58824	2011	32	71.79487	2011	32	68.31683

Η περίπτωση του TAR:

Μοντέλο παλινδρόμησης: $Y_{\text{CollTAR}} = 10,43 + 2,03t$

Στοιχεία παλινδρόμησης:

	Συντελεστές	Τυπικό σφάλμα	t	τιμή-P
Τεταγμένη επί την αρχή	10.42693977	3.142279252	3.318272801	0.002383017
Μεταβλητή t	2.027858081	0.166190714	12.20199388	3.67285E-13

Η περίπτωση του AOS:

Μοντέλο παλινδρόμησης: $Y_{\text{CollAOS}} = 34,56 + 1,08t$

Στοιχεία παλινδρόμησης:

	Συντελεστές	Τυπικό σφάλμα	t	τιμή-P
Τεταγμένη επί την αρχή	34.56218043	2.769285238	12.4805419	2.07887E-13
Μεταβλητή t	1.078041467	0.146463587	7.360474272	3.36641E-08

Η περίπτωση του JAE:

Μοντέλο παλινδρόμησης: $Y_{\text{CollJAE}} = 45,54 + 1,07t$

Στοιχεία παλινδρόμησης:

	Συντελεστές	Τυπικό σφάλμα	t	τιμή-P
Τεταγμένη επί την αρχή	45.53819147	4.475517742	10.17495496	3.0501E-11
Μεταβλητή t	1.07235048	0.236703816	4.530347236	8.74304E-05

Η περίπτωση του JAR:

Μοντέλο παλινδρόμησης: $Y_{\text{CollJAR}} = 37,65 + 1,23t$

Στοιχεία παλινδρόμησης:

	Συντελεστές	Τυπικό σφάλμα	t	τιμή-P
Τεταγμένη επί την αρχή	37.65293647	2.638029757	14.27312803	6.51529E-15
Μεταβλητή t	1.234898993	0.13952167	8.850947595	7.2466E-10

Η περίπτωση του συνόλου:

Μοντέλο παλινδρόμησης: $Y_{\text{Coll}} = 21,56 + 1,74t$

Στοιχεία παλινδρόμησης:

	Συντελεστές	Τυπικό σφάλμα	t	τιμή-P
Τεταγμένη επί την αρχή	21.55700854	2.314145011	9.315323127	2.32389E-10
Μεταβλητή t	1.738822808	0.122391863	14.20701313	7.35988E-15

- ✓ Παλινδρόμηση 2 μεταξύ του αριθμού των συγγραφέων (Y- εξαρτημένη μεταβλητή) και του αριθμού των σελίδων ανά άρθρο (X - ανεξάρτητη) και μιας διχοτομική μεταβλητή (D), η οποία παίρνει την τιμή μηδέν για το πρώτο μισό του δείγματος και την τιμή ένα για το δεύτερο.

Πίνακας ΠΑ2: αριθμητικά στοιχεία της παλινδρόμησης ΠΑ2

The Accounting Review			Accounting Organization and society			Journal of Accounting and Economics			Journal of Accounting Research			Διχοτομική μεταβλητή
Έτη	Μέσος αριθμός συγγραφέων	Μέσος αριθμός σελίδων	Έτη	Μέσος αριθμός συγγραφέων	Μέσος αριθμός σελίδων	Έτη	Μέσος αριθμός συγγραφέων	Μέσος αριθμός σελίδων	Έτη	Μέσος αριθμός συγγραφέων	Μέσος αριθμός σελίδων	
1980	1.159	4.040	1980	1.405	11.324	1980	1.556	25.222	1980	1.362	15.776	0
1981	1.134	4.593	1981	1.296	12.333	1981	1.600	23.900	1981	1.442	14.981	0
1982	1.195	5.367	1982	1.731	15.038	1982	1.818	20.000	1982	1.662	16.147	0
1983	1.170	5.643	1983	1.531	12.281	1983	1.444	24.110	1983	1.533	13.822	0
1984	1.254	6.377	1984	1.645	12.742	1984	2.100	21.100	1984	1.596	15.193	0
1985	1.217	4.009	1985	1.679	16.679	1985	1.647	14.176	1985	1.507	15.535	0
1986	1.202	5.040	1986	1.500	16.441	1986	1.455	20.364	1986	1.381	15.190	0
1987	1.336	7.434	1987	1.667	17.091	1987	2.455	26.636	1987	1.700	17.467	0
1988	1.430	8.395	1988	1.463	14.707	1988	1.462	25.077	1988	1.448	18.414	0
1989	1.442	10.442	1989	1.784	15.432	1989	1.750	25.250	1989	1.767	18.167	0
1990	1.453	11.035	1990	1.471	16.559	1990	1.618	22.559	1990	1.629	16.971	0
1991	1.449	11.038	1991	1.525	19.200	1991	2.143	27.429	1991	1.722	17.111	0
1992	1.443	9.705	1992	1.425	19.375	1992	1.895	26.526	1992	1.667	16.333	0
1993	1.531	10.125	1993	1.757	21.135	1993	1.474	24.263	1993	1.778	21.407	0
1994	1.517	11.086	1994	1.703	19.162	1994	1.933	25.567	1994	1.786	18.429	0

Πίνακας ΠΔ2 (συνέχεια)

1995	1.703	16.946	1995	1.750	21.719	1995	2.192	29.192	1995	2.031	19.219	0
1996	1.667	14.750	1996	1.667	19.778	1996	2.071	26.964	1996	1.929	17.571	1
1997	1.684	15.000	1997	1.756	20.244	1997	2.037	26.815	1997	1.833	16.667	1
1998	1.781	15.563	1998	1.718	20.564	1998	2.154	28.846	1998	1.750	19.406	1
1999	1.742	14.419	1999	1.727	20.758	1999	2.070	25.256	1999	1.861	18.417	1
2000	1.655	14.586	2000	1.811	20.054	2000	2.172	27.828	2000	1.935	21.806	1
2001	1.675	16.175	2001	1.710	23.419	2001	1.500	48.167	2001	2.314	20.429	1
2002	1.933	19.833	2002	1.903	25.161	2002	2.400	27.200	2002	2.123	23.789	1
2003	2.286	25.238	2003	1.600	26.233	2003	2.170	23.957	2003	2.118	25.765	1
2004	2.196	25.348	2004	1.912	23.265	2004	2.296	27.667	2004	2.250	28.531	1
2005	2.064	26.085	2005	1.758	22.424	2005	2.231	30.192	2005	2.111	28.519	1
2006	2.372	25.860	2006	2.129	26.613	2006	2.212	24.818	2006	1.882	29.824	1
2007	2.080	26.680	2007	2.233	26.467	2007	2.118	25.176	2007	2.167	30.306	1
2008	1.987	21.064	2008	2.071	23.714	2008	1.929	18.714	2008	2.279	30.279	1
2009	2.025	24.531	2009	1.800	17.764	2009	2.276	17.655	2009	2.325	33.050	1
2010	2.055	23.231	2010	2.047	18.116	2010	2.222	20.583	2010	2.059	33.147	1
2011	2.172	22.849	2011	2.000	15.083	2011	2.176	17.088	2011	2.077	34.462	1

Η περίπτωση του TAR:

Μοντέλο παλινδρόμησης: $Y_{TAR} = 0,98 + 0,05X_{TAR} + 0,05D$

Στοιχεία παλινδρόμησης:

	Συντελεστές	Τυπικό σφάλμα	t	τιμή-P
Τεταγμένη επί την αρχή	0.983907516	0.032236068	30.52194532	1.35268E-23
Μεταβλητή X_{TAR}	0.044894696	0.0032065	14.0011532	1.95942E-14
Μεταβλητή D	0.047592853	0.04795383	0.992472412	0.329176465

Η περίπτωση του AOS:

Μοντέλο παλινδρόμησης: $Y_{AOS} = 1,33 + 0,02X_{AOS} + 0,20D$

Στοιχεία παλινδρόμησης:

	Συντελεστές	Τυπικό σφάλμα	t	τιμή-P
Τεταγμένη επί την αρχή	1.3276044	0.152045699	8.731614331	1.30285E-09
Μεταβλητή X_{AOS}	0.015656175	0.00897657	1.744115459	0.091731574
Μεταβλητή D	0.195336818	0.075774694	2.577863507	0.015288604

Η περίπτωση του JAE:

Μοντέλο παλινδρόμησης: $Y_{JAE} = 1,96 - 0,01X_{JAE} + 0,36D$

Στοιχεία παλινδρόμησης:

	Συντελεστές	Τυπικό σφάλμα	t	τιμή-P
Τεταγμένη επί την αρχή	1.960696757	0.212111124	9.24372433	3.80935E-10
Μεταβλητή X_{JAE}	-0.007424131	0.008463632	-0.877180254	0.387597897
Μεταβλητή D	0.359885589	0.094555739	3.806068181	0.000675571

Η περίπτωση του JAR:

Μοντέλο παλινδρόμησης: $Y_{JAR} = 1,28 + 0,02X_{JAR} + 0,23D$

Στοιχεία παλινδρόμησης:

	Συντελεστές	Τυπικό σφάλμα	t	τιμή-P
Τεταγμένη επί την αρχή	1.277971953	0.114003242	11.20996153	4.65121E-12
Μεταβλητή X_{JAR}	0.020590457	0.006344974	3.245160395	0.00295606
Μεταβλητή D	0.255155034	0.07873839	3.240541661	0.002991304